

Jaarverslag 2019

Stichting Pensioenfonds Essity

2019 *in één oogopslag:*

- *Beleidsdekkingsgraad ultimo 2019 bedraagt 99,5% (2018: 104,7%), dit is lager dan het vereiste vermogen van 116,6% en het fonds heeft daarmee een reservetekort*
- *Actuele dekkingsgraad ultimo 2019 bedraagt 101,6% (2018: 100,4%)*
- *Rendement op vermogen (voor risico fonds) bedraagt 19,1%, gemiddeld vijf-jaars rendement op jaarbasis is 6,5%*
- *Stijging belegd vermogen (voor risico fonds) met euro 97 miljoen tot euro 566 miljoen*
- *Stijging verplichtingen met 19,3%*
- *Indexatie per 1 januari 2019 van 0%*

Kerncijfers:

(bedragen in euro x 1.000)

	Stichting Pensioenfonds Essity				
	2019	2018	2017	2016	2015
Deelnemers					
actieve deelnemers	1.365	1.394	1.418	1.388	1.401
gewezen deelnemers	1.477	1.352	1.318	1.316	1.281
pensioengerechtigden	721	718	674	627	598
totaal deelnemers	3.563	3.464	3.410	3.331	3.280
Belegd vermogen					
risico pensioenfonds 1)	525.149	435.406	424.482	397.657	362.860
risico deelnemers	40.452	33.084	33.645	31.168	27.380
totaal voor berekening dekkingsgraad va 2015	565.601	468.490	458.127	428.825	388.224
Totaal technische voorzieningen					
risico pensioenfonds	516.229	433.683	401.453	405.134	360.414
mutatie voorziening	19,0%	8,0%	-0,9%	12,4%	9,1%
risico deelnemers	40.452	33.084	33.645	31.168	27.380
totaal voor berekening dekkingsgraad va 2015	556.681	466.767	435.098	436.302	387.794
Dekkingsgraad:					
afgeleide UFR rekenrente	0,76%	1,43%	1,56%	1,39%	1,76%
beleidsdekkingsgraad	99,5%	104,7%	102,9%	95,0%	102,0%
Actuele dekkingsgraad	101,6%	100,4%	105,3%	98,3%	100,1%
vereiste dekkingsgraad conform geldende FTK	116,6%	117,6%	117,5%	117,3%	117,4%
minimaal vereiste dekkingsgraad	103,9%	103,9%	103,9%	103,9%	103,9%
reele dekkingsgraad	80,3%	85,4%	83,8%	78,1%	83,5%
Performancecijfers: 2)					
vastrentende waarden	17,4%	0,2%	-0,1%	9,4%	-0,6%
aandelen	27,0%	-2,1%	15,3%	8,5%	6,0%
onroerend goed	11,6%	-0,1%	12,3%	5,9%	4,5%
totaal beleggingsportefeuille	19,1%	-1,4%	5,4%	9,5%	1,1%
benchmark totale portefeuille	18,5%	-0,7%	5,3%	9,5%	0,8%
5-jaars rendement op jaarbasis	6,5%	6,7%	7,1%	8,5%	8,3%
Indexatie per 1 januari boekjaar:					
actieve deelnemers	0%	0%	0%	0%	0%
pensioengerechtigden, gewezen deelnemers en prepensioeners	0%	0%	0%	0%	0%
Algemene reserve	8.920	1.723	23.029	-7.477	430
Bestemde reserve Premiedepot	4.695	4.467	4.238	3.887	2.016
Netto resultaat	7.425	-21.077	30.857	-6.036	-20.871

1) Het belegd vermogen voor risico pensioenfonds is gedefinieerd als het balanstotaal van de activa minus de kortlopende schulden en overlopende passiva, minus de pensioenverplichtingen voor risico van de deelnemers en minus premiedepot (bestemde reserve)

2) De performancecijfers gelden enkel voor het belegd vermogen voor risico van het pensioenfonds.

Stichting Pensioenfonds Essity

Stichting Pensioenfonds Essity
Arnhemse Bovenweg 120, 3708 AH Zeist; Postbus 670, 3700 AR Zeist

Telefoon: 030-698 4860

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 51702266

Verslag over het boekjaar
1-1-2019 tot en met 31-12-2019

Inhoud BESTUURSVERSLAG

	Pagina
1. Bericht van bestuur en directie	4
2. Bestuur en organisatie	5
3. Toelichting bestuur en organisatie	7
4. Samenvatting beleid en uitvoering	9
5. Governance pensioenfonds	10
5.1 Samenvatting	
5.2 Toelichting	
5.3 Verslag bestuurscommissies	
5.4 Naleving Code Pensioenfondsen	
5.5 Verwachtingen	
6. Kosten	11
7. Vermogensbeheer	13
7.1 Samenvatting	13
7.2 Beleid en uitvoering	13
7.3 MVB/ESG	13
7.4 Stand beleggingen	15
7.5 Overige ontwikkelingen	15
7.6 Kosten vermogensbeheer	15
7.7 Verwachtingen	15
8. Administratie	16
8.1 Samenvatting	
8.2 Beleid	
8.3 Verwachtingen	
9. Communicatie	17
9.1 Samenvatting	
9.2 Beleid en uitvoering	
9.3 Verwachtingen	
10. Pensioenregeling, premie-, franchise- en indexatiebeleid	18
10.1 Pensioenregeling	
10.2 Premiebeleid	
10.3 Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie	
10.4 Premiedepot	
10.5 Franchise en 100K grens	
10.6 Voorwaardelijk indexatiebeleid	
11. Risicobeheersing	19
12. Financiële positie van het fonds	23
12.1 Samenvatting	23
12.2 Herstelplan	23
12.3 Beleid	23
12.4 Toelichting op het resultaat	23
12.5 Toelichting vermogenspositie	25
12.6 Verwachtingen	25
13. Gebeurtenissen na balansdatum	26
14. Verklaringen	27
14.1 Verantwoordingsorgaan	27
14.2 Actuaris en accountant	27
14.3 Compliance Officer	28
14.4 Visitatiecommissie	28
15. Resultaatbestemming	30

JAARREKENING

	Pagina
16. Jaarrekening	32
16.1 Balans per 31 december	33
16.2 Staat van baten en lasten	34
16.3 Kasstroomoverzicht	34
16.4 Grondslagen waardering en resultaat	35
16.5 Toelichtingen	37
16.6 Risicoparaagraaf	46
17. Overige gegevens	49
17.1 Resultaatbestemming	
18. Verklaringen	50
18.1 Actuariële verklaring	50
18.2 Accountant controleverklaring	51
19. Bijlagen	52
19.1 Berekening belegd vermogen	52
19.2 Verzekerden/deelnemers bestand	52
19.3 Begrippenlijst	53

Colofon

Uitgegeven door: Stichting Pensioenfonds Essity

Toelichting fotocover

Stichting Pensioenfonds Essity is mede-eigenaar van het Sonnedix 5,8 megawatt Taleyueta PV Plant in centraal Spanje (foto). Deze belegging is onderdeel van de investeringen van het pensioenfonds vanaf 2018 in infrastructuur.

Infrastructuur is een belangrijk, relatief nieuwe beleggingscategorie van het fonds dat valt onder het beleggingscluster vastgoed/infrastructuur. Infrastructuur heeft lang op de wensenlijst gestaan van het pensioenfonds maar selectie van degelijke infrastructuur managers met voldoende expertise, diversificatie, schaalgrootte en acceptabele kosten heeft enige tijd genomen.

Uiteindelijk heeft het pensioenfonds ervoor gekozen deel te nemen in het infrastructuurfonds van MN. Dit fonds kent twee uitvoerende managers, JP Morgan Infrastructure Investment Fund en IFM. Beide fondsen hebben een lange ervaring en worden aangestuurd door deskundige teams. Beide beleggen ieder meer dan euro 10 miljard in infrastructurele projecten. Naast schaalgrootte biedt dit ook voldoende diversificatie. Het risico van een individueel infrastructuurproject kan immers groot zijn. Het pensioenfonds streeft ernaar uiteindelijk circa 5% van haar portefeuille in infrastructuur te beleggen. Het verwachte rendement (na kosten) ligt op ongeveer 6%-8%.

Het JP Morgan fund is samen met het management de enige aandeelhouder van Sonnedix. Het aandeel van schone energie in het fonds is maar liefst 35%, waarmee ook Stichting Pensioenfonds Essity via infrastructuur een grote bijdrage in energietransitie naar niet-fossiele brandstoffen levert.

Sonnedix is het grootste bedrijf in Spanje met zonnecentrales. De totale capaciteit in Spanje bedraagt momenteel 214,2 megawatt. Ook is het wereldwijd actief met in totaal 245 zonneparken en 890 megawatt capaciteit. Het heeft verder nog 850 megawatt aan nieuwe zonneparken in ontwikkeling of constructie. Grote kans dat als deelnemers een groot zonnepark zien, zij de mede-eigenaar zijn!

Informatie: M. van Gool, directeur
Mathijs.van.gool@essity.com
www.mijnessitypensioen.nl

BESTUURSVERSLAG

1. Bericht van bestuur en directie

Voor Stichting Pensioenfonds Essity was het jaar 2019 een fantastisch beleggingsjaar. Het rendement bedroeg 19,1% en het pensioenfonds behaalde een outperformance op de benchmark van 61 basispunten (0,61%). Het belegde vermogen steeg met euro 97 miljoen, waardoor het vermogen van het fonds ruimschoots de grens van een half miljard passeerde van euro 468 miljoen eind 2018 tot euro 566 miljoen ultimo 2019.

Toch was 2019 geen succesvol jaar betreft de ontwikkeling van de dekkingsgraad, het vermogen ten opzichte van de waarde van de verplichtingen van het fonds. Door daling van de rente is de dekkingsgraad in augustus 2019 gedaald tot 93,5%. Enig herstel van de rente richting jaareinde heeft alsnog geresulteerd in herstel van de dekkingsgraad tot rond de 101,6%, maar de beleidsdekkingsgraad is door de lage dekkingsgraden gedurende 2019 op 99,5% uitgekomen. Een indexatie per 1 januari 2020 is dus wederom, tot grote spijt van het fonds, niet haalbaar.

Maar hoe anders kan de wereld eruitzien in korte periode. Het Coronavirus heeft het goede resultaat van 2019 in maart 2020 weggeslagen. De actuele dekkingsgraden zijn tot het nog nooit bereikte dieptepunt van 86% gedaald. Midden mei bedroeg de actuele dekkingsgraad circa 89% met name als gevolg van de lage rente. Het beleggingsrendement voor de gehele portefeuille is redelijk herstelt van diep negatief tot circa -2%. Tijdens deze periode zijn de werkzaamheden van het fonds en bij de dienstverleners ongestoord en op hetzelfde hoge niveau verder gegaan. De Investerings Commissie heeft extra overleg gehad en besloten om het renterisico op de balans gering te verlagen. Door diversificatie in 2019 waren er verder geen extra maatregelen nodig. Via de website van het fonds worden deelnemers van de laatste ontwikkelingen op de hoogte gehouden.

Een belangrijke ontwikkeling na balansdatum is dat sociale partners en het pensioenfonds zijn overeengekomen om per 1 januari 2020 over te gaan naar een Collective Defined Contribution (CDC) regeling. Dit wil zeggen dat de middelloonregeling gehandhaafd blijft maar dat de werkgever uitsluitend nog premie afdraagt aan het pensioenfonds zonder dat er nog een garantie voor een bijstorting is. Details hiervan worden ook in betreffende hoofdstuk beschreven.

Wat is er verder gebeurd bij en met het fonds? Heel veel. Er zijn belangrijke ontwikkelingen geweest bij het vermogensbeheer, bij governance en betreffende de toekomstperspectieven.

Vermogensbeheer: samen met de fiduciair manager MN heeft het pensioenfonds een zeer uitgebreid en compleet nieuw document 'Het Beleggingskader' opgesteld. Dit is de verwoording van de ambitie van het pensioenfonds voor haar gehele beleggingsbeleid van beleggingsdoelstelling, risicohouding en beheersing tot uitvoeringsprincipes en risico gedreven keuze van beleggingsclusters. Hoewel de gedachten hierachter geenszins nieuw zijn, is het toch een prachtige en complete uitwerking geworden. Het document is beschikbaar op de website van het fonds.

Met het document en met de doelstelling voor verdere diversificatie zijn er belangrijke stappen in de portefeuille gezet. Er is uitgebreid in de beleggingsklassen hypotheek, winkels, infrastructuur en er is in het cluster hoogrentende obligaties meer gespreid naar 'high yields', 'bank loans' en herverdeling onder 'emerging market debt'. Al met al is na een jarenlange inzet tot verbetering van de spreiding deze grotendeels gerealiseerd en onderbouwd met het beleggingskader. De outperformance is daar een resultaat van, het compenseert ruimschoots de hogere aanvangskosten voor de spreidingstransacties.

Governance: aan alle kanten nemen de eisen voor een 'goed bestuur' en gedegen uitvoering voor en door pensioenfondsen toe. Ook vanuit Europa komt er meer wetgeving (IORP II) over besturen en controle op uitvoering van een pensioenfonds.

De sector- en de individuele pensioenfondsen moeten in hoog tempo meebewegen en de uitvoering nog strakker organiseren. Er dienen sleutelfunctiehouders benoemd te worden voor risico, actuair en

audit, de DC-risicohoudingen van sociale partners dienen beter en numeriek uitgewerkt te worden, etc. De communicatie van het fonds met haar deelnemers dient uitgebreid te worden.

Het pensioenfonds was geheel compliant aan de oude regels, maar deze tsunami aan ingrijpende, overhaast ingevoerde regels zonder implementatietijd leidde in 2019 zelfs tot achterstanden op wetgeving. In het verloop van 2019 zijn de achterstanden weggewerkt en is meteen de gelegenheid gebruikt voor modernisering van formulieren en documenten en onder andere opmaak van de website. Het fonds heeft tevens besloten haar pensioenplanner open te stellen voor onze gewezen deelnemers, zodat ook zij kunnen profiteren van de keuzemodule voor flexibel pensioen.

Helaas zijn de kostenstijgingen als gevolg van wetgeving en toezicht al jaren de grootste kostenstijgingsdrivers. In het kostenoverzicht worden die stijgingspercentages beschreven. Dergelijke hoge kosten en kostenstijgingen zouden kunnen leiden tot verminderd draagvlak voor de verplichtstelling. Immers, door technologische ontwikkelingen zijn beleggingen in eigen beheer steeds goedkoper geworden.

Toekomstperspectieven: Er zijn hier een aantal belangrijke, ontwikkelingen. Ten eerste, de CAO pensioenarbeidsvoorwaarden kende een vijfjaarsperiode van 2015-eind 2019. Werkgever, werknemers en het pensioenfonds hebben vanaf eind 2019 en begin 2020 intensief overlegd over de volgende periode. De belangrijkste uitdaging hierbij is dat voorzien wordt dat de premie omhoog moet door de gedaalde rente. Op 20 maart 2020 is een principeakkoord overeengekomen tussen de drie partijen voor overgang naar een premieregeling tussen werkgever en het pensioenfonds, waarbij de bijstortverplichting wordt uitgeruild met een hogere werkgeversbijdrage en compensatie voor de inactieven. Op de website van het fonds is hierover een nieuwsbericht gepubliceerd. Een tweede belangrijke ontwikkeling is dat de lage rente begint te bijten in de inkoopcondities van iDC pensioenkapitalen bij het pensioenfonds. Het fonds onderzoekt daartoe met spoed of zij binnen de kaders van de Wet Verbeterde Premieregeling de optie van doorbeleggen met deze kapitalen kan gaan aanbieden. Dat zou tevens goed passen in het huidige raamwerk van het nieuwe pensioenakkoord.

In 2019 zijn er enkele wijzigingen in de bestuursorganen. In de Investerings Commissie heeft Dhr. drs. T. Groenveld na een 12-jarige verbintenis het stokje overgedragen aan Dhr. drs. E. Hulshof. Dhr. Groeneveld heeft een cruciale rol gespeeld bij het professionaliseren van de beleggingen van het fonds vanaf 2007, waar het fonds nu de vruchten van plukt. Mevr. C. Quint, bestuurder vanaf 2015, is op 25 maart 2020 toegetreden als lid van de Investerings Commissie. In het Verantwoordingsorgaan is het voorzitterschap roulerend gemaakt en per 1 januari 2020 overgegaan naar Mevr. Drs M. Ennema Msc namens de werknemers en is Dhr R. Vlek namens werknemers toegetreden.

Het bestuur is erkentelijk voor de discussie en samenwerking met diverse toezichthoudende organen als haar verantwoordingsorgaan, interne visitatiecommissie, de compliance officer, de accountant en certificerende actuaire. De verslagen en bevindingen van deze organen zijn opgenomen in dit jaarverslag. Bestuur en directie zien met vertrouwen de toekomst tegemoet en verheugen zich erop zich maximaal te mogen blijven inzetten voor het belang van haar deelnemers.

*Loek Ligthart, voorzitter,
Carolien Quint, secretaris,
Kimmo Boijenga, bestuurder,
Eddy Luiken, bestuurder,
Richard van Sintemaartensdijk, bestuurder,
Mathijs van Gool, directeur*

2. Bestuuren

Bestuur Stichting Pensioenfonds Essity

Dhr. E. Ligthart ('74)	Voorzitter, waarnemend Audit Officer
Mevr. C. Quint ('81)	Secretaris, plv voorzitter
Dhr. K. Boijenga ('70)	Bestuurder, waarnemend Risk officer
Dhr. E. Luiken ('46)	Bestuurder
Dhr. R. van Sintemaartensdijk ('70)	Bestuurder, waarnemend

Directie

Dhr. M. van Gool ('58)	Directeur
------------------------	-----------

Investerings Commissie

Dhr. M. van Gool	Voorzitter
Dhr. R. van Sintemaartensdijk	Lid
Mevr. C. Quint	Lid
Dhr. E. Hulshof	Extern lid
Dhr. A. van Nunen	Extern lid

Verantwoordingsorgaan

Mevr. M. Ennema ('83)	Voorzitter
Dhr. W. Janssen ('64)	Secretaris
Dhr. H. van Dun ('44)	Lid
Dhr. P. Kuit ('72)	Lid
Dhr. R. Vlek ('77)	Lid

Compliance officer

Dhr. Mr. P. Akkermans

Nevenfuncties

Dhr. E. Ligthart	Essity Netherlands HR Director
Mevr. C. Quint	Essity Holding Tax manager
Dhr. K. Boijenga	Essity Hoogezand Logistics en Demand Coordinator
Dhr. E. Luiken	Ouderenraad Midden Groningen
Dhr. R. van Sintemaartensdijk	Essity GBS Accounts Receivable Manager Europe Central & South, Director Essity Holding Netherlands BV, directeur Novioscan BV
Dhr. M. van Gool	Blue Water Consultancy
Dhr. E. Hulshof	Bestuurslid Bfp Bouw, vz IC BfpBouw
Dhr. A. van Nunen	Lid IC SP Dela, IC PF Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw en IC SP Friesland/ Campina; lid fin commissie ZLTO, lid van de Adviesraad FMO - IM en Van Nunen & Partners Investments
Mevr. M. Ennema	Essity Marketing Manager Nederland
Dhr. W. Janssen	Essity Quality Specialist GNP QRESH
Dhr. H. van Dun	-
Dhr. P. Kuit	Essity HR Director Consumer Goods
Dhr. R. Vlek	Essity C&B Manager Nederland

Aangesloten ondernemingen met uitvoeringsovereenkomst:

1. Essity Holding Netherlands BV met:
 - Essity Netherlands BV
 - Essity Operations Hoogezand BV
 - Essity Operations Gennep BV
 - Essity Operations Suameer BV
 - Essity Operations Cuijk BV
 - Essity Operations Assen BV
2. Unicharm Mölnlycke Baby BV
3. Unicharm Mölnlycke Incontinence BV
4. Stichting Pensioenfonds Essity
5. BSN IPM CV

Externe dienstverlening

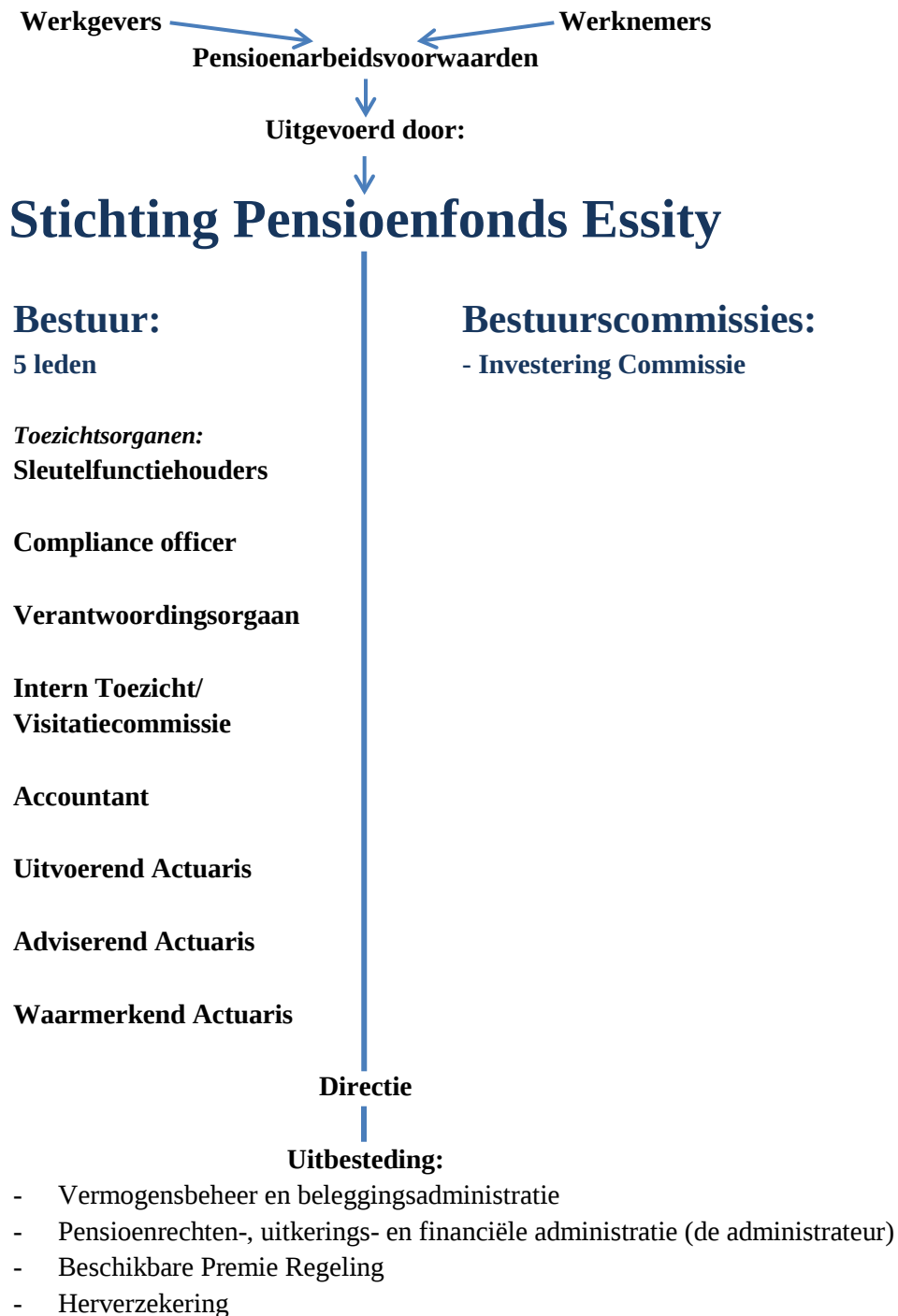
Pensioen- en fin. admin	AZL NV
Vermogensbeheer en beleggingsadm.	Mn-Services Vermogensbeh. BV
Beschikbare Premie-Regeling	ABN Amro Bank NV
Herverzekering	Afdeling Pension Services
Accountant	Elips Life
Uitvoerend Actuaris	Deloitte Accountants BV
Certificerend Actuaris	AZL NV
Sleutelfunctie Actuarieel	Triple A- Risk Fin. Certification BV
Sleutelfunctie Risk uitvoering	Dhr. Drs J. Tol, Triple A Risk Fin CPA
Adviserend Actuaris	AZL en Aon Hewitt Associates BV
Juridisch advies	Aon Hewitt
Visitatiecommissie	VCHolland

Correspondentie- en bezoekadressen

Bestuur:	Arnhemse Bovenweg 120 3708 AH Zeist Telefoon: 030-698 46 80
Administratie:	AZL N.V. Akerstraat 92 6411 HD Heerlen Telefoon: 088-1163035
Website:	www.mijnessitypensioen.nl
E-mail adres:	mijnessitypensioen@azl.eu

www.mijnessity

Organisatie

pensioen.nl

3. Toelichting bestuur en organisatie

Inleiding

Stichting Pensioenfonds Essity (tot 1 juni 2018 Stichting Pensioenfonds SCA) is een ondernemingspensioenfonds conform de Pensioenwet en is gestart op 1 januari 2014. Stichting Pensioenfonds Essity is een stichting naar Nederlands recht. Het vermogen van de stichting behoort toe aan de stichting en het bestuur is belast met het besturen van de stichting en is eindverantwoordelijk. Stichting Pensioenfonds Essity is statutair gevestigd in Zeist.

Missie, visie en strategie

In het document ‘Missie en strategie SPE’ zijn missie, visie en strategie vastgesteld.

Missie, visie: Stichting Pensioenfonds Essity heeft ten doel het uitvoeren van pensioenovereenkomsten van de aangesloten ondernemingen en in het kader daarvan het verstrekken of doen verstrekken van pensioen- of andere uitkeringen aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden één en ander in overeenstemming met de bepalingen van de statuten van het pensioenfonds, het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomsten.

Strategie: het pensioenfonds streeft voor haar beleid en uitvoering in al haar werkzaamheden naar best-practice realisatie en met name naar een optimale verhouding in kwaliteit en kosten.

Verantwoordelijkheid en bevoegdheden

Voor het pensioenfonds is het bestuur eindverantwoordelijk voor het beleid en uitvoering van de overeengekomen pensioenregeling en het beheer van het vermogen van de stichting.

Aangesloten ondernemingen volgen de in een Pensioen CAO vastgelegde pensioenarbeidsvoorwaarden. Pensioenrechten worden gefinancierd vanuit financiële beloning aan werknemers voor verrichte arbeid voor aangesloten ondernemingen. De werkzaamheden van het pensioenfonds voor uitvoering van de pensioenarbeidsvoorwaarden zijn contractueel tussen de werkgever(s) en het pensioenfonds vastgelegd in een zogenaamde ‘uitvoeringsovereenkomst’. Deze contracten zijn laatstelijk vastgelegd in 2015, ingaande 1 januari 2015. Per 1 januari 2019 is BSN IPM CV en Essity Operations Assen BV toegetreden. Het pensioenfonds heeft een actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) waarin wordt gemotiveerd welk beleid wordt gevoerd om de doelstelling van het fonds te kunnen nakomen.

Organisatie van het fonds

Bestuur en directie

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Essity bestaat uit vijf personen. Twee leden worden voorgedragen door de aan de ondernemingen verbonden ondernemingsraden en een lid wordt via verkiezingen gekozen en voorgedragen door en uit de pensioengerechtigden. Twee bestuursleden worden voorgedragen voor benoeming door de werkgever(s).

De benoeming van bestuurders door het bestuur geschiedt conform de statuten en een daartoe in 2016 opgesteld reglement. In 2014 heeft het bestuur besloten bestuurders namens de gepensioneerden een vergoeding te geven voor hun bestuurswerkzaamheden, overige bestuursleden worden niet bezoldigd. De samenstelling van het bestuur per ondertekening van dit jaarverslag per 8 juni 2020 wordt weergegeven in

Hoofdstuk 2.

Sleutelfuncties

Vanaf januari 2019 heeft het pensioenfonds in het kader van IORP II wetgeving sleutelfunctieouders voor Audit, Risk en Actuariel. Het pensioenfonds heeft waarnemende sleutelfunctiehouders uit leden van het bestuur benoemd voor Audit en Risk (zie organogram). Voor Actuariel is de sleutelfunctiehouder en uitvoering uitbesteed aan Triple A. In 2019 heeft het fonds de taken en verantwoordelijken (de functies) nader uitgewerkt en geborgd in het (hernoemde) ‘Reglement SPE Governance Bestuur en Bestuursorganen 2019’.

Directie

Sinds 1 november 2007 heeft het pensioenfonds een directeur aangesteld die de dagelijkse werkzaamheden uitvoert voor het fonds. De directeur is in dienst van Stichting Pensioenfonds Essity en wordt bezoldigd door het fonds. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Pensioenfonds Directie/Directeur zijn vastgelegd in een reglement, laatstelijk gewijzigd in 2011.

Vergaderingen bestuur en overleg

Het bestuur vergadert minimaal vijf tot zes keer per jaar.

Daarnaast worden er nog minimaal twee informele bestuursdagen en een cursusdag georganiseerd. Het bestuur kan hierbij het Verantwoordingsorgaan uitnodigen. Het bestuur kan elk gewenst moment extra vergaderingen beleggen. Directie en bestuur zijn op dag niveau betrokken bij ontwikkelingen van het fonds. Het bestuur is in 2019 zes keer bijeengewoost voor reguliere vergaderingen.

Betrouwbaarheid en deskundigheid

Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat de deskundigheid en betrouwbaarheid van degenen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen buiten twijfel staan. Daarnaast is er voor bestuursleden, leden van de commissies en andere verbonden personen een gedragscode opgesteld. Voorwaarden hiertoe zijn vastgelegd in het (hernoemde) document ‘Reglement SPE Governance Bestuur en bestuursorganen 2019’.

Principes Goed Pensioenfondsbestuur

Het pensioenfonds volgt de ‘Wet versterking bestuur pensioenfondsen’ en de Code Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie (versie 2018). In **Hoofdstuk 5** wordt het beleid rondom governance toegelicht.

Bestuurscommissie(s)

Het pensioenfonds heeft één bestuurscommissie, de Investerings Commissie (IC). De IC geeft advies over de beleggingen en heeft naast bestuurders ook externe deskundigen als leden. De IC heeft een centrale rol in de dagelijkse uitvoering van het vermogensbeheer. Zij is het aanspreekpunt voor de fiduciair vermogensbeheerder en heeft een brede voorlichtende en adviserende rol naar het bestuur.

Compliance en Compliance-Officer

Het pensioenfonds heeft een gedragscode, een klokkenluidersregeling, een incidentenregeling en er is een klachten- en geschillenregeling. Het fonds heeft geen ‘insiders’, wel ‘verbonden’ personen. Deze dienen allen de gedragscode te ondertekenen. Het betreffen de leden van het bestuur, directie, Verantwoordings-orgaan, extern leden Investerings Commissie, leden van de Visitatie Commissie en enkele overige betrokken personen. Het fonds toetst of dienstverleners een vergelijkbare

gedragscode hanteren en nakomen. Dit is bij de SPE-dienstverleners het geval.

Het pensioenfonds heeft een externe Compliance-Officer (CO) benoemd. Deze bewaakt of het fonds voldoet aan de voor het fonds van toepassing zijnde actuele wet- en regelgeving en de naleving van de gedragscode voor bestuursleden en of betrokkenen ('verbonden personen'). In 2017 is de gedragscode aangevuld. Elk jaar stelt de CO een rapport op. Over 2019 heeft de CO wederom een positieve verklaring afgegeven (zie **Hoofdstuk 14**).

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid jaarlijks een oordeel te geven over het handelen, het gevoerde beleid en de beleidskeuzes van het pensioenfonds. De leden van het VO staan vermeld in **Hoofdstuk 2**. Vanaf 2014 ontvangt het VO-lid namens de gepensioneerden een vergoeding. De overige leden worden niet bezoldigd. Er is een 'Reglement Verantwoordingsorgaan' waarin ondermeer samenstelling en benoeming, taken, bevoegdheden en uitvoering worden beschreven. Deze is in 2019 laatstelijk aangepast.

Intern toezicht/Visitatiecommissie

Het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het inrichten van intern toezicht op processen en uitvoering. Voor dit intern toezicht maakt het fonds gebruik van een externe Visitatiecommissie die elk jaar beleid en uitvoering toetst. De visitatiecommissie stelt een samenvatting op in haar rapport die als verklaring wordt opgenomen in het jaarverslag.

Accountant

Het pensioenfonds heeft een accountant aangesteld. Deze accountant controleert jaarlijks de jaarrekening en de verslagstaten voor DNB en doet vervolgens verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een controle-verklaring en een accountantsverslag. Het jaarwerk 2019 is gecontroleerd door Deloitte Accountants BV.

Uitvoerend actuaire

De uitvoerende actuaire stelt op maand-, kwartaal- en jaarbasis de voorziening pensioenverplichtingen vast. Daarnaast stelt deze jaarlijks de verzekeringstechnische analyse vast en rapporteert hierover aan het fonds door middel van een actuariael rapport. AZL NV is de uitvoerend actuaire.

Adviserend actuaire

Indien het pensioenfonds te maken heeft met actuariële vraagstukken, bestaat de mogelijkheid om de adviserend actuaire te raadplegen. Het fonds gebruikt twee dienstverleners, AZL NV en Aon Hewitt Associates BV.

Certificerende actuaire

Het pensioenfonds benoemt een certificerende actuaire die nagaat of de voorziening pensioenverplichtingen op voldoende prudente grondslagen en correct is vastgesteld. Tevens controleert hij of de aanwezige middelen voldoende zijn ten opzichte van de verplichtingen en of het fonds conform 'prudent person' beginselen belegt. Triple A- Risk Finance Certification BV is de certificerende actuaire.

Uitbesteding

Het pensioenfonds besteedt op structurele basis activiteiten uit voor vermogensbeheer, pensioen- en uitkeringsadministratie, de beschikbare premie regeling en herverzekering overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Bij deze uitbesteding blijft het fonds ten alle tijden eindverantwoordelijk. Bij en voor de uitbestede activiteiten conformeert het fonds zich volledig aan de regelgeving van de toezichthouder op het gebied van uitbesteding. Voor beheersing van uitbestedingsrisico's worden met dienstverleners uitgebreide afspraken gemaakt en vastgelegd in contracten, 'Service Level agreements' (SLA's), etc. De volgende werkzaamheden zijn door het fonds uitbesteed:

1. Vermogensbeheer en beleggingsadministratie

Middelloodregeling, risico pensioenfonds: Vanaf 1 oktober 2008 gebruikt het pensioenfonds één hoofdaannemer (hoofddienstverlener) voor het vermogensbeheer, het Nederlandse bedrijf Mn-Services Vermogensbeheer B.V. te Den Haag (MN). MN is de 'fiduciair manager' van het fonds en opereert onder eindverantwoordelijkheid van het pensioenfonds en haar Investerings Commissie. MN is verantwoordelijk voor coördinatie van het vermogensbeheer, advies, risicomanagement, uitvoering, beleggingsadministratie en bestuursrapportage.

Het pensioenfonds heeft in 2019 een nieuw 'beleggingskader' opgesteld. Deze is afgeleid van het risicoprofiel als vastgesteld door sociale partners (werkgevers en werknemers op basis van ALM studies) en wet- en regelgeving. Het omvat de uitgangspunten voor vermogensbeheer, de doelstelling ten opzichte van de verplichtingen, uitvoeringsprincipes- en beginselen, risicoprincipes, 'maatschappelijk verantwoord beleggen', selectie van beleggingsclusters en detail invulling daarvan. Het document is beschikbaar op de website van het fonds. Naast het algemene beleggingskader wordt er jaarlijks een 'Beleggingsplan' vastgesteld.

2. Pensioenrechten-, uitkering-, en financiële administratie

De pensioenrechten-, uitkeringen- en financiële administratie zijn uitbesteed bij AZL N.V. te Heerlen (de administrateur). Ook biedt AZL bestuursondersteuning.

3. Beschikbare premieregeling, risico deelnemers

Conform het pensioenreglement is er sprake van een Beschikbare Premie Regeling. Deze beschikbare premieregeling wordt uitgevoerd door ABN-Amro Bank N.V. te Amsterdam, afdeling Pension Services.

Het pensioenfonds heeft een zorgplicht aan deelnemers betreffende deze regeling, doch de beleggingen van deelnemers in het kader van deze regeling zijn voor risico van de deelnemer en niet voor het pensioenfonds.

4. Herverzekering

Overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's zijn vanaf 1 januari 2016 herverzekerd bij Elips Life.

Klachten- en geschillenregeling

Zie compliance.

Overig advies

Het fonds maakt op reguliere basis gebruik van juridisch advies van Aon Hewitt Associates BV.

4. Samenvatting beleid en uitvoering 2019

Het pensioenfonds concentreert haar beleid en uitvoering op de volgende kernactiviteiten:

- 1 Organisatie van 'goed bestuur' oftewel (Good) Governance;
- 2 Vermogensbeheer en financiële positie;
- 3 Administratie, pensioenregeling, premie, franchise en indexatie;
- 4 Communicatie;
- 5 Risicobeheer.

In 2019 heeft bij het fonds op hoofdlijnen de nadruk gelegen op:

- Governance: oplevering nieuw document 'Het Beleggingskader, aanvulling en update Risicomatrix en update diverse documenten zoals ABTN (met risicohoudingen DB en DC), het 'Reglement Governance bestuur en bestuursorganen' en het Pensioenreglement. Nieuwe leden IC en VO. Opstarten sleutelfunctiehouders Risk en Actuariële;
- Vermogensbeheer: uitbreiding beleggingen hypotheek, winkels, hoogrentende obligaties (met bank loans en EU nominated High Yield) en infrastructuur. De financiële positie is in 2019 ondersteund door een overrendement van 0,61% ten opzichte van de beleggingsbenchmark;
- Administratie (etc): ontwikkelingen conform opzet;
- Communicatie: voortzetting pensioensprekuren en voorlichting mogelijkheden Wet Verbeterde Premie Regeling en vernieuwing formulieren, brochures en website;
- Risico: aanvulling en update Integrale Risico Analyse (IRA).

Governance

In 2019 heeft de focus vooral gelegen aan het herzien, uitbreiden en updaten van kerndocumenten van het fonds zoals de ABTN, de Integrale Risicoanalyse, het Reglement Governance Bestuur en Bestuursorganen, en synchronisatie aan wetgeving van het Pensioenreglement (geen inhoudelijke wijziging). Veel aandacht is gegeven aan het gedetailleerd uitwerken van het beleggingsbeleid in een nieuw document 'Het Beleggingskader', dat tevens op de website is geplaatst. In 2019 zijn er nieuwe leden benoemd voor de Investerings Commissie en voor het Verantwoordingsorgaan. Het pensioenfonds is van mening dat het in 2019 'in control' is geweest en dat zij het vermogensbeheer conform de 'prudent person regel' heeft uitgevoerd.

Kosten:

Het pensioenfonds voert een strak kostenbeheer (verhouding beste kwaliteit (rendement) tegen zo laag mogelijke kosten/risico). Kosten worden opgesplitst in kosten voor *uitvoering* en *vermogensbeheer*.

Uitvoeringskosten: deze zijn in 2019 gestegen ten opzichte van 2018 met name door hogere kosten vanuit wetgeving en toezicht, belastingen (BTW), en in geringere mate bij kosten in 'eigen beheer' als administratiekosten en incidentele kosten voor bijvoorbeeld extra juridische en actuariële adviezen in het kader van de nieuwe pensioen-CAO.

Kosten vermogensbeheer (exclusief BTW en doorberekening uitvoeringskosten) deze zijn in 2019 eenmalig gestegen door extra transactiekosten voor overgang naar nieuwe beleggingen. Deze zijn overigens ruimschoots gecompenseerd door het behaalde overrendement in 2019.

Vermogensbeheer en financiële positie

Vermogensbeheer: In 2019 heeft het fonds het document 'Het beleggingskader' opgeleverd. Dit document, dat tevens dient als verklaring 'Prudent Person' omvat alle elementen rondom het vermogensbeheer, met onder andere, risicoprofiel sociale partners, beleggingsdoelstelling, beleggingsprincipes waaronder maatschappelijk verantwoord beleggen en risicobeleid, uitvoeringsprincipes en uitwerking van investeringen in diverse beleggingsclusters. Het document is als samenvatting gepubliceerd op de website en het gehele document is opvraagbaar voor deelnemers van het pensioenfonds. Daarnaast heeft in 2019 de focus gelegen op het verder uitrollen van het ingezette diversificatiebeleid met extra beleggingen in hypotheek, Nederlandse winkels, infrastructuur en uitbreiding van het beleggingscluster hoogrentende waarden met bank loans en EU high yield.

In 2019 behaalde het pensioenfonds een totaalrendement (na kosten) van 19,1% (2018: -1,4%). Het vijf jaars gemiddelde jaarrendement

bedraagt 6,5%. De portefeuille heeft in 2019 een overrendement behaald van 61 basispunten (0,61%) boven de benchmark, voor het fonds een record. Uitzonderlijke bijdrage hiervoor is gekomen uit beleggingen small- en midcap in de Verenigde Staten middels een actief beheer.

Financiële positie: het belegd vermogen (zie definitie bij kerncijfers) is gestegen met euro 97 miljoen tot euro 566 miljoen. Deze enorme toename is natuurlijk grotendeels toe te schrijven aan het hoge rendement over 2019. De verplichtingen stegen vrijwel gelijk met 19% door een zeer sterke daling van de rente van 1,43% tot 0,76%. Ondanks de grote volatiliteit binnen het jaar 2019 is de actuele einddekkingsgraad toegenomen van 100,4% tot 101,6%. De beleidsdekkingsgraad daalde van 104,7% tot 99,5%. Daarmee is de beleidsdekkingsgraad lager dan het vereiste vermogen van 116,6% en bevindt het fonds in de herstelfase (is er sprake van een reservetekort).

Administratie, pensioenregeling, premie, franchise en indexatie

Administratie: de pensioen- en de financiële administratie worden uitgevoerd door AZL N.V. te Heerlen. De belangrijkste ontwikkelingen in 2019 waren de afwikkeling van de VPL-regeling, wijzigingen in het deelnemersbestand, de implementatie van IORPII en de implementatie van de Uniforme Reken Methodiek (URM).

Pensioenregeling: over het jaar 2019 was het 'Pensioenreglement 2015' pensioenleeftijd 68 jaar van kracht. De regeling is een hybride regeling met twee componenten: een opgebouwde rechten systeem (DB) en individuele beschikbare premie regeling (IDC). De regeling is beschikbaar via de website van het fonds.

Premie: de totale premie voor de regeling bedraagt 20,5% van de salarissom en wordt gefinancierd uit de loonsom van werknemers én een extra bijdrage van de werknemers zelf van 1,5% van hun salaris.

Franchise en salarisoniveau voor pensioenopbouw: per 1 januari 2019 is de franchise van de (DB) middelloonregeling vastgesteld op euro 14.665 met maximum salaris voor pensioenopbouw van euro 107.593.

Indexatie: geen indexatie per 1 januari 2019 vanwege ontoereikende buffers.

Communicatie

De belangrijkste ontwikkelingen in 2019 betroffen voortzetting van de individuele pensioensprekuren en communicatie betreffende Wet Verbeterde Premie Regeling. Deelnemers hebben individueel bericht gehad over de afwikkeling van hun VPL-rechten. De website is een belangrijk communicatiemedium voor nieuwsberichten, kwartaalupdates, brochures en documenten, verantwoording door bestuur en (achtergrond)informatie over de pensioenregelingen, etc.. Eind 2019 is een begin gemaakt met een algemene update van de website, formulieren en brochures.

Risicobeheer

Het bestuur hanteert een systematisch Integraal Risico Management (IRM) vanaf 2016. Dit document is zowel een beleids- als uitvoeringsdocument en wordt vanaf 2019 ook gebruikt door de Sleutelfunctiehouder Risk voor de risicokwartaalrapportages.

Dit document is in 2019 geheel aangepast aan nieuwe inzichten en uitgebreid met meer gedetailleerde uitwerking van de uitbestedings-risico's. In de IRM zijn in 2019 geen verschuivingen in de risico's geweest. In **Hoofdstuk 11** wordt de IRM en de uitkomsten samengevat.

In het kader van IORP II is de Sleutelfunctiehouder Risk in 2019 opgestart. In de kwartaalrapportages zijn (reeds geïdentificeerde risico's) benoemd met een hoger alertheidsniveau.

In 2019 heeft het pensioenfonds haar extra aandacht voor IT-systeem risico's van AZL voortgezet. Het fonds heeft wederom vastgesteld dat AZL goede en afdoende controle over deze IT-risico's heeft.

5. Governance pensioenfondsen

5.1 Samenvatting

Goed bestuur (governance) heeft vier hoofdelementen:

1. Organisatie van goed bestuur, deskundigheid;
2. Vermogensbeheer conform prudent person principe;
3. De ambitie hebben om voor stakeholders 'good-practice' beleid en uitvoering te realiseren, kostenbeheersing;
4. Inzicht en controle over risicobeheersing;
5. 'In control' zijn op beleid en uitvoering.

Het bestuur heeft een sterke focus op goede governance en is van mening dat zij via goede organisatie 'in control' is op beleid en uitvoering en dat risico's acceptabel zijn.

5.2 Toelichting

Ad 1 Organisatie van goed bestuur:

Het bestuur voert doorlopend evaluatie uit van de organisatie van 'het besturen'. In 2019 heeft het wederom vastgesteld dat de huidige organisatie en opzet voldoet. Het bestuur draagt zorg voor borging van continuïteit van het bestuur en organen en bevordering van deskundigheid. In 2018 en begin 2019 zijn bestuurders herbenoemd voor een tweede termijn van vier jaar: dhr. Loek Ligthart, dhr. Richard van Sintemaartensdijk, dhr. Eddy Luiken (na voordracht door pensioengerechtigden) en mevr. Carolien Quint (2019). In het kader van IORP II zijn drie sleutelfunctiehouders benoemd: de certificerend actuaire Dhr J. Tol voor actuair (tevens uitvoerend), voor Audit bestuurder Dhr L. Ligthart (waarnemend; uitvoering wordt in 2020 ingeregeld) en voor Risk bestuurder Dhr K. Boijenga (waarnemend) en voor risk-uitvoering de onderneming CPA. In 2019 waren actuair en risk volledig operationeel, in 2020 wordt audit opgestart.

Het fonds kiest voor een paritair bestuur en werkt voor continuïteit en kwaliteitsbewaking met een directie. In 2018 heeft het bestuur continuïteit geborgd indien de directie zou uitvallen met afspraken over tijdelijke invulling van deze functie door een bestuursadviseur van AZL.

Het fonds heeft gekozen voor uitbreiding van het Verantwoordingsorgaan om de continuïteit te waarborgen. De heer Ruben Vlek is in 2019 benoemd tot kandidaat-lid. Bestuur, directie en het Verantwoordingsorgaan zijn hiermee volledig bemenst.

Er is één bestuurscommissie, de **Investerings Commissie**. Dit is een adviescommissie voor het bestuur en heeft geen besluitbevoegdheid, behoudens in opdracht van het bestuur. De commissie bestaat uit twee leden namens het bestuur (paritair), twee externe deskundigen (in 2019 tijdelijk drie) en de voorzitter. De voorzitter is de directeur van het fonds om optimale afstemming tussen bestuur, commissie en vermogensbeheerders te garanderen. De leden worden benoemd/ontslagen door het bestuur. Per eind maart 2019 is dhr. S. Ifvarsson uitgetreden- en per 16 april 2019 is dhr. Drs. E. Hulshof RBA toegetreden als lid IC.

Deskundigheid: Het fonds hanteert een deskundigheidsplan. Alle leden van het bestuur voldoen aan de deskundigheidseisen. Het bestuur organiseert permanente intern- en externe educatie voor bestuursleden en leden van het Verantwoordingsorgaan. Zie ook **Hoofdstuk 3 Toelichting bestuur en organisatie**. De organisatie van goed bestuur is geborgd in diverse beleidsdocumenten.

Ad 2 Vermogensbeheer conform prudent person principe:

Conform wetgeving voert het fonds haar vermogensbeheer uit conform de 'prudent person regel'. Voor Stichting Pensioenfonds Essity is het (beleggings)risicobeleid in 2015 vastgesteld en gedefinieerd door sociale partners (Essity en

werknemers) op basis van vooronderzoek door het pensioenfonds. Hier wordt de basis gelegd voor beleggingen binnen een strikt risicoprofiel ten opzichte van de verplichtingen en de ambitie voor indexatie met als kern gespreid beleggen met een optimum van rendement versus risico en kosten. Het fonds hanteert hierbij de leidraad van 'investerings-beginselen' met daarin Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (ESG) en 'uitvoerings-beginselen'. Er is kennis en deskundigheid over beleggingen bij het bestuur en haar Investerings Commissie, er is ruimschoots beschikking over expertise bij diverse geselecteerde partijen. Er is een breed raamwerk van contracten en afspraken over mandaten, monitoring, rapportage en verantwoording over het vermogensbeheer waardoor ook uitvoeringsrisico's zijn gemitigeerd (conform analyse Integraal Risico Management, zie ook **Hoofdstuk. 11 Risicobeheersing**).

Ad 3 De ambitie hebben om voor stakeholders 'good-practice' beleid en uitvoering te realiseren (beleid, uitvoeringskosten)

In **Hoofdstuk 3 Organisatie en bestuur** wordt tevens missie, visie en strategie uitgewerkt in relatie tot good-practice. Organen als het Verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie geven aan dat naar hun mening het bestuur 'in control' is en dat het beleid en uitvoering in orde is. Betreffende **Uitvoeringskosten**: zie **Hoofdstuk 6 Kosten**.

Ad 4 Inzicht en controle over risicobeheersing

Uit de Integrale Risico Management (IRM) studie blijkt dat alle risico's in relatie met governance laag zijn (zie ook **Hoofdstuk 11 Risicobeheersing**). In 2018 zijn tarieven met MN en BlackRock opnieuw vastgelegd. Het fonds heeft een extra controle opgezet op de kwaliteit van de IT bij pensioen-uitvoerder AZL. Persoonsgegevensbescherming (AVG) is in diverse overeenkomsten met dienstverleners geborgd.

Ad 5 'In control zijn op beleid en uitvoering'

Het bestuur is van mening dat het gedurende 2018 'in control' is geweest over beleid en uitvoering. In 2018 heeft het bestuur collectief aanvullende educatie georganiseerd over aandelenvermogensbeheer in Europa en de Verenigde Staten.

Het afgelopen jaar zijn aan Stichting Pensioenfonds Essity geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van de fondsen gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

5.3 Verslag van de bestuurscommissies

Investerings Commissie, zie **Hoofdstuk 7 Vermogensbeheer**.

5.4 Naleving Code Pensioenfondsen

Het bestuur heeft in 2018 de herziene Code Pensioenfondsen geanalyseerd en geconcludeerd dat SPE bijna alle normen naleeft. Het fonds wijkt echter bewust af van de Code betreft de maximering van het aantal herbenoemingen van bestuurders. Het bestuur heeft ervoor gekozen dit niet in de statuten te maximeren omdat zo'n bepaling risico's met zich meebrengt voor waarborging van de continuïteit en deskundigheid van het relatief kleine bestuur.

5.5 Verwachtingen

Het bestuur blijft investeren in opleiding. De huidige organisatiestructuur werkt naar tevredenheid en zal op hoofdlijnen, betreft organisatie, naar verwachting, gelijk blijven.

6. Kosten

6.1 Algemeen

Het bestuur streeft naar een optimale verhouding tussen kwaliteit (rendement) en kosten (risico) gegeven de uit te voeren pensioen- arbeidsvoorwaarden en het risicoprofiel. Hiertoe voert het pensioenfonds een zorgvuldig beleid in al haar activiteiten en probeert het daar waar mogelijk kosten te besparen. De kosten worden opgesplitst in **pensioenbeheer** en **vermogensbeheer**. Het pensioenfonds heeft door wettelijke bepalingen hoge kosten voor toezicht en controle. Daarnaast moet het fonds (btw)belasting betalen ten koste van het eigen vermogen.

Belasting (btw)

Alle Europese landen, behalve Nederland, hebben besloten op basis van een uitspraak van het Europese Hof pensioenfonds vrij te stellen voor btw. Ondanks fel verzet van de Nederlandse pensioensector verdedigt de belastingdienst met verdel en heerst tactieken namens de Nederlandse Staat tot de rechter haar belasting. Deze belastingen verlagen de pensioenen van de deelnemers.

Stichting Pensioenfonds Essity

Verdeling toezicht-, belasting- en administratiekosten
x1.000, per deelnemer in euro

	2019	Per deelnemer	2018	Per deelnemer
Toezicht	111	53	92	44
BTW 1)	245	117	232	110
Toezicht en belasting	356	171	324	153
Administratie	335	161	335	159
Aantal deelnemers	2.086		2.019	

1) Inclusief BTW vermogensbeheer

Kosten vanuit wetgeving

In de afgelopen jaren heeft de politiek vele nieuwe wetten aangenomen die de uitvoering van pensioenfonds beïnvloeden en die kosten voor uitvoering verhogen. Deze kosten worden betaald uit de algemene middelen van het fonds en gaan dus ten koste van de pensioenen van de deelnemers.

Ondanks alle inspanningen van het fonds om deze kosten zo laag mogelijk te houden zorgen deze wetswijzigingen voor incidentele maar ook structureel hogere kosten en dus lagere pensioenen. Belastingen- en toezichtkosten namen in 2019 met 10% toe (2018: +25%), terwijl de administratiekosten gelijk bleven. Een overzicht van enkele recente, belangrijke wettelijke aanpassingen (niet compleet) en noodzakelijke maatregelen van het bestuur wordt in de tabel op deze pagina gegeven.

6.2 Kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer omvatten kosten:

1. Pensioenadministratie
2. Uitvoeringskosten waaronder communicatie en pensioenplanner
3. Toezichts- en controle kosten (volgend uit wetgeving)
4. Belastingen

In **Toelichting 22** op de jaarrekening wordt een gedetailleerd overzicht gegeven van de kosten. Uit onderzoek is gebleken dat 64% van de uitvoeringskosten kosten zijn gerelateerd aan vermogensbeheer. In 2019 zijn de totale kosten pensioenbeheer (na doorbelasting aan vermogensbeheer) hoger, euro 624 duizend versus 2018 euro 611 duizend.

Kosten pensioenadministratie waren hoger door indexatiecompensatie in de tarieven. Kosten uitvoering waren hoger met name door hogere kosten toezicht en controle (IORP II) én hogere btw-afracht.

Stichting Pensioenfonds Essity

Nieuwe wetgeving die leiden tot incidentele en structurele kostenverhogingen

Wetgeving	Jaar	Maatregelen fonds
Nieuw fiscaal kader	2014	Aanpassing pensioenregeling
Wet versterking bestuur pensioenfonds	2014	Aanpassingen reglementen, extra opleiding, etc
Aanpassingen FTK	2014	Introductie nieuwe UFR, aanpassingen berekeningen dekkingsgraden etc
Nieuw fiscaal kader en leeftijd 67 met 100k limiet	2015	Nieuwe pensioenreglement, uitvoeringsovereenkomsten, etc
Aanpassingen FTK	2015	Weer een nieuwe UFR, herberekeningen; introductie nieuwe haalbaarheidstudie en herstelplan, aanpassingen ABTN voor risicoprofiel, crisisplan, integriteitsrisico's etc..
Besluit BTW	2015	Ondanks uitspraak Europees Hof handhaving besluit BTW verplichting voor pensioenfonds
Wet communicatie	2015	Introductie Pensioen 1-2-3
Vereiste systematische risico-analyse	2015	Handhaving DNB
Nieuwe AOW leeftijd	2016	Aanpassing reglementen 67 jaar
Meting van communicatie effectiviteit	2016	Kosten voor meting
Privacy wetgeving	2017	Kosten voor handhaving
Nieuw fiscaal kader	2018	Nieuw pensioenreglement 68 jaar
Europa: IORP II	2019	Extra governance organen
Europa: IORP II	2020	Extra governance organen

Pensioenadministratiekosten per deelnemer bedroegen in 2019 euro 161 (2018: 159).

In Nederland variëren kosten pensioenadministratie bij pensioenfonds tussen circa euro 100 en 1.500 (Bron: LCP Netherlands Werk In Uitvoering Bij Pensioenfonds 2014) en de kosten voor het fonds liggen onder het gemiddelde van vergelijkbare pensioenfonds betreft grootte in Nederland. *Verwachting:* het bestuur verwacht ongeveer gelijke kosten in 2020. Enkele kostenposten uit 2019 zullen vervallen, daarentegen worden nieuwe extra advieskosten verwacht in relatie tot invoering van CDC.

6.3 Kosten vermogensbeheer

De kosten vermogensbeheer omvatten alle kosten voor het beheer van het vermogen, inclusief kosten Investerings Commissie. De vermogensbeheerkosten worden uitgedrukt als kosten ten opzichte van het totaal gemiddelde beheerde vermogen in honderdsten procenten ofwel 'basispunten'. In 2019 en 2018 zijn algemene kosten toegerekend aan vermogensbeheer, zie kostenoverzicht.

In 2019 zijn de kosten vermogensbeheer (exclusief btw en doorbelasting algemene kosten) met 7 basispunten gestegen van 46 basispunten tot 53 basispunten ten opzichte van het gemiddelde vermogen van 2019 (euro 497 miljoen). De kostentoeename is het gevolg van met name eenmalige kosten volgend uit extra transacties om de diversificatie binnen de portefeuille te verbeteren. Deze kosten worden ruimschoots vergoed uit het extra overrendement van 61 basispunten ten opzichte van de benchmark.

Elk jaar voert het fonds een rendement/kosten onderzoek uit. Uit het meest recente CEM 2018 onderzoek (en voorgaande CEM onderzoeken) blijkt dat het fonds rond en nabij het Nederlandse gemiddelde presteert voor wat betreft opbrengsten en kosten vermogensbeheer. Daar het fonds aanzienlijk kleiner is dan het gemiddelde fonds in deze studie in Nederland, is dit een positieve prestatie.

De langjarige rendementen worden verstrekt in **Hoofdstuk 7 Vermogensbeheer**.

Het fonds monitort het effect op het rendement door de afwijking van de strategische beleggingsmix. In 2019 was het rendement bij benadering 100 basispunten hoger (2018: 118 basispunten lager) dan bij (theoretische) uitvoering van de strategische mix. Dit is het effect van een hoger aandeel van de Return portefeuille in de gehele portefeuille dan in de

strategische 50/50 verhouding in combinatie met het hoge rendement in 2019 van de Return Portefeuille.

Stichting Pensioenfonds Essity

Historisch overzicht kosten pensioenfonds in euro x 1.000

	2019	% 1)	2018	% 1)	2017	% 1)	2016	% 1)	2015	%
Vermogensbeheer (Bron MN)										
Beheervergoeding en IC	1.737	35	1.457	33	1.324	31	1.106	28	1.040	28
Performance gerelateerde kosten	72	1	135	3	332	8	405	10	92	2
Transactie-, transitiekosten en overige kosten	821	17	374	8	197	5	399	10	355	9
Bewaarloon	0	0	71	2	90	2	70	2	72	2
Vermogensbeheer totale kosten	2.630	53	2.036	46	1.943	46	1.980	50	1.558	42
Belasting (BTW)	94	2	90	2	49	1	55	1	56	1
Vermogensbeheer incl BTW	2.724	55	2.126	48	1.992	47	2.035	51	1.614	43
Doorbelasting uitvoering 3)	514	10	490	11	381	9	450	11		
Vermogensbeheer incl BTW en doorbelasting	3.238	65	2.616	59	2.373	56	2.485	62		
Pensioenbeheer										
Pensioenadministratie	335		335		328		318		348	
Uitvoeringskosten	541		532		385		481			
Kosten toezicht en controle	111		92		84		87			
Pensioenbeheer totale kosten	987	20	959	22	797	19	886	24	884	24
Pensioenadministratie per deelnemer euro	161		159		157		158		174	
Belasting (BTW)										
BTW % (gewogen)	21%		21,0%		21,0%		21,0%		21,0%	
Belasting Vermogensbeheer	94	2	90	2	49	1	55	1	56	1
Belasting Pensioenbeheer	151	3	142	3	127	3	135	4	137	4
Belasting totaal	245		232		176		190		193	
Belasting per deelnemer in euro	117		110		84		94		96	
Pensioenbeheer incl BTW	1.138	23	1.101	25	924	22	1.021	27	1.021	27
Doorbelasting 64% aan vermogensbeheer	-514		-490		-381		-450			
Pensioenbeheer inclusief BTW en na doorbelasting	624		611		543		571			
Uitvoeringskosten totaal	3.617	73	2.995	68	2.740	65	2.866	65	2.442	65
Uitvoeringskosten totaal (incl BTW)	3.862	78	3.227	73	2.916	69	3.056	69	2.579	69
Aantal deelnemers (actieven en gepensioneerden)	2.086		2.112		2.091		2.015		1.999	
Gemiddelde vermogen in euro miljoen 2)	497		442		420		400		374	

1) Kosten uitgedrukt ten opzichte van gemiddelde vermogen x 100 (basispunten oftewel bps)

2) Gemiddeld vermogen over het jaar berekend door MN Services conform methodieken Pensioenfederatie

3) Doorbelasting uitvoering vanaf 2017, 2016 pro forma

Stichting Pensioenfonds Essity

Kostenoverzicht vermogensbeheer 2019 (AUM in euro miljoen en kosten in euro x 1.000)

Kostenvervalend vermogen 31-12-2022 (kostenvervalend vermogen en kosten in euro x 1000)															
	AUM	Beheervergoeding					Per formance fee	Trans actie kosten	Tran sitie kosten	Overige kosten	Totaal trans- en overige kosten	Totaal ex BTW		Totaal incl BTW	
	Gemiddeld belegd vermogen	Product beheer vergoeding	Vremogen beheer vergoeding	BTW	Totaal ex BTW	Totaal inc BTW						euro	basis punten	euro	basis punten
Matching Portefeuille	218	40	275	18	315	333	0	24	0	5	29	344	7	362	7
- Langlopende obligaties	77	23	46	14	69	83	0	0	0	0	0	69	1	83	2
- Bedrijfsobligaties	62	0	56	0	56	56	0	13	0	5	18	74	1	74	1
- Hypotheken	55	17	166	4	183	187	0	0	0	0	0	183	4	187	4
- Overlay beleggingen	20	0	0	0	0	0	0	6	0	0	6	6	0	6	0
- liquide middelen	4	0	7	0	7	7	0	5	0	0	5	12	0	12	0
Return Portefeuille	278	48	1007	10	1055	1065	72	662	37	77	848	1.903	38	1.913	39
- Hoogrentende waarden	53	8	221	2	229	231	0	242	37	12	291	520	10	522	10
- Aandelen Noord Amerika	46	16	97	3	113	116	0	0	0	0	0	113	2	116	2
- Aandelen Europa	45	8	69	2	77	79	0	0	0	0	0	77	2	79	2
- Aandelen Verre Oosten	14	0	8	0	8	8	0	1	0	4	5	13	0	13	0
- Aandelen opkomende markt	48	0	252	0	252	252	0	81	0	15	96	348	7	348	7
- Infrastructuur	12	0	122	0	122	122	72	28	0	43	143	265	5	265	5
- Direct onroerend goed	47	16	190	3	206	209	0	301	0	0	301	507	10	510	10
- Indirect onroerend goed	14	0	49	0	49	49	0	7	0	3	10	59	1	59	1
- Valuta afdekking	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	2	0	2	0
Fiduciair management	na	312		66	312	378				0	0	312	6	378	8
Security lending										12	12	12	0	12	0
Bewaarloon en overige			55,0		55	55				4	4	59	1	59	1
Totaal	497	400	1.337	94	1.737	1.831	72	686	37	98	893	2.630	53	2.724	55

7. Vermogensbeheer

7.1 Samenvatting

Het fonds is verantwoordelijk voor het vermogensbeheer van de vermogens van/voor de Middelloodregeling ('vermogen voor risico fonds, eind 2019 euro 527 miljoen) en van/voor het vermogensbeheer van de Beschikbare Premierregeling ('beleggingen voor risico deelnemers', eind 2019 euro 40,5 miljoen).

Vermogensbeheer voor risico fonds

Het pensioenfonds is gericht op - binnen de kaders van Nederlandse wetgeving – portefeuillebeheer in relatie tot de verplichtingen. Het risicoprofiel hierbij wordt vastgesteld door sociale partners en heeft geresulteerd in een overrendementsdoel van 1,5% ten opzichte van de verplichtingen. In 2019 heeft de nadruk gelegen op verdere spreiding van de beleggingen, met uitbreiding van de posities in hypotheek, winkels, internationaal infrastructuur en high yield.

In 2019 is het beleidsdocument 'Het Beleggingskader' afgerond en gepubliceerd op de website. Dit document omvat het gehele beleggingsbeleid met ondermeer risicogrenzen sociale partners, overrendementsdoel, beleggings- en uitvoeringsprincipes, risicokaders, maatschappelijk verantwoord beleggen en uitwerking van de vermogensbeheerportefeuille met rendementsdoelen en risicoprofielen naar uiteindelijk beleggingsclusters.

Het pensioenfonds behaalde in 2019 een positief rendement van 19,1%. Het vijfjaar gemiddelde jaarrendement bedraagt 6,5%. Er is in 2019 een outperformance van 61 basispunten gerealiseerd. Ten opzichte van de strategische beleggingsportefeuille was er een outperformance van 100 basispunten. De renteafdekking is in 2019 gehandhaafd op circa 40%. De kosten zijn (eenmalig) toegenomen door extra transacties ten behoeve van verbetering van de risicospreiding.

Beleggingen voor risico deelnemers

Het pensioenfonds voert een individuele beschikbare premierregeling uit (in het Engels Individual Defined Contribution, iDC-regeling) uit in samenwerking met ABN Amro Pension Services (AAPS). Deze beleggingen en rendementen zijn geheel voor risico deelnemers waarbij het pensioenfonds een zorgplicht heeft. Voor de beleggingen is in 2019 een 'risicohouding' vastgesteld door sociale partners. Deze sluit aan bij het principe van beleggingen via life-cycle fondsen, waarbij het beleggingsrisico afhangt van de leeftijd van de deelnemer. Het pensioenfonds biedt hierbij life-cycle fondsen aan van AAPS die als standaard dienen. Deelnemers kunnen ook het beleggingsrisico overnemen (uittreden uit de door het pensioenfonds aangeboden standaard life-cycle fondsen) via de zogenaamde 'opting-out' keuze. De deelnemer kan dan zelf een portefeuille kiezen vanuit voorgeselecteerde beleggingsfondsen door het pensioenfonds. Bij pensionering heeft de deelnemer het recht om met de iDC-kapitaal een pensioenrecht bij het pensioenfonds in te kopen. De dekkinggraad van een iDC regeling is per definitie 100%. In 2019 bedroeg het DC-vermogen euro 40,5 miljoen tegen euro 33,1 miljoen in 2018.

De vermogensontwikkeling van beide SPE regelingen afgelopen vijf jaar is als volgt:

Stichting Pensioenfonds Essity					
Beheerd vermogen					
Voor risico fonds	2019	2018	2017	2016	2015
Matching Portefeuille	211,4	188,8	185,7	187,6	181,3
- Vastrentend	197,5	182,9	183,6	179,5	170,2
- Matching Overlay	23,2	4,5	2	8,8	7,9
- Liquiditeiten	-9,3	1,4	0,2	-0,7	3,1
Return Portefeuille	315,8	249,2	250,7	221,3	188,4
- Aandelen	169,4	130,8	165,7	146,3	133,7
- Vastgoed/infrastructuur	76,3	69,0	43,4	36,0	20,0
- Hoogrentende obligaties	70,1	49,4	41,4	38,9	34,7
Totaal Portefeuille	527,2	438,1	436,4	408,9	369,7
Totaal Rendement	19,1%	-1,4%	5,40%	9,5%	1,1%
Totaal Rendement Benchmark	18,5%	-0,7%	5,29%	9,5%	0,8%
Voor risico deelnemers					
Totaal	40,5	33,1	33,7	31,2	27,4

De navolgende toelichting is uitsluitend gericht op het vermogensbeheer risico fonds.

7.2 Beleid en uitvoering

In 2019 is conform het nieuwe 'Beleggingskader' en het 'Beleggingsplan 2019' uitvoering gegeven aan het beleggingsbeleid. De basis van het beleid is het risicoprofiel als vastgesteld door sociale

partners en het vastgesteld overrendementsdoel van 1,5% over de verplichtingen. Uitwerking hiervan resulteert in een strategische beleggingsportefeuille die uitgedrukt wordt in een 50/50 verhouding Matching- en Return portefeuille. Het risicoprofiel en de bandbreedtes zijn in 2019 ongewijzigd gebleven:

Stichting Pensioenfonds Essity		
Risicoprofiel en bandbreedtes		
Risico	Midden	Bandbreedte
Vereist Eigen Vermogen (VEV)	122%	117%-126%
Strategische Matching/Return verhouding	50%/50%	
Rente-afdekking	50%	max 10%-punt tov Matching
Valuta afdekking US dollar	50%	plus-min 10%
Valuta afdekking Britse pond	90%	idem
Valuta afdekking Japanse Yen	90%	idem
Liquiditeitsbuffer		1%-4%
Balansrisico (geen sturingsmiddel)	10%	8%-12%

De Matching Portefeuille bestaat uit beleggingsklassen met de laagste risico's zoals staats- en bedrijfsobligaties, hypotheek, rente afdekking en liquiditeiten. De beleggingsklassen hebben een bepaalde looptijd waarmee het renterisico van de verplichtingen wordt afgedekt.

Return Portefeuille: bestaat uit beleggingsklassen met een hoger risicoprofiel zoals aandelen, vastgoed/infrastructuur en hoogrentende obligaties.

De investeringscommissie (IC) heeft in 2019 zeven keer vergaderd. Onderwerpen waren ondermeer economische ontwikkelingen, positie portefeuille, rente-afdekking en allocatie naar de nieuwe beleggingscategorie high yield binnen het cluster hoogrentende obligaties.

In 2019 heeft het fonds haar beleggingsbeleid uitgewerkt in een nieuw document 'Het Beleggingskader' dat op de website is gepubliceerd. In december 2019 heeft het pensioenfonds haar beleggingsplan voor 2020 vastgesteld. Er is geen wijziging van beleid ten opzichte van voorgaande jaren.

Het pensioenfonds maakt gebruik voor een fiduciair manager (MN Services Vermogensbeheer BV) die het pensioenfonds door het jaar heen voorziet van ondermeer integrale vermogensbeheer-monitoring, risicoanalyse en advies. Het pensioenfonds maakt gebruik van beleggingsfondsen van MN Vermogensbeheer. Binnen enkele fondsen van MN wordt gebruik gemaakt van gespecialiseerde vermogensbeheerders. Het pensioenfonds werkt ook samen met andere vermogensbeheerders als BlackRock (voor aandelen Europa en de Verenigde Staten), Altera (voor direct vastgoed in Nederland) en Syntrus Achmea Real Estate and Finance, SAREF (voor Nederlandse Hypotheken).

7.3 Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB, ESG)

In 2017 hebben sociale partners en het pensioenfonds samen hun uitgangspunten (ambities) voor maatschappelijk verantwoord beleggen vastgesteld. Beide partijen streven primair naar een optimaal rendement maar zien tevens MVB/ESG als cruciaal element vanuit sociaal- en risico oogpunt. De ambitie is dat alle beleggingen dienen te voldoen aan de UN Global Compact Principles tegen gelijke kosten. Consequenties van deze keuze voor het rendement worden geaccepteerd. Extra criteria kunnen worden gehanteerd na goedkeuring door sociale partners. Het beleid is geborgd in het document 'Het Beleggingskader' en overige documenten van het pensioenfonds. Implementatie van de MVB-ambitie is succesvol opgestart in 2017. In 2019 voldeden alle beleggingen aan de UN Principles behalve de 'small cap' aandelenbeleggingen in de Verenigde Staten. Daarvoor zoekt het fonds nog een oplossing. In 2018 heeft het fonds het sectorconvenant maatschappelijk verantwoord beleggen ondertekend waarmee het ook betreffende MVB criteria van de OESO volgt.

Maatschappelijk verantwoord beleggen komt op hoofdlijnen neer op:

- **Uitsluiting** van ondernemingen/landen voor beleggingen op basis van vooraf vastgestelde criteria óf
- **Actief aandeelhouderschap en stemmen** om bij opgenomen ondernemingen om verandering te bewerkstelligen. Fondsbeheerders organiseren met en namens hun klanten hun stemkeuze.

Uitvoering van MVB-beleggingen liggen met name bij fiduciair manager MN en BlackRock. Zowel MN als BlackRock laten hun ESG-MN en BlackRock zijn beide ondertekenaars van de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties en haar beleggingsfondsen voldoen aan deze criteria.

Integratie ESG-criteria

ESG-criteria worden zowel bij MN als BlackRock meegenomen bij het opstellen van de beleggingsmandaten. Zo wordt bij aandelenportefeuilles in ontwikkelde en opkomende landen een negatieve screening toegepast. Ook bij staatsobligaties worden alleen leningen verstrekt aan landen met goede ESG-scores. ESG-factoren zijn ook van invloed op de individuele beleggingsbeslissingen die door portefeuille managers worden genomen bij actieve beleggingsmandaten zoals bij BlackRock aandelen Europa en de Verenigde Staten.

Uitsluiting: het uitsluitingsbeleid bepaalt welke ondernemingen en landen van mogelijke investeringen worden uitgesloten wegens de UN- en OESO principes óf naar aanleiding van sancties uitgevaardigd door Nederland, de EU en de VS.

MN en BlackRock hanteren naast de UN- en OESO-criteria additionele criteria als verbod op investering in ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële wapens. BlackRock hanteert daarnaast ook nog verbod op ondernemingen in de tabak en thermische kolen. SPE volgt deze uitsluitingen.

Actief aandeelhouderschap en stemmen: het fonds stelt zich namens haar deelnemers op als een actief aandeelhouder via MN en BlackRock. Dit bestaat uit het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en het

screening uitvoeren door een onafhankelijke onderneming, ISS Ethix.

uitvoeren van een constructieve dialoog met bedrijven waarin belegd wordt.

Overige standpunten van SPE betreft verschillende maatschappelijk verantwoord beleggen thema's zijn:

Klimaat: SPE voelt zich verantwoordelijk om mee te helpen om de voetafdruk van de mens op het systeem aarde (met name ontbossing en CO2 uitstoot) te verminderen. Het pensioenfonds ziet klimaatverandering ook als integraal onderdeel van 'het systeem aarde', los van de invloed op de mens. Het fonds streeft ernaar ook een bijdrage te leveren aan investeringen die nodig zijn om de mens te beschermen tegen de impact van klimaatverandering.

Impact beleggen: SPE staat hier sympathiek tegenover maar is zich bewust van haar geringe vermogen en dus impact ten opzichte van vermogens op wereldschaal. Via haar infrastructuurbeleggingen wordt in schone energie belegd, zie toelichting foto cover, wat als impactbeleggen geïnterpreteerd zou kunnen worden. Echter, het is geen beleggingsdoel op zich.

ESG-rapportage is volop in ontwikkeling en SPE houdt nauwkeurig de ontwikkelingen bij. SPE zal haar rapportage aanpassen indien zich meer standaarden gaan ontwikkelen. In navolgende tabel worden de MVB-beleggingsprincipes uitgewerkt. Als gevolg van het MVB-beleid worden in totaal 87 ondernemingen/landen uitgesloten van beleggingen.

Stichting Pensioenfonds Essity

UN Global Compact Principles voor maatschappelijk verantwoord beleggen en SPE uitsluitingen

Hoofdt thema	10 Principe's:
Mensenrechten	1 Ondernemingen dienen proactief de geldende internationale mensenrechtenbepalingen na te komen 2 Ondernemingen mogen in geen geval de mensenrechten schenden
Arbeid	3 Ondernemingen moeten vrijheid van deelname aan verenigingen toestaan en toestaan dat individuen het recht hebben op aansluiting bij een verenigings/personeelsorganisatie 4 Alle vormen van dwangarbeid zijn niet toegestaan 5 Kinderarbeid moet effectief uitgesloten worden
Milieu	6 Ondernemingen mogen niet discrimineren bij aanname en te werk stellen van personeel 7 Ondernemingen moeten maatregelen nemen om het milieu niet te belasten 8 Ondernemingen moeten intern beter milieu bewustzijn promoten 9 Ondernemingen moeten inzetten op innovatie voor milieu vriendelijke technieken
Anti-corruptie	10 Ondernemingen dienen alle vormen van corruptie, waaronder afpersing en onkoping te bestrijden
Extra MN	Controversiële wapens (anti-persoon-, cluster-, nucleaire, chemische-, fosfor- en verarmd uranium-wapens)
Extra BlackRock	Controversiële wapens, tabak en thermische kolen

Uitsluitingen (alfabetische)

MN	Naam	Reden	MN	Land	Reden	BlackRock VS	Naam	BlackRock EU	Naam
1	Anhui GreatWall Military Ltd	wapen	1	Centraal-Afrikaanse Rep	WE/AS/RV*	1	Aecom	1	Airbus Group
2	Ashot-Ashkelon Industries Ltd	wapen	2	Iran	WE/AS/RV	2	Aerojet	2	Altice Europe NV
3	BAE Systems PLC	wapen	3	Libie	WE/AS/RV	3	Avangrid	3	Alstom
4	Bharat Dynamics	wapen	4	Myanmar	WE	4	Boeing	4	Bayer
5	China Aerospace Int Holding Lt	wapen	5	Noord-Korea	WE/AS/RV	5	Booz Allen Hamilton	5	Deutsche Telecom
6	China Spacesat Co Ltd	wapen	6	Soedan	WE/AS/RV	6	Brookfield Prop Reit	6	Evonik
7	Dassault Aviation	wapen	7	Somalie	WE/AS/RV	7	BWX Techn	7	Iberdrola
8	Elbit Systems Ltd	wapen	8	Syrie	WE/AS/RV	8	Caci Intrnat	8	Leonardo Finmeccanica
9	Gail India	dialoog	9	Venezuela	WE/AS/RV	9	Cintas	9	Pirelli
10	General Dynamics Corp	wapen	10	Wit-Rusland	WE/AS/RV	10	Fluor	10	Repsol
11	Hanwha Aerospace Co Ltd	wapen	11	Zimbabwe	WE/AS/RV	11	Fortive	11	Safran
12	Hanwha Chemical Corp	wapen	12	Zuid-Soedan	WE/AS/RV	12	General Dynamics	12	Thales
13	Hanhwa Corp	wapen				13	Honeywell	13	Zardoya
14	Hanwha Life Insur Co Ltd	wapen				14	Huntington		
15	Huaneng Power Internat	dialoog				15	Jacobs Engineering		
16	L&T Finance Ltd	wapen				16	KBR Inc		
17	L&T Technology Services Ltd	wapen				17	L3Harris techn		
18	Larsen & Toubro Ltd	wapen				18	Lazard Ltd class A		
19	Larsen & Toubro Infotech Ltd	wapen				19	Leidos		
20	LIG Nex1 Co Ltd	wapen				20	Lockheed Martin		
21	MindTree Ltd	wapen				21	Marathon Petro		
22	Nelco Ltd	wapen				22	Northrop Grumman		
23	Norinco Int Corp Ltd	wapen				23	Phillips		
24	Poongsan Corp	wapen				24	Raytheon		
25	Poongsan Holdings Corp	wapen				25	Science applications		
26	Saudi Aramco	uitzondering				26	T Mobile US		
27	S&T Dynamics Co Ltd	wapen				27	Textron		
28	S&T Holding Co Ltd	wapen				28	Transdigm		
29	Tata Power Company Ltd	wapen				29	United Technologies		
30	Tauron Polska	dialoog				30	XPO Logistics		
31	Thales	wapen							
32	Walchandnagar Ind Ltd	wapen							

* WE = Wapenembargo; AS = Aandelenstop; RV = Reisverbod

7.4 Stand beleggingen

Stichting Pensioenfonds Essity

Portefeuille beleggingen en rendementen

	2019						2018	
	Waarde	% belang	Strategische norm	Rendement	Rendement Benchmark	out- under perf in basis punten	Waarde	% belang
Matching Portefeuille	211,4	40%	50%	17,4%	16,7%	69	188,9	43%
Vastrentende waarden	183,0	35%					183	42%
- Langlopende Staatsobligaties Europa	78,0	15%	25%	11,1%	11,1%	0	70,3	16%
- Bedrijfsobligaties Europa	62,2	12%	12,5%	5,4%	5,3%	7	59,1	13%
- Hypotheken	57,3	11%	12,5%	6,3%	4,0%	233	53,6	12%
Rente Swaps	23,2	4%		25,1%	25,1%	0	4,5	1%
Liquiditeiten	-9,3	-2%		9,8%	-0,4%	1.022	1,4	0%
Return Portefeuille	315,8	60%	50%	20,2%	19,4%	83	249,1	57%
Aandelen	169,4	32%	30%	27,0%	25,4%	161	131,6	30%
- Europa	49,7	9%		26,1%	27,1%	-96	39,4	9%
- Verenigde Staten	51,8	10%					38,2	9%
- Large Caps	33,3	6%		29,4%	30,0%	-61	25,1	6%
- Small caps	17,9	3%		33,3%	30,0%	332	13,1	3%
- Verre Oosten	15,2	3%		20,2%	20,0%	22	12,1	3%
- Opkomende markten	52,7	10%		26,5%	21,3%	524	41,9	10%
Onroerend Goed	76,3	14%	10%	11,6%	11,6%	4	67,8	15%
- NL direct woningen	22,0	4%		12,3%	8,1%	417	19,1	4%
- NL direct winkels	26,4	5%		4,9%	8,1%	-322	25,8	6%
- Beursgenoteerd EU vastgoed	15,5	3%		29,3%	29,0%	31	12	3%
- Infrastructuur	12,4	2%		6,8%	6,8%	0	11,3	3%
Hoogrentende obligaties	70,1	13%	10%	15,2%	15,2%	-4	49,7	11%
- Bank Loans	12,9	2%		0,7%	1,5%	-80	0	0%
- High Yield EU genoteerd	12,6	2%		0,7%	1,1%	-44	0	0%
- Opkomende markten Lokale valuta	14,4	3%		16,8%	16,6%	20	24,5	6%
- Opkomende markten Harde Valuta	30,2	6%		15,9%	15,6%	33	25	6%
Totaal portefeuille beleggingen	527,2	100%	100%	19,1%	18,5%	61	438	100%
Totaal activa								
In de totale portefeuille zit inbegrepen:								
- Lopende interest beleggingen	0,0						0,5	
- Overige vorderingen en verkopen beleggingen	0,1						0,1	
- Liquide middelen beleggingen	-10,0						-6,8	
- Derivaten met negatieve marktwaardering	0,6						5,3	
- Overige verplichtingen en aankopen beleggingen	24,2						8,8	
Balanswaarde beleggingen risico pensioenfonds	542,1						445,9	
Langjarige rendementen								
Rendement gemiddeld per jaar	Beleggingen	Verplichtingen	Beleggingen	Overrendement	Overrendement			
Op ultimo 2019	rendement	(marktrente)	Benchmark	toververpl.	toverbenchmark			
1 jaars voortschrijdend	19,1%	19,8%	18,5%	-5,4%	0,6%			
3 jaars voortschrijdend	7,4%	6,1%	7,4%	-0,7%	0,0%			
5 jaars voortschrijdend	6,5%	5,2%	6,4%	1,2%	0,1%			
Sinds 1 januari 2009	9,2%	7,9%	9,2%	1,3%	0,0%			

Toelichting ontwikkelingen 2019 en resultaat

Het belegde vermogen (exclusief balansposten en voor risico van het fonds) is in 2019 toegenomen van euro 438,0 miljoen tot euro 527,2 miljoen (euro 89,2 miljoen).

Matching Portefeuille: de DNB rentevoet is in 2019 gedaald van 1,43% naar 0,76%. Dit resulteerde in tot hogere vastrentende waarden. Voor geheel 2019 resulteerde dit in een positieve waardeontwikkeling van de matching portefeuille van 17,4%.

Return Portefeuille: door de voortdurende groei in 2019 hebben alle categorieën (aandelen, vastgoed/infrastructuur en hoogrentende obligaties) positieve resultaten behaald. Over geheel 2019 is het rendement van zakelijke waarden uitgekomen op 20,3%.

Het rendement voor de totale portefeuille bedroeg 19,1%. Hierbij is een overrendement behaald van 61 basispunten. Ten opzicht van een strategische portefeuille bedroeg het overrendement circa 100 basispunten.

De belangrijkste besluiten/maatregelen/ontwikkelingen in 2019 waren:

- Het in zeer groot detail uitwerken van het document 'Het Beleggingskader' Dit document is initieel opgezet door de fiduciair manager MN maar daarna door het fonds geheel specifiek gemaakt naar het risicobeleid, principes en keuzes van Stichting Pensioenfonds Essity. Door gedetailleerde uitwerking van motivatie en risicobeleid zijn door iteratie van theorie en uitvoering verscherpingen van het beleid in zicht gekomen. Door het systematisch hanteren van risicospreiding binnen een cluster is er scherper inzicht ontstaan voor betere risicomitigatie door aanvulling van nieuwe beleggingscategorieën. In 2019 is daarom de beleggingsklasse high yield door het fonds toegevoegd aan het cluster hoogrentende waarde. Na deze aanvulling is er nu een breed pallet aan beleggingsklassen als bank loans, high yield, obligaties opkomende markten locale- en harde valuta. Eind 2019 is de eerste allocatie naar high yield gemaakt.
- Aanpassing van de verdeling naar beleggingsklassen binnen het cluster hoogrentende obligaties;
- Uitbreiding posities hypotheek en direct vastgoed met winkels;

- Het inleggen van een extra allocatie in infrastructuur;
- Handhaving rente-afdekking rond 40%;
- Vaststelling Beleggingsplan 2020.

7.5 Overige ontwikkelingen

In het jaar heeft Dhr. drs. T. Groeneveld afscheid genomen van de Investerings Commissie. Het fonds is Dhr Groeneveld zeer erkentelijk voor zijn inzet over afgelopen 12 jaar. Dhr. drs. E. Hulshof is toetreden als extern lid van de Investerings Commissie.

7.6 Kosten vermogensbeheer

Vermogensbeheerkosten zijn inzichtelijk gemaakt conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en worden nader toegelicht in **Hoofdstuk 6 Kosten**.

7.7 Verwachtingen

Op moment van schrijven van dit bestuursverslag worden financiële markten gedomineerd door de effecten van het Coronavirus op wereldwijde handel en groei. Daarmee domineert het thema de ontwikkeling van de rente en financiële beurzen die beide cruciaal zijn voor de financiële positie van het fonds. Het fonds heeft vanaf 2008 ingezet op diversificatie van haar beleggingen, een beleid dat mede helpt het risico van dergelijke gebeurtenissen deels te mitigeren.

8. Administratie

8.1 Samenvatting

Belangrijke ontwikkelingen in 2019 waren:

- de afwikkeling van de VPL-regeling;
- wijzigingen in het deelnemersbestand;
- de implementatie van IORPII;
- de implementatie van de URM;
- de verzending van het UPO;
- uitbreiding van de pensioenplanner;
- het actualiseren van het herstelplan.

8.2 Beleid

Administratie:

De pensioen- en de financiële administratie wordt uitgevoerd door AZL N.V. te Heerlen. AZL beschikt over een ISAE3402 en een ISAE-3000 rapportage die inzicht en zekerheid verschaffen over de opzet, bestaan en de werking van de interne beheersing. AZL rapporteert op kwartaalbasis aan het pensioenfonds over de belangrijkste ontwikkelingen in de administratie en de naleving van de gemaakte afspraken.

ABN AMRO Pension Services te Amsterdam is aangesteld als uitvoerder van de beschikbare premiereregeling en draagt in dat kader onder meer zorg voor het beleggen van de door (gewezen) deelnemers opgebouwde pensioenkapitalen en het voeren van de bijbehorende beleggingsadministratie. Ook deze partij beschikt over een ISAE3402-rapportage en levert op kwartaalbasis SLA-rapportages.

Afwikkeling VPL-regeling:

De sociale partners hebben tijdens het arbeidsvoorwaardenoverleg in 2018 besloten om de VPL-regeling per 1 januari 2019 af te schaffen. Als gevolg hiervan zijn alle voorwaardelijke VPL-aanspraken conform de afspraken van sociale partners omgezet in onvoorwaardelijke aanspraken op levenslang ouderdomspensioen. Dit is in 2019 verwerkt in de administratie. Alle betrokken deelnemers zijn geïnformeerd over de gevolgen voor hun pensioen. De financiële effecten van de afwikkeling van de VPL-regeling zijn reeds verantwoord in de jaarrekening 2018.

Wijzigingen in het deelnemersbestand:

De ondernemingen BSN (per 1 januari 2019 aangesloten als onderdeel van Essity), BSN IPM en Essity Operations Assen zijn aangesloten bij het fonds. De werknemers van deze ondernemingen bouwen per 1 januari 2019 pensioenrechten op bij SPE. Per 31 december 2019 is deelname van SCA Logistics aan het pensioenfonds beëindigd, zie ook paragraaf 8.3.

Implementatie IORPII:

Daarnaast is er ruime aandacht besteed aan de implementatie van de Europese IORP II-wetgeving. Op administratief gebied heeft dit onder meer geleid tot wijzigingen in de communicatie, waaronder het UPO. Belangrijke wijzigingen zijn dat het UPO aan gewezen deelnemers jaarlijks (digitaal) beschikbaar moet worden gesteld naast de vijfjaarlijkse verzending per post. Ook dient het te bereiken pensioen op het UPO te worden opgenomen (zowel voor de middelloon- als beschikbare premiereregeling).

Implementatie URM:

Voortvloeiend uit de Wet pensioencommunicatie (2015) zijn pensioenuitvoerders vanaf 2019 verplicht om in hun

communicatie over het te bereiken pensioen de Uniforme Rekenmethodiek (URM) toe te passen. Deze rekenmethode verschaft deelnemers inzicht in de koopkracht en risico's die samenhangen met hun pensioenopbouw. Dit gebeurt door pensioenbedragen in drie scenario's te presenteren. Dit is ingeregeld in de administratie en de scenario's dienen vanaf (uiterlijk) 30-9-2019 aan het Nationaal Pensioenregister te worden geleverd. Vanaf 2020 komen de scenario's ook op het UPO te staan.

Verzending UPO:

De Uniforme Pensioenoverzichten (UPO) zijn voor de deelnemers en arbeidsongeschikten in september 2019 verzonden. De pensioengerechtigden hebben in november 2019 het jaarlijks UPO ontvangen. Gewezen deelnemers ontvangen eens in de vijf jaar een UPO. Voor het laatst hebben zij in november 2015 een UPO ontvangen. Vanaf 2019 wordt aan gewezen deelnemers jaarlijks een digitaal UPO ter beschikking gesteld.

Behalve op het UPO en in de pensioenplanner kunnen deelnemers tevens hun pensioensituatie inzien in het portaal Mijn Pensioencijfers van het Nationaal Pensioenregister van de overheid (betaald door de pensioen- en verzekeringssector).

Uitbreiding van de pensioenplanner:

Aan de website is een pensioenplanner gekoppeld waarmee deelnemers een goed inzicht kunnen krijgen in hun persoonlijke pensioensituatie en de mogelijkheden die ze in dat kader hebben. In 2019 is de planner zodanig aangepast dat ook de gewezen deelnemers van deze functionaliteiten gebruik kunnen maken.

Herstelplan

In 2015 heeft SPE op grond van de nieuwe wettelijke regels, een herstelplan opgesteld. Dit herstelplan is in 2019 geactualiseerd, omdat de financiële positie van SPE einde 2018 nog niet goed genoeg was.

Uit het geactualiseerde herstelplan bleek dat er nog geen reden was voor aanvullende maatregelen. Op basis van het herstelplan verwacht het fonds namelijk om binnen de wettelijke termijn de vereiste beleidsdekkingsgraad te bereiken.

Begin 2020 is het herstelplan opnieuw geactualiseerd. Er is geen noodzaak gebleken om in 2020 aanvullende maatregelen te nemen.

8.3 Verwachtingen

SCA Logistics heeft de uitvoeringsovereenkomst opgezegd eind 2018. De deelname van deze werkgever is per ultimo 2019 beëindigd. Dat betekent dat de werknemers vanaf 1 januari 2020 geen pensioen meer opbouwen bij SPE. De onderneming heeft een verzoek ingediend bij het fonds voor een collectieve waardeoverdracht. De voorbereidingen voor het beoordelen van dit verzoek zijn reeds aangevangen in 2019. Het onderzoek zal in 2020 worden voortgezet.

Een ander belangrijk aandachtspunt in 2020 betreft het onderzoek dat de sociale partners in het kader van het cao arbeidsvoorwaardenoverleg uitvoeren naar de toekomst van de pensioenregeling. SPE is nauw betrokken bij het onderzoek en zal de uitvoerbaarheid beoordelen van een eventuele wijziging van de regeling.

9. Communicatie

9.1 Samenvatting

Belangrijke ontwikkelingen in 2019 waren (in toevoeging tot **Hoofdstuk 8 Administratie**):

- Voortzetting Pensioensprekuren met uitleg over de Essity pensioenregeling en toelichting op de pensioenplanner op basis van individueel pensioen;
- Jaarlijkse voorlichting COR en pensioengerechtigden.
- Diverse communicatie voortvloeiende uit Wet Verbeterde Premie Regeling, Pensioen 1-2-3, UPO's, etc. (**zie ook Hoofdstuk 8**).

De website is een belangrijk communicatiemedium voor nieuwsberichten, kwartaalupdates, brochures en documenten, verantwoording door bestuur en (achtergrond)informatie over de pensioenregelingen. Bij meting van de waardering voor de website in 2016 bleek een hoge waardering hiervan met een cijfer 8.

9.2 Beleid en uitvoering 2019

Het bestuur streeft naar heldere en tijdige communicatie met deelnemers.

Het bestuur gebruikt hiervoor diverse mediaplatforms zoals:

- Website;
- Voorlichtingssessies aan deelnemers, ondernemingsraden en gepensioneerden;
- Updates in de werkgeverspublicaties als de Absorber, individuele communicatie per brief zover het individuele pensioentoezeggingen betreffen;
- Het Pensioensprekuren dat wordt uitgevoerd door de directie van het fonds en
- Bereikbaarheid/aanspreekbaarheid bestuurders en directie.

De website biedt uitgebreide, actuele en tijdige informatie (niet limitatief) over:

- Inzicht in eigen pensioensituatie via een gesloten website via DigiD login;
- Informatie over pensionering en individuele planning daarvan via de *Pensioenplanner*;
- De pensioenregelingen;
- Veel gestelde vragen;
- Informatie over de financiële positie van het fonds;
- Organisatie van het fonds;
- Nieuwsberichten over pensioenvraagstukken en het fonds;
- Bundeling van documenten als formulieren, regelingen, jaarverslagen, nieuwsberichten, teksten Absorber, etc., etc..

Het bestuur wordt per kwartaal geïnformeerd over het gebruik van de website, het deelnemersportaal en de pensioenplanner.

Ervaring met pensioensprekuren sinds 2016 (in totaal circa 180 gesprekken) heeft aangegeven dat dit voor betreft de informatiebehoefte van deelnemers (en hun partners) een schot in de roos is. Naar verwachting wil 30% van de actieve deelnemers zich graag individueel laten voorlichten, een groep van circa 400 personen. Het fonds heeft daartoe het groot aantal pensioensprekuren opgevoerd en voorziet een structurele blijvende inspanning.

Het Pensioensprekuren is bedoeld om deelnemers de pensioenregeling van Essity toe te lichten, uitleg te geven over overheidsmaatregelen zoals AOW leeftijd en om via de pensioenplanner deelnemers te helpen inzicht te krijgen in hun individuele pensioensituatie. Deelnemers zijn enthousiast omdat zij hiermee de pensioenregeling begrijpen en vertrouwen, inzicht krijgen in hun pensioensituatie en controle krijgen over verdere (pensioen)planning.

Voor communicatie zijn er tal van wettelijke vereisten, zoals bijvoorbeeld Pensioen 1-2-3, het UPO en individuele communicatie rondom de toegekende indexatie. Samen met de administrateur AZL wordt deze wettelijke communicatie uitgevoerd. De directie is in doorlopend overleg met AZL om de communicatie optimaal te houden.

9.3 Verwachtingen

Het bestuur en directie streven ernaar het Pensioensprekuren als extra service aan de deelnemers zo veel als mogelijk te blijven aanbieden.

Vanaf 2020 zal het UPO worden uitgebreid met een navigatiemetafoor, waarmee de deelnemers over het bereikbare pensioen en de gewezen deelnemers over het opgebouwde pensioen in drie scenario's (pessimistisch, neutraal en optimistisch) worden geïnformeerd.

10. Pensioenregeling, premie-, franchise- en indexatie

10.1 Pensioenregeling

Vanaf 1 januari 2018 (dus ook in 2019) is het Pensioenreglement 2015 leeftijd 68 jaar van kracht. Het is een hybride pensioenregeling met:

- Middeloonregeling met voorwaardelijke indexatie
- Beschikbare premieregeling (individueel, verplichte deelname)

De totale opbouwcapaciteit in de regeling is 1,875% van het pensioengevend salaris. Het pensioenreglement heeft een update ondergaan in verband met nieuwe wet- en regelgeving in 2018 en is via de website van het fonds beschikbaar. Het historisch overzicht van de regeling (opbouwpercentages) is als volgt:

Stichting Pensioenfonds Essity							
Pensioenregeling opbouwpercentages %							
	2018	2015	2014	2013	2012	2012	2006
	2019	2017			1 juni-31 dec	1 jan-31 mei	2011
Pensioenleeftijd	68	67	65	65	65	65	65
Middeloon	1,500%	1,500%	1,75%	1,54%	1,54%	1,75%	1,75%
Besch. Premie	0,375%	0,375%	0,09%	0,43%	0,43%	0,43%	0,43%
Vrijwillig spaar	0,000%	0,000%	0,00%	0,07%	0,07%	0,07%	0,07%
Totaal	1,875%	1,875%	1,84%	2,04%	2,04%	2,25%	2,25%

10.2 Premiebeleid

Stichting Pensioenfonds Essity							
Pensioenpremie (% salarissom)							
	2019	2015	2014	2013	2012	2012	2006
		2018			1 juni-31-dec	1-jan-31-mei	2011
Middeloon	17,7%	17,7%	18,0%	15,0%	14,7%	16,6%	14,6%
Beschik. Premie	2,8%	2,8%	1,8%	2,8%	2,8%	2,8%	2,8%
Totaal subtotale	20,5%	20,5%	19,8%	17,8%	17,5%	19,4%	17,4%
VPL-regeling	0,0%	1,6%	1,6%	1,6%	1,9%	2,0%	2,0%
Totaal	20,5%	22,1%	21,4%	19,4%	19,4%	21,4%	19,4%

In 2019 en 2020 betalen de ondernemingen eenmalig (volgens vooraf vastgestelde methodiek) VPL-premie aan het fonds, maar deze zijn niet meegenomen in bovenstaande tabel omdat de VPL-overgangsregeling per einde 2018 is beëindigd. De ondernemingen zijn verantwoordelijk voor de betaling van de premie aan het pensioenfonds. Het fonds berekent de kostendekkende premie op basis van 10-jaars gedempte rente. Premies worden bekostigd uit de loonruimtes van de werknemers voor verrichte arbeid. Een eventuele extra bijdrage van de werknemer vanuit het salaris wordt door sociale partners overeengekomen en kan per aangesloten onderneming verschillen.

De methodiek voor bepaling van de premie van de (aangesloten) onderneming(en) en de geldende bijstortverplichting van aangesloten onderneming(en) zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomsten. De aangesloten ondernemingen hebben ieder hun eigen uitvoeringsovereenkomst, met mogelijk specifieke, afwijkende bepalingen. Besluiten over de premie, franchise en indexatie zijn conform bepaalde in de uitvoeringsovereenkomsten.

10.3 Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie

De pensioenwet schrijft voor dat de ontvangen premie in beginsel tenminste gelijk dient te zijn aan de conform de ABTN vastgestelde gedempte premie. Ook wordt door de actaris een vergelijking gemaakt met het niveau van de kostendekkende premie.

Stichting Pensioenfonds Essity		
Overzicht van betaalde premies x 1.000 euro		
	2019	2018
De feitelijke premie bedraagt	15.762	16.110
De kostendekkende premie bedraagt	20.228	19.963
De gedempte premie bedraagt	16.334	15.821
<i>De kostendekkende premie is als volgt samengesteld:</i>		
- Actuarieel benodigd	20.228	19.963
- Opslag in stand houden vereist vermogen	15.618	15.404
- Opslag voor uitvoeringskosten	2.769	2.696
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	942	918
- Actuarieel benodigd ten behoeven van toeslagverlening	899	945
- Actuarieel benodigd ten behoeven van toeslagverlening	0	0
<i>De gedempte premie is als volgt samengesteld:</i>		
- Actuarieel benodigd	16.334	15.821
- Opslag in stand houden vereist vermogen	12.346	11.924
- Opslag voor uitvoeringskosten	2.147	2.034
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	942	918
- Actuarieel benodigd ten behoeven van toeslagverlening	899	945
- Actuarieel benodigd ten behoeven van toeslagverlening	0	0

De certificerend actaris is van mening dat de ontvangen premies toereikend zijn (in 2019 was de feitelijke premie lager dan de gedempte premie maar met aanvulling vanuit het premiedepot was de feitelijke premie gelijk aan de gedempte premie).

10.4 Premiedepot

Vanaf 1 januari 2015 wordt het verschil tussen de feitelijke premie en de kostendekkende premie (op basis van de 10-jaars gedempte rente) toegevoegd aan de 'bestemde reserve premiedepot' (toekomstige premie). Aan dit depot wordt een rendement toegevoegd vanaf 1 januari 2015. Bijstorting vanuit de premiemarge vindt plaats tot maximaal euro 4 miljoen is bereikt. Rendement blijft ook daarna toegevoegd worden. Sociale partners hebben besloten dat premievrijval ten gevolge van de regeling naar 68 jaar en de VPL-premie 2020 (te betalen door de werkgever in 2020) ook ten gunste komen aan dit depot. Positieve premiemarge (exclusief voorgenoemde extra premies) valt daarna toe aan de algemene reserves van het fonds. Bij negatieve premiemarge wordt aan het depot onttrokken tot nihil. Het Premiedepot wordt niet meegerekend in de dekkingsgraad van het fonds. Gedurende 2017 is het maximum saldo van euro 4 miljoen bereikt, waarna dotatie van de premiemarge gestaakt is. Het premiedepot beweegt vanaf 1 januari 2018 alleen nog mee met rendementsbijschrijvingen c.q. rendementsonttrekkingen én bovengenoemde extra toekenningen. In 2019 is voor het eerst onttrokken aan het premiedepot.

Premiedepot in euro miljoen

	2019	2018	2017	2016	2015
Premiedepot	4,695	4,467	4,238	3,887	2,016

10.5 Franchise en 100K salarissgrens

Jaarlijks wordt de franchise en de 100K salarissgrens aangepast met de verhoging van de wettelijke minimale franchise/ de stijging van de AOW. De franchise bij het fonds is hoger dan het fiscaal toegestane minimumbedrag.

Stichting Pensioenfonds Essity					
Franchises en 100K grens in euro					
	2019	2018	2017	2016	2015
Franchise	14.665	14.196	13.961	13.780	13.449
stijging in %	3,30%	1,68%	1,31%	2,46%	
100K salarissgrens	107.593	105.075	103.317	101.519	100.000
stijging in %	2,40%	1,70%	1,77%	1,52%	

10.6 Voorwaardelijk indexatiebeleid

Het Pensioenreglement 2015 kent een middeloonregeling met een voorwaardelijk indexatiebeleid waarbij, afhankelijk van de financiële positie, jaarlijks per 1 januari indexaties kunnen worden verleend aan deelnemers. Er wordt geen premie betaald voor indexatie en er is geen bestemmingsreserve voor indexatie. Eventuele indexatie wordt betaald uit behaalde rendementen. De referentie-indexen zijn als volgt:

Stichting Pensioenfonds Essity	
Voorwaardelijk indexatiebeleid 1)	
Actieve deelnemers	Niet actieve deelnemers
Gewogen gemiddelde CAO loonstijging voorgaande jaar	CPI, afgeleid, alle huishoudens, oktober-oktober voorgaande jaar

1) voorwaardelijkheid: geen indexatie indien BDG < 110%, lineaire indexatie bij BDG 110%-120%. Inhaalindexatie mogelijk tot max 5 jaar.

In februari 2019 heeft het bestuur van het fonds besloten geen indexatie toe te kennen per 1 januari 2019 daar de beleidsdekkingsgraad van ultimo 2018 van 104,7% lager was dan 110%. De opgebouwde pensioenen zijn vanaf 2006 voor de deelnemers als volgt geïndexeerd:

Stichting Pensioenfonds Essity

Indexatie	Actieven		Niet-actieven	
	Index	Toekenning %	Index	Toekenning %
per 1-jan				
2006	1,25%	100%	1,45%	161%
2007	1,80%	100%	1,25%	171%
2008	1,90%	100%	1,50%	100%
2009	3,40%	0%	2,53%	0%
2010	3,04%	50%	0,40%	50%
2011	1,25%	0%	1,38%	0%
2012	1,97%	0%	2,33%	0%
2013	2,16%	0%	2,03%	0%
2014	2,00%	100%	0,90%	100%
2015	1,57%	0%	0,75%	0%
2016	1,52%	0%	0,41%	0%
2017	1,62%	0%	0,36%	0%
2018	2,05%	0%	1,34%	0%
2019	2,22%	0%	1,68%	0%

11 Risicobeheersing

11.1 Samenvatting

Het pensioenfonds hanteert een systematisch Integraal Risico Management (IRM). Hiertoe heeft zij een IRM-risicomatrix opgesteld. Deze matrix bevat beleid, risicoanalyse, risicomitigatie en oordeel. Deze wordt jaarlijks geëvalueerd, dan wel aangevuld en vastgesteld. De meest recente IRM is vastgesteld op 15 november 2019.

De IRM is een 360 graden risicoanalyse voor het fonds. Hierbij is ten doel gesteld om de risico's 'contained' (effectief) te identificeren, te analyseren, de risicomitigerende maatregelen te benoemen en actiepunten te identificeren.

De IRM is gebaseerd op (1) analyse bruto risico's (met kwantificering daarvan) (2) bepaling risico-acceptatieniveau, (3) beschrijving mitigerende maatregelen en (4) bepaling overblijvend (netto) risico, (5) bepaling of dit risico valt binnen nettorisicoacceptatieniveau en (6) bepaling eventuele actiepunten. Het netto risico wordt kwantitatief bepaald en is een vermenigvuldiging van kans op het overblijvende risico na de mitigerende maatregelen keer de impact van het risico op de dekkingsgraad van het fonds.

Bij de IRM zijn alle risico's gecategoriseerd in drie hoofdrisicogroepen met diverse subgroepen. In onderstaande tabel wordt de IRM en de uitkomsten samengevat.

Stichting Pensioenfonds Essity						
IRM samenvatting						
Hoofdcategorie	Subcategorie	netto risico aantal			Acceptabel?	AP
1 Financiële risico's	FR1 Kernzaken (6)	4	1	1	ja	0
	FR2 FTK factoren (8)	6	1	1	ja	0
	FR3 Overige (7)			2	ja	0
2 Niet financiële risico's	NFR1 Bestuur (4)	4			ja	0
	NFR2 Omgeving (1)	1			ja	0
	NFR3 Operationeel (1)	1			ja	0
	NFR4 Juridisch (1)	1			ja	0
	NFR5 IT (1)	1			ja	0
	NFR6 Zorgpl. Comm. (2)	1	1		ja	0
3 Integriteitsrisico's	IR1 Belangenverst. (5)	5			ja	0
	IR2 Corruptie (1)	1			ja	0
	IR3 Cybercrime (4)	4			ja	0
	IR4 Fraude (2)	2			ja	0
	IR5 Gedrag (1)	1			ja	0
	IR6 Voorkennis (1)	1			ja	0
	IR7 Sanctie wet (1)	1			ja	0
	IR8 Fiscus (1)	1			ja	0
	IR9 Witwassen (1)	1			ja	0
4 Uitbestedingsrisico's	UBR1 Univ. uitbest. r. (19)	19			ja	0
	ALZ1 Spec. R. - AZL (1)	1			ja	0
	MN1 Spec. R. MN (2)	2			ja	0
	AAB1 Spec. R. ABN A. (4)	3	1		ja	1
	EL1 Spec. R. ElipsLife (2)	2			ja	0
	WG1 Spec. R. Wg (1)	1			ja	0

AP is actiepunt
 FIRM risicokwalificatie: kans en impact zijn laag, het risico is acceptabel met impact op dekkingsgraad met circa max 2%-3%-punt
 idem, gemiddeld, het risico vereist nader onderzoek en eventueel (aanvullende) maatregelen. Potentiele impact op dekkingsgraad circa 2%-5% punt
 Idem, Ook na het nemen van eventuele mitigerende maatregelen is het risico hoog. Gegeven de risico-appetite van het bestuur neemt het bestuur nadere maatregelen ten Potentiele negatieve impact op de dekkingsgraad >5%-punt

De belangrijkste conclusies en uitkomsten van de IRM zijn:

- Hoge, netto risico's (rood) kunnen het gevolg zijn van de risicoambitie van het bestuur, zoals bij keuze voor risicovolle beleggingen als aandelen om rendement te behalen. Een andere reden kan zijn dat deze risico's niet te sturen zijn, zoals politieke wetgeving. In deze categorie staat het risico van benchmarkkeuze wel open en is aandachtspunt.
- Geïdentificeerde gemiddelde risico's (geel) betreffen risico's als gedeeltelijke renteafdekking, reservetekort, en

het risico van onvoorspelbaarheid van maatregelen van de toezichthouders.

- De meeste risico's zijn met de mitigerende maatregelen laag. Juridische risico's als zorgplichtrisico's zijn laag, maar documenten dienen continu beoordeeld te worden op compleetheid en juridische toereikendheid.
- Integriteitsrisico's zijn onderdeel van de IRM en zijn op basis van DNB analysesystematiek geanalyseerd. De brutorisico's zijn laag met uitzondering van de Cybercrime risico's. De nettorisico's zijn klein.
- In de versie 2019 is een algemene controle uitgevoerd op de risicomatrix en zijn Uitbestedingsrisico's apart gezet en gebundeld. De aanvangsuitbestedingsrisico's zijn in het algemeen laag.
- Algemeen: uit de IRM analyse blijkt dat mitigerende maatregelen zijn beschreven en hun oorsprong hebben in diverse documenten als statuten, pensioenreglementen, uitvoeringsovereenkomsten overige reglementen als gedragscode, het governancereglement, contracten, SLA, rapportage-eisen, monitoring etc. De onderlinge context, mede in relatie tot risicomanagement, staat beschreven in de ABTN. De IRM wordt jaarlijks geagendeerd en de sleutelfunctiehouder Risk brengt per kwartaal zijn rapportage uit met actuele risico's en gewenste maatregelen.

Ontwikkelingen 2019

In 2019 is de IRM in zijn geheel geactualiseerd en zijn uitbestedingsrisico's in een aparte hoofdcategorie gebundeld. Samen met de sleutelfunctiehouder risk is een kwartaalrisicorapportage opgesteld (voor Q3 2019 voor het eerst). De firma CPA is benoemd tot (mede) uitvoerder in de werkzaamheden van de sleutelfunctiehouder risk. Een toelichting op de risico hoofdcategorieën/ subcategorieën en een samenvatting van de mitigerende maatregelen wordt in de volgende hoofdstukken gegeven.

11.2 Financiële risico's (FR)

FR1 Kernzaken:

1. Solvabiliteitsrisico
2. Reserverisico
3. Inflatieisico
4. Premierisico
5. Aanpassing regeling/contract risico
6. Sponsor risico (1-2)

FR1 Kernzaken Ad 1. Solvabiliteitsrisico

Het risico dat het fonds de pensioentoezeggingen niet kan nakomen. Risico wordt zoveel als mogelijk gemitigeerd met de Uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en de werkgevers, mede door een afspraak met de sponsor over bijstortingen zodat er geen kortingen hoeven plaats te vinden. Oordeel: zeer laag risico.

FR1 Kernzaken Ad 2. Reserverisico

Het risico dat de buffers te laag zijn om neerwaartse schokken op te vangen. Het risico heeft zich gemanifesteerd. Het fonds heeft momenteel een vermogen lager dan het minimaal vereiste eigen vermogen en het vereiste eigen vermogen. Het is een hoog risico. Het bestuur acht het risico acceptabel, studies wijzen uit dat het fonds kan herstellen. Oordeel: hoog risico maar acceptabel.

FR1 Kernzaken Ad 3. Inflatieisico

Het risico van ontwaarding van nominale pensioentoezeggingen. Binnen de kaders van de opzet van het risicoprofiel en strategische beleggingsmix wordt het risico deels afgedekt. Via een haalbaarheidsstudie- en toets worden kansen op indexatie weergegeven. Deze zijn gecommuniceerd met Sociale Partners en die accepteren de uitkomsten. De kans op inflatiecorrectie is momenteel laag. Oordeel: gemiddeld risico, acceptabel.

FR1 Kernzaken Ad 4. Premierisico

Het risico dat de premie onvoldoende is voor financiering van de pensioentoezeggingen. Het fonds eist en ontvangt een kostendeekkende premie. Oordeel: laag risico.

FR1 Kernzaken Ad 5. Aanpassing regeling/contract uitvoering

Het risico dat sociale partners besluiten de regeling aan te passen. Het fonds accepteert de wettelijke mogelijkheid dat sociale partners de regeling tussentijd kan aanpassen. Een aanpassing vereist aanpassing van de Uitvoeringsovereenkomst en het fond kan hier haar eigen positie innemen. Oordeel: laag risico.

FR1 Kernzaken Ad 6. Sponsor risico (1)

Het risico dat de sponsors haar financiële verplichtingen (premie en of bijstorting) niet nakomt. De solvabiliteit van de sponsor is goed (en transparant) en wordt doorlopend gemonitord. Oordeel: laag risico.

FR1 Kernzaken Ad 6. Sponsor risico (2)

Het risico dat de sponsor de uitvoeringsovereenkomst opzegt. De sponsor zou dit kunnen besluiten, daartoe heeft het fonds aanzienlijke ontbindende factoren vooraf overeengekomen. Oordeel: laag risico.

FR2 FTK factoren:

1. Rente/matching risico	S1
2. Zakelijke waarden	S2
3. Valutarisico	S3
4. Grondstoffen	S4
5. Kredietrisico	S5
6. Verzekeringstechnisch risico	S6
7. Liquiditeitsrisico	S7
8. Concentratierisico	S8
9. Operationeel risico	S9
10. Actief beheer risico	S10

Deze risico's worden kwantitatief en kwalitatief beschreven in de risicoparagraaf **Hoofdstuk 16.6**.

FR 3 Overige financiële risico's:

1. Weging portefeuille
2. Tegenpartij risico waaronder cash management en security lending
3. Illiquiditeit en liquiditeit
4. Benchmark
5. Politiek/wetgeving
6. Toezichthouder
7. Kosten

FR3 Overige Ad 1. Weging portefeuille

Risico dat de portefeuille zich ontwikkelt buiten de afgesproken bandbreedten. Door doorlopende monitoring en voorstellen voor mutaties wordt dit risico geminimaliseerd. Oordeel: laag risico.

FR3 Overige Ad 2. Tegenpartij risico waaronder cash management en security lending

Het risico dat de tegenpartij niet meer kan betalen, voor bijvoorbeeld derivaten met tegenpartijen. Cash management betreft selectie van tegenpartijen maar ook beheersing van illiquiditeitsrisico. Security lending is het risico op het uitlenen van onderpand. Door een serie van maatregelen als cashmanagement, strikte selectie van tegenpartijen en monitoring, mogelijk in aanvulling met fysiek onderpand (in

het geval van security lending) is het risico laag. Oordeel: laag risico.

FR3 Overige Ad 3. Illiquiditeit en liquiditeit

Het risico dat het vermogen niet snel genoeg ten gelde gemaakt kan worden. Het fonds streeft naar te allen tijde voldoende liquiditeit. Maatregelen zijn als voorbeeld het laag houden van het percentage illiquide beleggingen in de portefeuille en cashmanagement mede op basis van stress-scenario analyses.

Oordeel: laag risico.

FR3 Overige Ad 4. Benchmark

Benchmarks zijn vooral gebaseerd op in het verleden behaalde resultaten. De keuze om een benchmark met beleggingsallocatie te volgen is dus het volgen van in het verleden behaalde resultaten maar heeft het risico dat de toekomstige resultaten sterk kunnen afwijken. Benchmark beleggen biedt zo een valse zekerheid voor de toekomst. Dit is een hoog risico, bijvoorbeeld in het kader van 'stranded assets' (bijvoorbeeld in de oliesector) als wijzigende verdienmodellen bijvoorbeeld in de financiële sector. Oordeel: hoog risico, wordt nauwlettend gevolgd door bestuur, Investerings Commissie en fiduciair manager.

FR3 Overige Ad 5 Politiek/wetgeving

Het risico dat de wetgever een greep (via belastingen) in de (toekomstige) kas van het pensioenfonds doet dan wel wetgeving aanpast waardoor de lange termijn perspectieven significant veranderen dan wel de dekkingsgraad rechtstreeks wordt beïnvloed. De afgelopen jaren wijzen uit dat dit vaak is gematerialiseerd en een zeer hoog risico betreft. Het fonds is lid van de Pensioen Federatie waarmee zij probeert invloed te hebben op de politiek. Nederlanders oordelen de politiek/wetgeving als onbetrouwbaar als het gaat om het nakomen van lange termijn financiële kaders/afspraken op basis van de aanpassingen in afgelopen jaren. Oordeel: hoog risico.

FR3 Overige Ad 6 Toezichthouder

Het risico dat de Toezichthouder aanpassingen verlangt die niet in belang van de deelnemers zijn dan wel in het belang van de stakeholders en/of buiten wettelijk kaders vallen. Het fonds toets instructies van de Toezichthouder op hun (1) wettelijke basis, (2) of deze (evenredig) in belang zijn van de stakeholders en (3) niet conflicterend zijn met gemaakte afspraken. Via de Pensioen Federatie wordt overlegd met de Toezichthouder over maatregelen. Het fonds kan eventueel ook kiezen voor toetsing via de rechter. Oordeel: gemiddeld hoog risico, niet acceptabel.

FR3 Overige Ad 7 Kosten

Het risico dat het fonds niet kosten efficiënt is waardoor de dekkingsgraadontwikkeling structureel wordt gedempt. Het fonds streeft naar een optimale verhouding tussen kwaliteit/opbrengst versus kosten. Onderzoeken wijzen uit dat de kosten van het fonds voor zowel vermogensbeheer en uitvoering (relatief) laag zijn (zie ook **Hoofdstuk 6 Kosten**). Oordeel: laag risico.

11.3 Niet Financiële risico's (NFR)

NFR 1	Goed bestuur
	1a Continuïteit
	1b Vermogensbeheer
	1c Bestuurdersaansprakelijkheid
NFR 2	Verandering in de omgeving
NFR 3	Operationeel risico
NFR 4	Juridische risico's
	4a Juridisch risico, contractrisico
	4b Juridisch risico, zorgplichtrisico
NFR 5	IT risico
NFR 6	Zorgplicht/Communicatie risico

NFR1 Ad 1 Goed bestuur

Goed bestuur, of te wel 'governance', is cruciaal om een organisatie goed, efficiënt en verantwoord aan te sturen. Vanuit de maatschappij is er veel aandacht voor dit onderwerp. Voor pensioenfondsen is de governance-discussie per 1 juli 2014 geconcretiseerd in de Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen (WVBP). Daarvoor waren deze vastgelegd in Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur (PFG).

In de praktijk is een belangrijk bestuurlijk risico bij een pensioenfonds het potentiële gebrek aan continuïteit in uitvoering en deskundigheid om professionele dienstverleners aan te (kunnen) sturen. Het bestuur van het pensioenfonds heeft dit belangrijke aandachtspunt ondervangen door de inrichting van een pensioenfondsdirectie, bestaande uit een fulltime functie (directeur).

In termen van governance betekent dit dat het bestuur zich meer kan concentreren op haar beleidstaken en de vaststelling daarvan. De pensioenfondsdirectie legt verantwoording af aan het bestuur en houdt intensief controle op uitvoering, risicobeheer, advisering, en verantwoording. Het mandaat van de pensioenfonds-directie is vastgelegd in een 'Reglement Pensioenfonds Directie/Directeur-secretaris'. Dit model is formeel vastgelegd sinds september 2009 en herzien per 31 december 2010, maar heeft als zodanig gefunctioneerd sinds de aanstelling van de directeur per 1 november 2007. Dit governance model functioneert naar verwachting.

Belangrijke aandachtspunten van Goed Pensioenfondsbestuur zijn zorgvuldig bestuur, deskundigheid, communicatie, openheid, intern toezicht en verantwoording. Op al deze deelgebieden heeft het bestuur maatregelen genomen conform bepalingen en aanbevelingen vanuit de toezichthouder en de Pensioen Federatie. Nieuwe ontwikkelingen, vanuit de wetgever/toezichthouder en/of maatschappij, worden proactief geadresseerd.

In 2017 heeft het bestuur een zelfevaluatie uitgevoerd in samenwerking met een externe partij in verband met de grote focus op opleiding en deskundigheid. Oordeel en beoordeling externe partij in 2017 betrof laag risico. De zelfevaluatie in 2018 heeft geen nieuwe, extra risico's opgeleverd.

NFR1 Ad 1a. Continuïteit

Het risico dat door vertrek van de bestuurders/directie de continuïteit van bestuur in gevaar komt. Het bestuur streeft naar voldoende collectieve deskundigheid en continuïteit op enige tijd. Het bestuur streeft hierbij naar tijdige opvolging en achterban in geval van vertrekkende bestuurders/directie dan wel adviseurs. Er blijft een mogelijkheid bestaan dat bestuurders/directie niet meer beschikbaar zijn. Binnen het bestuur zijn er voldoende gekwalificeerde bestuurders om dit op te vangen. In geval van het wegvallen van de directie wordt gebruik gemaakt van de inzet van een bestuursadviseur van AZL voor drie dagen per week op locatie van het fonds in Zeist. Oordeel: laag risico.

NFR1 Ad 1b. Vermogensbeheer

Het risico dat verkeerde vermogensbeheer besluiten worden genomen bij de uitvoering van het strategisch beleggingsbeleid. Beheersing van dit risico is voor een belangrijk deel een governance issue. Er dient grote deskundigheid en ervaring te zijn. Dit heeft het fonds geborgd met een deskundige Investerings Commissie, mede met bestuurders als leden en een adviseur als de fiduciair manager. Deze combinatie heeft afgelopen jaren tot goede resultaten geleid. Oordeel: laag risico.

NFR1 Ad 1c Bestuurdersaansprakelijkheidsrisico

Het risico dat bestuurders niet meer in staat zijn hun positie onafhankelijk waar te maken. Het bestuur heeft een collectieve verzekering. Oordeel: laag risico.

NFR1 Ad 2 Verandering in omgeving

Niet adequaat reageren op veranderingen op gebied van (1) concurrentie, (2) belanghebbenden, (3) reputatie en (4) ondernemingsklimaat. Het fonds streeft ernaar haar beleid op deze elementen te blijven afstemmen. Het bestuur en de directie monitoren deze veranderingen en bespreken die door het jaar heen. Oordeel: laag risico.

NFR1 Ad 3 Operationeel risico

Het risico op ondoelmatige procesinrichting en uitvoering. Risico op ondoelmatige proces-inrichting waardoor fouten ontstaan, doorlooptijden te lang zijn of het serviceniveau richting deelnemers onacceptabel wordt. Dit kan zich manifesteren binnen o.a. onderstaande processen:

- Acceptatie nieuwe deelnemer
- Mutatie deelnemersgegevens
- Uitkering en betaling
- Settlement
- Rapportages
- Productontwikkeling
- Verwerking wettelijke waardeoverdrachten
- Geautomatiseerde interfaces met externe partijen.
- Deelnemerscommunicatie

Het fonds wenst deze risico's zoveel als mogelijk te mitigeren. Hierbij streeft het fonds naar 'best-practice' voor doelmatigheid procesinrichting en uitvoering (beste kwaliteit/kostenverhouding).

De kwaliteit van uitvoering wordt geborgd door integrale beheersing van processen waarvoor het fonds verantwoordelijk is. Voor processen of procesonderdelen welke door het fonds zelf worden uitgevoerd, wordt gebruik gemaakt van AO/IC principes om een doelmatige uitvoering zeker te stellen. Ten aanzien van uitbestede processen maakt het fonds gebruik van risicobeheersingsmaatregelen welke specifiek gericht zijn op uitbestede processen (zie NFR 7.1 tot en met NFR 7.12). In principe kiest het fonds voor de laagste kosten, tenzij aantoonbaar is dat keuze voor een duurdere leverancier of oplossing zal leiden tot substantieel hogere kwaliteit. In de keten van uitvoering worden deze uitgangspunten bewaakt door bestuur, directie, verbonden personen en dienstverleners. Meting is een belangrijk onderdeel. Dit wordt uitgevoerd met behulp van benchmarks, marktonderzoek, aanvraag offertes of elke ander proces dat informatie kan opleveren.

Waar tekortkomingen worden gesignaleerd wordt gestreefd naar directe aanpak. Oordeel: laag risico.

NFR1 Ad 4a. Juridische risico's, contractrisico

Het risico van

- Niet naleven contracten
- Niet afdwingbaar zijn van contracten
- Aansprakelijkheid

Contracten dienen duidelijk te zijn en belangen van het fonds en stakeholders te beschermen. Tevens dienen contracten flexibel te zijn op veranderende wet- en regelgeving zodat deze niet tot nadelige gevolgen kunnen leiden voor stakeholders.

Het fonds hecht grote waarde aan goede contracten. Hiertoe zoekt zij specialisten ter beoordeling en afstemming van de contracten. De primaire opzet van de contracten is om als bestuur in controle te zijn dan wel waar te maken dat zij via rapportages etc. in controle is op afstand. Contracten zijn met hoogste mogelijk juridische precisie opgezet. Contracten worden zorgvuldig beheerd en zijn daar waar mogelijk afdwingbaar.

Met recente aanpassingen in wet- en regelgeving zijn veel contracten dan wel documenten vernieuwd en toekomstbestendig gemaakt. Contracten zijn veelal begrijpelijk en altijd ondertekend voor geldigheid door twee bestuurders. Er geldt altijd minstens een vierogenprincipe voor ondertekening en veelal bestuursbesluiten voor akkoord. Contracten zijn goed beschikbaar en kunnen al naar gelang de aanleiding met voldoende deskundigheid worden geëvalueerd dan wel aangepast. Oordeel: laag risico.

NGR1 Ad 4b Juridisch risico, Zorgplicht risico

Het risico dat de zorgplicht niet goed is uitgevoerd waardoor verkeerde verwachtingen zijn gewekt bij deelnemers (stakeholders), of dat door verkeerde zorgplicht (voorlichting) verkeerde besluiten genomen zijn waardoor deelnemers onevenredig nadeel ondervinden of hebben ondervonden. Het fonds wil geen zorgplichtrisico lopen en streeft ernaar dat stakeholder optimaal geïnformeerd zijn door:

- Streven naar glasheldere toelichting dan wel voorlichting, mede via helder en duidelijk taalgebruik;
- Managen van verwachtingen met publicaties via website dan wel andere media voorlichting;
- Overeenkomsten met deelnemer voor kritische afspraken alleen uitvoeren na schriftelijk ondertekende opdracht.

2. (bevestiging).

Oordeel: laag risico.

NFR1 Ad 5 IT risico

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening

- Onvoldoende correct en/of integer zijn
- Onvoldoende continue zijn
- Onvoldoende beveiligd zijn

Systemen dienen correct en integer te zijn, continu beschikbaar en voldoende beveiligd te zijn. Vrijwel alle processen als pensioenadministratie en actuariële controle lopen via de AZL systemen. Vermogensbeheer wordt uitgevoerd door MN en de Beschikbare premieregeling door ABN Amro en AZL.

Tenslotte loopt de herverzekering van overlijden en arbeidsongeschiktheid via Elips Life.

NB. Risico's met betrekking tot cybercrime zijn nader geanalyseerd als onderdeel van 'integriteits-risico's.

Op hoofdlijnen zijn dit checks en balances van betreffende partijen en diverse AO/IC processen die periodiek worden gemonitord en die worden gerapporteerd. Meer specifiek:

- Formuleren informatiebeveiligingsbeleid en plan
- Beoordeling IT door externen
- (Check op) Periodieke uitwijktest
- Beveiliging netwerk/Back-up tests
- Risicoanalyse op verlies/diefstal
- Uitwijkmogelijkheden (zoals thuiswerken) bij calamiteiten

Externe dienstverleners hebben deze 'checks and balances' georganiseerd, welke gerapporteerd worden via ISAE 3402 verklaringen, waardoor het risico laag is. Echter, er zijn extreem veel ontwikkeling in IT alsook de toegenomen risico van cybercrime. Het bestuur en directie proberen jaarlijks haar controle en inzicht in deze IT-risico's te verbeteren. Oordeel: gemiddeld risico.

In 2017 heeft het fonds het contract en de SLA met AZL gemoderniseerd en up-to-date gemaakt. In het kader van IT-beheersing, alsmede de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn diverse nieuwe bepalingen opgenomen ter borging en nakoming. Tevens heeft het fonds extra inspanning verricht in overleg met AZL voor beoordeling van AZL IT-systemen. Mede op basis van een met succes afgelegde COBIT-controle (voor een ander bij AZL aangesloten fonds) heeft het bestuur zich overtuigd van in 'control' van AZL op IT. Desalniettemin heeft het bestuur in 2018 AZL wederom verzocht meer inspanning te leveren over

controleerbaarheid van IT-processen via oftewel extra toelichting in de ISAE rapportage en/of via ter beschikkingstelling van generieke COBIT-analyse. *NFR1 Ad 6 Zorgplicht/Communicatie risico* Risico op onvoldoende of onduidelijke zorgplicht dan wel communicatie. Zorgplicht/communicatie moet voldoen aan de Pensioenwet en ruim voldoende zijn om niet andere risico's te creëren. Nauwkeurige monitoring en overleg met en tussen bestuur, directie en dienstverleners voor verbeteringen. Veelvuldige nieuwe wetgeving en korte reactietijd voor implementatie van en door het fonds en haar dienstverleners zijn een extra risico. Oordeel: laag risico.

11.4. Integriteitsrisico's (IR)

Conform de systematische analyse van deze integriteitsrisico's zijn er 9 integriteitsrisico's met diverse subcategorieën:

IR 1	Belangenverstrengeling (5)
IR 2	Corruptie
IR 3	Cybercrime (4)
IR 4	Fraude (2)
IR 5	Gedrag
IR 6	Manipulatie voorkennis
IR 7	Omzeilen sanctiewetgeving
IR 8	Ontduiking fiscale regels
IR 9	Witwassen en/of financiering terrorisme

In de IRM analyse is gebleken dat de brutorisico's (de aanvangsrisico's) van de integriteitsrisico's met impact op de dekkingsgraad laag zijn tot maximaal gemiddeld hoog. Met de in detail beschreven mitigerende maatregelen, veelal vastgelegd in de statuten, uitvoeringsovereenkomsten en met name de gedragscode, worden alle risico's gemitigeerd tot lage risico's. Oordeel: laag risico.

11.5. Uitbestedingsrisico's (UBR)

Er zijn 19 generieke uitbestedingsrisico's ingedeeld, en UBR's voor de belangrijkste dienstverleners AZL, MN, ABN Amro Pension Services (DC), Elips Life en de werkgever Essity in de volgende subcategorieën:

UBR 1	Uitbestedingsbeleid (2)
UBR 2	Keuze nieuwe externe partij (3)
UBR 3	Governance dienstverleners (6)
UBR 4	Monitoring dienstverleners (6)
UBR 5	Evaluatie van uitbestedingsrelaties (2)
UBR 6	AZL (1)
UBR 7	MN (2)
UBR 8	ABN Amro Pension Service (4)
UBR 9	Elips Life 2
UBR 10	Werkgever Essity (1)

Op al deze gebieden wenst het bestuur deze risico's zoveel mogelijk te mitigeren. Door diverse beheersmaatregelen zoals in detail beschreven in de IRM wordt dat gerealiseerd. De overblijvende netto risico's zijn derhalve – in het algemeen – laag. Oordeel: laag risico.

12. Financiële positie van het fonds

12.1 Samenvatting

In 2019 is de actuele dekkingsgraad gestegen van 100,4% naar 101,6% door met name een positief rendement op vermogen van 19,1%. De beleidsdekkingsgraad is echter afgenomen van 104,7% tot 99,5% als gevolg van de slechte eerste jaarhelft van 2019. De verplichtingen zijn in 2019 sterk toegenomen. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door sterke daling van de afgeleide rente van 1,43% tot 0,76%.

Stichting Pensioenfonds Essity

Financiële positie van het fonds in euro miljoen

	2019	2018
Afgeleide UFR rente	0,76%	1,43%
Resultaat	7,4	-21,1
Algemene reserve	8,9	1,7
Belegd vermogen risico fonds	525,2	435,4
Totaal vermogen voor DG	565,6	468,4
Verplichtingen risico fonds	516,2	433,7
Totaal verplichtingen voor DG	556,7	466,8
Beleidsdekkingsgraad	99,5%	104,7%
Actuele dekkingsgraad	101,6%	100,4%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	103,9%	103,9%
Vereiste dekkingsgraad obv strategische mix	116,6%	117,6%
Reële dekkingsgraad	80,3%	85,4%

Voor toelichting van de cijfers zie overzicht Kerncijfers

12.2 Herstelplan en haalbaarheidstoets

Een pensioenfonds moet een herstelplan indienen bij DNB wanneer de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad ligt en wel binnen 3 maanden na constatering van het tekort. De beleidsdekkingsgraad (risico fonds en risico deelnemers) is de graadmeter.

Het fonds heeft zowel in 2018 en 2019 een herstelplan ingediend omdat beleidsdekkingsgraad lager was dan de vereiste dekkingsgraad in beide jaren. In de herstelplannen wordt aangetoond dat het fonds binnen een hersteltermijn van tien jaar in staat is te herstellen tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Ook uit actualisatie van het herstelplan in 2020 blijkt dat het fonds tijdig (binnen 10 jaar) herstelt tot de vereiste dekkingsgraad.

Stichting Pensioenfonds Essity

Dekkingsgraadontwikkeling 2019 en herstelplan 2019

	Werkelijk	Herstelplan 2019
Start 2019 (actueel, risico fonds)	100,4%	100,4%
- Premie	-0,3%	-0,3%
- Uitkeringen	0,0%	0,0%
- Indexatie	0,0%	0,0%
- Rentetermijnstructuur	-15,3%	0,0%
- Overrendement	19,4%	3,8%
- Overige mutaties	-2,6%	0,0%
Ultimo 2019 (actueel risico fonds)	101,6%	103,9%
Ultimo 2019 (beleid DG risico fonds)	99,5%	102,1%

De beleidsdekkingsgraad van het fonds ultimo 2019 van 99,5% is lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 103,9%.

Op basis van de ingangsdatum van het herstelplan en de eindstand van 2018 (104,7%) is een bijstorting/korting in de periode 2015-2020 alleen nog noodzakelijk indien de ultimo beleidsdekkingsgraad in navolgende periode nog onder circa

87% (de kritische dekkingsgraad) komt. Een mogelijke nieuwe verplichting tot bijstorting/korting is pas aanwezig in 2024 indien eind 2019 de beleidsdekkingsgraad lager is dan het minimaal vereiste vermogen en/of - eerder - als de beleidsdekkingsgraad in de periode 2019-2024 onder de kritische dekkingsgraad komt.

Het fonds voert elk jaar een (DNB) haalbaarheidstoets uit. Hiermee wordt beoordeeld of het verwachte pensioenresultaat van het fonds boven de gekozen ondergrens (80%) blijft en of het in een slechtweerscenario niet meer afwijkt dan 25%. De toets van 2019 geeft een positieve uitkomst van een verwacht pensioenresultaat van 95,0% en een afwijking van 16,8%.

12.3 Beleid

Het beleid in relatie tot de financiële positie kent een groot aantal facetten. De belangrijkste hierbij zijn:

- Governance en kostenbeheersing (**Hoofdstuk 5&6**)
- Vermogensbeheer (**Hoofdstuk 7**)
- Premie-, franchise- en indexatiebeleid (**Hoofdstuk 10**)
- Integraal risicobeleid (**Hoofdstuk 11**)

Het beleid op deze onderdelen wordt in verwezen hoofdstukken toegelicht.

12.4 Toelichting op resultaat

De onderstaande resultaten zijn gebaseerd op de analyse van de actuaire. De belangrijkste betalingsstromen zijn:

- *Premie*: dekt de premie de stijging van de voorzieningen, nabetalingen en administratieve kosten na aftrek van een vaste kostenvoorziening.
- *Beleggingen*: hoe verhouden de beleggingsopbrengsten zich tot het resultaat met een korte rente.
- *Indexatie*: hoeveel wordt er betaald aan indexatie.
- *Kosten*: hoe verhouden de werkelijke kosten zich tot de beschikbare bijdragen uit premie en voorzieningen.
- *Kanssysteem*: resultaat op ondermeer sterfte en arbeidsongeschiktheid.
- *Rentetermijnstructuur*: wat is de betalingsstroom als gevolg van wijziging van de rentetermijnstructuur.
- *Grondslagen*: resultaat als gevolg van wijziging grondslagen.
- *Mutatie technische voorziening*: wijziging technische voorziening.

Stichting Pensioenfonds Essity

Analyse van het resultaat in euro x 1.000

	2019	2018
Premie	-1.697	-1.157
Beleggingen	84.917	-5.198
Indexatie per 1 januari	0	0
Kosten	0	0
Kanssystemen	1.187	305
Rentetermijnstructuur	-78.071	-19.673
Wijziging grondslagen	0	4.357
Premie tbv overgangsregeling	0	2.174
Overige	1.089	-1.885
Netto Resultaat	7.425	-21.077

Toelichting op de resultaatcomponenten

Resultaat op premie

Het resultaat op premie was meer negatief door stijging van de premie door lagere rente.

Resultaat op beleggingen

Het beleggingsresultaat is de som van de directe beleggingsopbrengsten, de indirecte beleggingsopbrengsten, kosten vermogensbeheer minus het benodigde beleggingsresultaat op basis van een eenjaarsrente. Voor 2019 bedraagt de 1-jaarsrente -0,235% (2018: -0,260%). In onderstaande tabel worden deze componenten apart aangegeven.

Stichting Pensioenfonds Essity		
Resultaat op beleggingen in euro miljoen		
	2019	2018
Directe beleggingsopbrengsten	9,874	8,085
Indirecte beleggingsopbrengsten	80,584	-14,865
Kosten vermogensbeheer	-0,769	-0,769
Benodigd beleggingsresultaat risico fonds	1,025	1,054
Benodigd beleggingsresultaat risico deeln.	-5,797	1,297
Totaal	84,917	-5,198
Totaal belegd vermogen	525,149	435,406

Toelichting tabel (ook **Hoofdstuk 7 Vermogensbeheer**):

- De indirecte beleggingsopbrengsten zijn hoger door het sterke positief rendement van de totale portefeuille van 19,1%.
- De benodigde interest toevoeging voor risico fonds is 'negatief' door de negatieve korte rente (-0,235%). Wel is er een aanzienlijke interesttoevoeging voor risico deelnemers.
- Voor kosten vermogensbeheer zie **Hoofdstuk 6 Kosten**.

Resultaat op indexatie

Per 1 januari 2019 is geen indexatie verleend.

Resultaat op kosten

Het betreft hier de kosten voor administratie en uitvoering niet de vermogensbeheerkosten. In voorgaande jaren was er steeds een negatief 'resultaat op kosten'. Dit werd echter gecompenseerd door het resultaat op premie. Onder de Pensioenwet dient de premie echter een component te bevatten ter dekking van alle uitvoeringskosten, zodat –per definitie– het resultaat op kosten 0 is. Het fonds hanteert echter een opslag van kosten van 2,5% van de waarde van de nieuwe pensioenaanspraken en deze wordt gefinancierd uit de pensioenpremie. Deze bijdrage is euro 333 duizend. De werkelijke kosten bedragen euro 1.138 duizend. Een uitgebreid overzicht van de kosten pensioenbeheer wordt verstrekt in de **Jaarrekening, Toelichting 22 en Hoofdstuk 6 Kosten**.

Resultaat op kanssystemen

Hieronder vallen onder andere sterfte, arbeidsongeschiktheid en actuariel resultaat op mutaties. Het resultaat was positief op sterfte, positief op arbeidsongeschiktheid en gering positief op overige mutaties.

Resultaat op rentetermijnstructuur

De verplichtingen stegen door daling van de rente.

Wijziging grondslagen

In 2019 waren er geen aanpassingen in de grondslagen.

Nederlanders gaan steeds langer leven. Dit houdt met name verband met betere medicatie, mogelijk in combinatie met een betere levensstijl. Het langer leven van de deelnemers van het pensioenfonds verhoogt de verplichtingen. Voor de reeds opgebouwde aanspraken wordt in feite het langer leven gefinancierd uit de buffers van het vermogen, waardoor mede de dekkingsgraden onder druk staan en de indexatieruimte beperkt is.

In 2018 is een correctie opgetreden met betrekking tot de overlevingskansen als gevolg van de hogere griepsterfte-impact dan eerder voorzien (mede doordat juist de griep-gevoelige groep ouderen steeds groter wordt). Deze correctie leidt tot een verlaging van de voorziening met 1,0% per einde september 2018 (en navolgende maanden). In 2019 is er geen mutatie geweest.

Stichting Pensioenfonds Essity Verzwaring verplichtingen vanwege langer leven

	%	euro mln	Toelichting
2006	0,00%		
2007	0,00%		
2008	0,00%		
2009	4,00%	6,297	CBS cijfers
2010	2,60%	4,636	AG 2010-'60
2011	0,00%		
2012	1,80%	4,799	AG 2012-'62 en nieuwe ervaringssterfte
2013	0,00%	-	
2014	0,43%	1,103	AG 2014 en nieuwe ervaringssterfte
2015	0,00%		
2016	0,31%	1,267	AG 2016
2017	-0,80%	3,153-	Nieuw fonds specifiek ervaringssterfteonderzoek
2018	-1,00%	4,357-	AG 2018 met griep correctie
2019	0,00%		
totaal	7,34%	10,592	

Overige

Door opzegging van deelname aan de pensioenregeling door SCA Logistics per 31 december 2019 is er een beëindigingsbetaling ontvangen en opgenomen van euro 1,1 miljoen per ultimo 2019.

12.5 Toelichting vermogenspositie

De actuaire heeft conform het Financieel Toetsingskader (FTK) de vermogensposities vastgesteld en uitgedrukt in percentages van de verplichtingen (VPV; strategische beleggingsmix):

Stichting Pensioenfonds Essity

Vermogenspositie conform FTK in euro x 1.000

	2019	%VPV	2018	%VPV
UFR Rente ultimo afgeleid	0,76%		1,43%	
Verplichtingen risico fonds	516.229		433.683	
Verplichtingen risico deelnemer	40.452		33.084	
Verplichtingen voor dekkinggraad	556.681	100%	466.767	100%
min. vereist eigen vermogen	21.794	3,9%	18.342	3,9%
Extra buffer vereist eigen vermogen (strategische beleggingsmix)	70.875	12,7%	63.985	13,7%
Totaal vereiste buffer (100%)	92.669	16,6%	82.327	17,6%
Minimaal vereiste vermogen	578.475	103,9%	485.109	103,9%
Vereist eigen vermogen				
(VPV+vereiste buffer, strategisch)	649.350	116,6%	549.094	117,6%
Aanwezig verm. en maanddekkinggraad	565.601	101,6%	468.490	100,4%
Reserve op vereist eigen vermogen	-83.749	-15,0%	-80.604	-17,3%
Eigen vermogen* en act. dekkinggraad risico fonds	8.920	1,6%	1.723	0,4%

* Premiedepot wordt niet meegerekend in berekening dekkinggraad

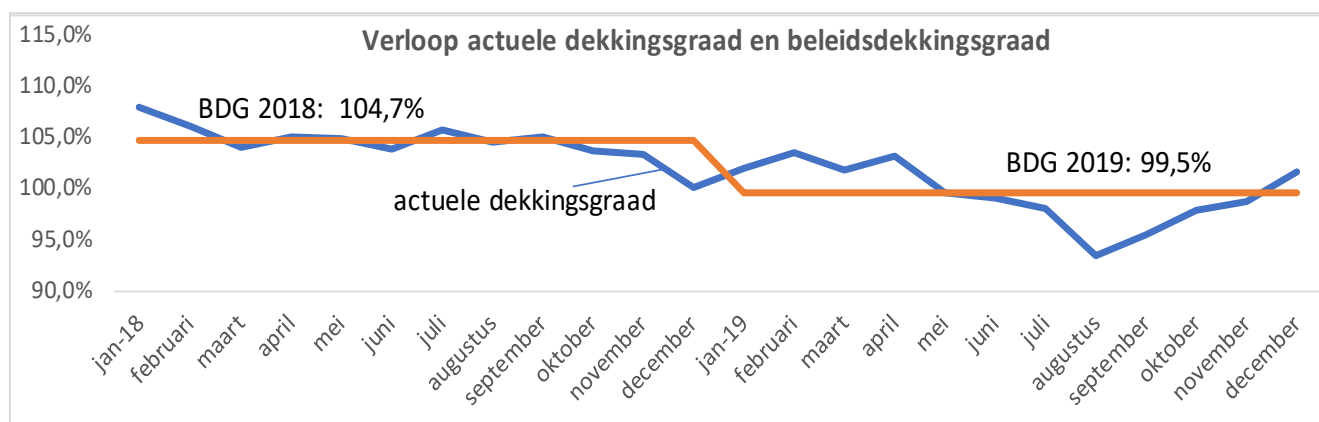
Het eigen vermogen is in 2019 gestegen tot euro 8,9 miljoen hoofdzakelijk door een overrendement op de verplichtingen.

Het aanwezige vermogen (euro 565,6 miljoen) is lager dan het minimaal vereiste vermogen (euro 578,5 miljoen) en minder dan de totaal vereiste buffer (euro 649,4 miljoen). Derhalve is er sprake van een reservetekort. En een dekkingstekort.

Stichting Pensioenfonds Essity dient, zolang er jaarlijks sprake is van een reservetekort, jaarlijks (voor 1 april) een herstelplan in bij de toezichthouder conform de voorgeschreven methodiek.

12.6 Verwachtingen

Het fonds verwacht in de eerste jaarhelft van 2020 door het Coronavirus fors lagere dekkinggraden. Het is nog afwachten of deze herstellen in het verloop van het jaar. De kans op indexatie blijft vooralsnog laag.

13. Gebeurtenissen na balansdatum

Indexatie per 1 januari 2020

Op 20 februari 2020 heeft het bestuur een besluit genomen over de indexatie per 1 januari 2020. De **beleidsdekkingsgraad** (risico fonds) bedroeg 99,5% en was derhalve lager dan 110%, de grens voor indexatietoekenning. Besloten is geen indexatie per 1 januari 2020 toe te kennen.

Overgang naar CDC pensioenregeling

Op 20 maart 2020 hebben de werkgevers Essity, de vakorganisaties FNV en CNV en Stichting Pensioenfonds Essity een principeakkoord bereid over overgang naar een Collective Defined Contribution- (CDC-) regeling per 1 januari 2020.

De essentie van het akkoord is dat de onderneming nog slechts verantwoordelijk is voor betaling van de premie aan het pensioenfonds over een bepaalde periode en dat er geen bijstortingsverplichting meer is zodat de ondernemingen zogenaamd IFRS-Proof zijn.

Voor het vervallen van de garantie van de ondernemingen is een financiële compensatie overeengekomen in de vorm van een premieverhoging van 1,8% aan actieve deelnemers en cash-compensatie voor de inactieven.

Door de overgang naar de CDC regeling zijn er geen inhoudelijke wijzigingen in de (basis) middelloonregeling (behoudens bovenstaande) en de iDC regeling. Een definitief akkoord wordt verwacht in juni 2020, waarna de nieuwe regeling met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 zal ingaan.

Coronavirus

Eind 2019 stak het Coronavirus (Covid-19 virus) voor het eerst de kop op in China. In maart 2020 kreeg het Coronavirus stevige voet aan de grond in Europa en daarmee ook in Nederland. Ondanks strenge maatregelen heeft dit virus zich toch verder kunnen verspreiden over de hele wereld. Om het virus verder in te dammen en de gezondheid van mensen te beschermen hebben veel landen drastische maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen raken het dagelijks leven van alle mensen.

De uitbraak van het Coronavirus heeft ook economische gevolgen. Zowel grote als kleine bedrijven worden hard geraakt door deze crisis. Dit brengt grote onzekerheid met zich mee. Door deze combinatie van factoren wordt ook de financiële markt geraakt. Dit heeft uiteraard ook weer invloed op pensioenfonds.

De financiële markten hebben grote schommelingen vertoont en zijn op moment van schrijven enigszins herstelt. Midden mei bedroeg de dekkingsgraad 89% wat dichtbij ligt van de kritische dekkingsgraad van het fonds. Het 2020-jaarrendement is redelijk herstelt en bedroeg midden mei circa -2%.

Het pensioenfonds, de directie en haar dienstverleners AZL, MN hebben door mitigerende maatregelen haar werkzaamheden ongestoord en op hetzelfde hoge niveau kunnen continueren. Uiteraard volgt het fonds de ontwikkelingen op de voet.

Op dit moment is niet betrouwbaar in te schatten hoe lang de effecten van het virus nog doorzetten en wat de impact is. Het fonds en haar dienstverleners hebben maatregelen genomen om de continuïteit te waarborgen welke zich in de eerste jaarhelft bewezen hebben. Het fonds verwacht geen enkel tekort aan liquide middelen om aan al haar verplichtingen in 2020 te voldoen.

14. Verklaringen

14.1 Verklaring van het Verantwoordingsorgaan

Opdracht

In het kader van de governance regels voor pensioenfondsen is het Verantwoordingsorgaan (VO) gevraagd een waardeoordeel te geven over het gevoerde beleid en uitvoering over 2019.

Uitvoering

Het VO concentreert haar werkzaamheden (ondermeer) op de volgende aspecten:

1. het VO gaat na of het gevoerde beleid van het bestuur in overeenstemming is met de pensioenwet, pensioenfondsdienststellingen zoals geformuleerd in de statuten van het fonds, de Uitvoeringsovereenkomsten en het pensioenreglement;
2. het VO gaat na of de uitvoering in lijn is met het geformuleerde beleid;
3. het VO gaat na of er maatregelen worden genomen voor verdere optimalisatie van het beleid en uitvoering en op basis van haar observaties geeft het VO advies aan het bestuur.

Het VO heeft afspraken gemaakt met het pensioenfonds om haar taken uit te kunnen voeren. Nadere invulling van de uitvoering zijn beschreven in het Reglement van het VO. Het VO heeft ook een jaarlijks overleg met de Visitatiecommissie.

Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het pensioenfonds aan de hand van de bevindingen van de Visitatiecommissie.

Het VO is het van mening dat de huidige afspraken met het pensioenfonds het in gelegenheid stelt een oordeel en advies te geven over het beleid en de uitvoering. Door beschikbaarheid van het concept Jaarverslag 2019 en het concept verslag van de Visitatie Commissie heeft het VO een brede basis gehad voor haar beoordeling.

Oordeel en advies

Het VO wordt gedurende het jaar nauwkeurig en snel op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Hierdoor heeft het VO een goed inzicht in de ontwikkelingen bij het fonds en zijn er geen verrassingen. Het VO wordt voor complexe dossiers via gezamenlijke opleidingstrajecten met het bestuur direct betrokken waardoor het VO de kennis voor beoordeling heeft. Het VO is van mening dat het de ruimte heeft om tot een onafhankelijk oordeel te komen. Naast de standaard aandachtspunten heeft het VO voor 2019 bijzondere interesse gehad voor de volgende ontwikkelingen:

- de dekkingsgraadontwikkeling bij het fonds,
- uitwerking van de relatie met de sponsor,
- bemensing van de Investerings Commissie,
- de opvolging aanbevelingen 2019,
- het dossier overgang naar een CDC regeling en
- aandachtspunten 2020.

Het VO stelt vast dat het pensioenfonds voor deze onderwerpen een duidelijk visie en controle heeft (gehad) en dat deze, naar mening van het VO, alle afdoende zijn opgelost dan wel geadresseerd.

Hierbij wil het VO het proces van de overgang naar een CDC-regeling verder uitlichten. Dit betreft immers een onomkeerbaar proces en heeft grote impact op de risico's voor deelnemers. Het VO is reeds jarenlang voorbereid op deze mogelijke ontwikkeling en met het overleg tussen sociale partners over een nieuwe pensioen-cao vanaf 1 januari 2020 zijn de gesprekken hierover in een stroomversnelling gekomen. Het VO heeft een wettelijk adviesrecht voor een eventuele overgang naar CDC waarbij evenwichtigheid voor deelnemers het belangrijkste beoordelingscriterium is. Het VO heeft, ondersteund door het pensioenfonds en door onafhankelijk advies, een goed inzicht gekregen in de consequenties van de overgang. In principe stelt het VO vast dat het proces transparant en zorgvuldig is voorlopen en dat voldoende evenwichtigheid geborgd lijkt. Het VO dient de definitieve adviesaanvraag nog te ontvangen en te beoordelen.

Het VO is van mening dat het bestuur en de directie over 2019 betreft zowel beleid als uitvoering 'in control' zijn geweest van het pensioenfonds. Het VO heeft kennisgenomen van het positieve rapport van de Visitatie Commissie en heeft vernomen dat sociale partners (werkgever en vakbonden) hun vertrouwen in het fonds hebben uitgesproken.

Het VO heeft verslag gemaakt van de verantwoording van het bestuur over beleid en uitvoering. Het heeft aanbevelingen gedaan die ook door het bestuur als actiepunten worden herkend zoals bijvoorbeeld:

- Optimaal blijven communiceren over de mogelijkheid om door te beleggen na pensionering;
- Het blijven investeren in opleiding en continuïteit;
- Pro-actief blijven opereren in beleid en uitvoering.

Visitatiecommissie (VC): het VO heeft overleg gehad met de VC en haar rapport ingezien. Het VO dankt de VC voor haar werkzaamheden en haar aanbevelingen.

Algemeen: het VO dankt bestuur en directie voor haar werkzaamheden en wenst zij veel succes toe bij uitvoering van de taken over 2020.

Zeist, 28 mei 2020,
Marjolein Ennema, voorzitter, Wilbert Janssen, secretaris,
Hans van Dun, Peter Kuit en Ruben Vlek.

Reactie van het pensioenfonds: het fonds bedankt het VO voor hun werkzaamheden, oordeel en aanbevelingen. Het gaat aan de slag met de aanbevelingen.
Zeist, juni 2020, Stichting Pensioenfonds Essity

14.2 Verklaring certificerende actuaire en

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De verklaring van de certificerende actuaire van het fonds, Dhr. J. Tol van Triple A en de Controleverklaring van de onafhankelijke accountant, de heer E. M. van der Hall van Deloitte, worden gegeven in respectievelijk **Hoofdstuk 18.1 en 18.2** van dit verslag.

14.3 Verklaring Compliance Officer

Het pensioenfonds dient zorg te dragen voor een beheerste en integere bedrijfsvoering en heeft mij in dat kader benoemd tot externe compliance officer. In deze jaarlijkse rapportage zijn mijn bevindingen en aanbevelingen over 2019 opgenomen. Ik heb getoetst of bestuurders en beleidsbepalers van het pensioenfonds en haar uitvoeringsorganisatie zich hebben gehouden aan de gedragscode en integriteitsregelingen (zoals de klokkenluidersregeling, incidentenregeling en regeling ongewenst gedrag), en op het voorkomen van belangenverstrengeling. Ik heb daartoe de benodigde informatie ontvangen en kom tot de volgende bevindingen:

1. Er zijn geen inbreuken op de gedragscode en integriteitsregelingen, of gevallen van belangenverstrengeling geconstateerd of gemeld.
2. Er is opgevolgd gedaan van de nevenfuncties van de verbonden personen. Deze leiden niet tot tegenstrijdige belangen.
3. Er zijn geen incidenten, misstanden of ongewenst gedrag gemeld of bekend bij het bestuur en/of mijzelf ten aanzien van de verbonden personen.
4. Er zijn geen klachten ingediend of bekend bij het bestuur en/of mijzelf.
5. Er is vastgesteld dat de uitbestedingspartners een gedragscode hebben die minimaal gelijkwaardig is aan de gedragscode van het pensioenfonds zelf.

Ik heb de respondenten gevraagd waarin het pensioenfonds zich op het gebied van compliance en integriteit onderscheidt van andere fondsen. Daarbij werden genoemd: een open cultuur, ruimte voor discussie, uitstekende informatievoorziening, korte lijnen, strakke en duidelijke normen, en professionaliteit (o.a. door de extern belegde compliance-functie).

Tevens is gevraagd wat zij de meest actuele integriteitsthema's voor 2020 vonden. Daarbij werden de volgende onderwerpen genoemd:

- IT en databescherming (cybersecurity, AVG-vraagstukken)
- Een duidelijker en uniform communicatieproces met het oog op de invoering van de nieuwe pensioenregeling en de stand van zaken rond het Pensioenakkoord
- Afbakening van verantwoordelijkheden tussen pensioenfonds en (buitenlandse) werkgever, het borgen van de onafhankelijkheid van en de eenheid binnen het bestuur, en het bieden van voldoende tegenwicht

Verhouding pensioenfonds met Zweedse moeder

Voor het pensioenfonds speelde nog steeds het vraagstuk van de invloed van de Zweedse moeder op het beleid van het pensioenfonds. In 2019 heeft het bestuur de Zweedse moeder kunnen overtuigen van de onafhankelijke positie van besturen van Nederlandse

pensioenfondsen en is er begrip ontstaan voor de positie van het pensioenfonds. Vanuit oogpunt van compliance (belangenverstrengeling) stemt het tot tevredenheid dat dit hoofdstuk kon worden afgesloten.

Aanbevelingen voor 2020

1. Evalueer afsluitend proces en resultaat bij de discussie over bestuurlijke onafhankelijkheid en integriteit in relatie tot de Zweedse moeder.
2. Monitor de impact van de transitie naar een nieuw pensioenstelsel op de evenwichtige belangenafweging en de integere en onafhankelijke omgang van de bestuursleden met de daarbij aanwezige belangenstegenstellingen.

P.J.M. Akkermans

14.4 Verklaring Visitatiecommissie

1 Inleiding

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Essity (hierna het Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie, na advies van het Verantwoordingsorgaan (VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds als onderdeel van een driejaarscyclus van visitaties.

De visitatiecommissie (VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfondsen naleeft.

De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag. Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de op 12 maart 2020 beschikbare informatie over het kalenderjaar 2019.

2 Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel

De VC heeft kunnen vaststellen dat in algemene zin het Fonds voldoet aan een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging. Er is sprake van een effectief en slagvaardig optreden van het bestuur en een beheerste en integere bedrijfsvoering. In 2019 is sprake geweest van een bestendige gedragslijn. De VC is in algemene zin positief over de wijze waarop het Fonds wordt aangestuurd. In het bijzonder geldt dat voor de wijze waarop het Fonds is omgegaan met

de nieuwe premieafspraken voor een toekomstige 5-jarige periode. Het Fonds is in algemene zin in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht. De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze is naar het oordeel van de VC in overeenstemming met het gegeven dat op een enkele uitzondering na het Fonds voldoet aan de normen. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is toereikend. De VC merkt op dat beoordeling of goedkeuring van het jaarverslag 2019 niet tot haar mandaat heeft behoord.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschied	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5	1, 3, 4, 5, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31, 32, 33, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58, 59, 61, 62, 64	65		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzondering ziet op het hoofdthema zorgvuldig benoemen en de belangrijkste aanbevelingen van de VC zien op het hoofdthema kwaliteit nastreven. Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de onderstaand gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's.

Follow-up aanbevelingen visitatie 2018

De follow-up van eerdere aanbevelingen wordt op adequate wijze door het Fonds ingevuld.

Algemene gang van zaken

Met betrekking tot de algemene gang van zaken volgt het Fonds de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving op de voet en anticipeert ook goed op de mogelijke consequenties voor het Fonds. Het Fonds is doende het tussen sociale partners overeengekomen principeakkoord voor de periode na 1 januari 2020 in formele zin af te handelen.

Governance

Het Fonds beschikt over een adequate governance structuur. Binnen het Fonds vervullen de

investeringscommissie en de directeur-secretaris een belangrijke adviserende en monitorende rol. De relatie met het VO is goed. Met betrekking tot de documentatie doet de VC nog een aantal aanbevelingen met betrekking tot een meer gestructureerde opzet van de evaluaties van de externe dienstverleners en de documentatie van het uitbestedingsbeleid.

Geschied

Binnen de fondsorganen is sprake van een toereikend geschiktheidsniveau. Een geschiktheids- en opleidingsplan is aanwezig. Het Fonds anticipeert in het kader van permanente educatie op diverse ontwikkelingen. Het beschikbare tijdsbeslag is toereikend.

Beleggingen

Het beleggingsproces binnen het Fonds is van een goed niveau. Daarbij wordt voortdurend teruggekoppeld naar de door het Fonds opgestelde beleggingscriteria. De rapportagestructuur is toereikend voor een goede oordeelsvorming. Het ESG-beleid is een centraal thema voor het Fonds. Het Fonds is in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten op het gebied van het vermogensbeheer. De VC doet daar nog een paar aanbevelingen voor o.a. met betrekking tot een herijking van het strategische beleggingsbeleid.

Risico's

Het Fonds voldoet in algemene zin aan de algemene beginselen voor het risicobeheer. Er is sprake van een gestructureerde aanpak. Risicobeheersing is onderdeel van de bestuurscyclus. Het Fonds heeft IORP II in het risicobeleid geïntegreerd en toereikend gedocumenteerd. De risicohouding met betrekking tot de DC-regeling is nu ook op orde en vastgelegd. De VC doet nog een aantal niet materiele aanbevelingen.

Communicatie

Het Fonds vult op een adequate en gestructureerde wijze haar communicatie in. Het Fonds maakt in ruime zin gebruik van de beschikbare communicatiemiddelen. Het VO wordt op correcte wijze bij de communicatie van het Fonds betrokken.

26 mei 2020

De visitatiecommissie

Angela Peters

Jacques Nieuwenhuizen

John Ruben

Reactie van bestuur

Het bestuur bedankt de VC voor hun werkzaamheden, oordeel en aanbevelingen. Het bestuur gaat de aanbevelingen in het kader van haar missie/visie en strategie zorgvuldig evalueren en afwikkelen, Zeist, mei 2020.

15. Resultaatbestemming

In de bestuursvergadering van 8 juni 2020 heeft Stichting Pensioenfonds Essity besloten het resultaat van 2019 als volgt te verdelen:

Stichting Pensioenfonds Essity

Resultaatbestemming 2019 in euro x 1.000

Totaal resultaat	7.425
- Naar Algemene reserve	7.197
- Naar Premiedepot	228

Zeist, 8 juni 2020

Bestuurders en directie Stichting Pensioenfonds Essity
per 8 juni 2020:

E. Ligthart	voorzitter
C.N.H. Quint	secretaris
K. Boijenga	bestuurslid
E. Luiken	bestuurslid
R. van Sintemaartensdijk	bestuurslid
M. van Gool	Directeur

Jaarrekening 2019

Stichting Pensioenfonds Essity

16. Jaarrekening 2019

16.1 Balans per 31 december 2019

Activa

Stichting Pensioenfonds Essity

Balans per 31 december (na bestemming resultaat) in euro x 1.000

Activa			
	Toelichting	2019	2018
Beleggingen	1	542.138	445.945
voor risico pensioenfonds			
- Onroerende zaken		76.737	70.126
- Zakelijke waarden		168.532	131.689
- Vastrentende waarden		273.452	235.089
- Derivaten		23.417	9.041
Beleggingen	2	40.452	33.084
voor risico deelnemers			
Vorderingen	3	2.811	2.630
en overlopende activa			
Liquide middelen	4	10.745	7.618
Totale activa		596.146	489.277

Passiva

Stichting Pensioenfonds Essity

Balans per 31 december (na bestemming resultaat) in euro x 1.000

Passiva			
	Toelichting	2019	2018
Reserves	5	13.615	6.190
- Algemene reserve		8.920	1.723
- Bestemde reserve Premiedepot		4.695	4.467
Technische voorzieningen	6	516.229	433.683
voor risico pensioenfonds			
Voorziening pensioenverplichtingen	7	40.452	33.084
voor risico deelnemers			
Kortlopende schulden	8	25.850	16.303
Overlopende passiva	9	0	17
Totale passiva		596.146	489.277

16.2 Staat van baten en lasten

Stichting Pensioenfonds Essity

Staat van baten en lasten in euro x 1.000

	Toelichting	2019	2018
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	10	83.892	-6.253
- Directe beleggingsopbrengsten		9.246	7.572
- indirecte beleggingsopbrengsten		75.415	-13.056
- Kosten van vermogensbeheer	11	-769	-769
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers	12	6.021	-1.296
Premiebijdragen	13	15.011	15.285
Premiebijdragen voor risico deelnemers	14	1.943	2.161
Saldo van overdrachten van rechten	15	17	1.232
Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers	16	-596	-1.426
Pensioenuitkeringen	17	-7.814	-7.324
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	18	-82.546	-32.230
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	19	-7.368	561
Herverzekering	20	-25	-702
Kosten pensioenbeheer (ex BTW)	21	-987	-959
Overige baten en lasten	22	28	10.016
Subtotaal baten en lasten		7.576	-20.935
Belasting (BTW over kosten pensioenbeheer)	21	-151	-142
Resultaat	23	7.425	-21.077
Bestemming van het resultaat		7.425	-21.077
- Algemene reserve		7.197	-21.306
- Bestemde reserve Premiedepot		228	229

16.3 Kasstroomoverzicht

Stichting Pensioenfonds Essity

Kasstroomoverzicht in euro x 1.000

	2019	2018
Pensioenactiviteiten	5.161	7.798
Ontvangsten	15.604	17.199
- Bijdrage van werkgevers en werknemers	14.956	15.557
- Uitkeringen uit herverzekering	152	277
- Overgenomen pensioenverplichtingen	468	1.344
- Overige	28	21
Uitgaven	-10.443	-9.401
- Uitgekeerde pensioenen en afkopen	-5.676	-5.301
- Loonheffing	-1.752	-1.616
- Sociale premies en andere inhoudingen	-409	-368
- Overgedragen pensioenverplichtingen	-467	-188
- Premie herverzekering	-964	-879
- Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.174	-1.046
- Overige	-1	-3
Beleggingsactiviteiten	-2.034	-7.343
Ontvangsten	143.808	130.183
- Directe beleggingsopbrengsten	9.260	7.533
- Verkopen en aflossing beleggingen	134.548	122.650
Uitgaven	-145.842	-137.526
- Aankopen beleggingen	-145.011	-136.490
- Kosten vermogensbeheer en overige	-831	-1.036
Mutatie geldmiddelen	3.127	455
Stand 1 januari	7.618	7.163
Stand 31 december	10.745	7.618

16.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het pensioenfonds heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving toegepast. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Het fonds is ingeschreven in het Handelsregister van de KvK onder nummer 51702266.

Waardering

Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de kostprijs, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld.

Het fonds toetst periodiek de grondslagen van de (actuariële) waardering (zie bij Pensioenverplichtingen voor risico fonds Sterfte en Interest in deze Grondslagen).

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta worden omgerekend tegen de ultimo jaar geldende koersen. Transacties in vreemde valuta's gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden, rekening houdend met eventuele dekkingstransacties, opgenomen in de staat van baten en lasten.

Participaties in beleggingsinstellingen

De ter beurze genoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurswaarde. Niet ter beurze genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de intrinsieke waarde, gebaseerd op de marktwaarde van de onderliggende beleggingsparticipaties.

Zakelijke waarden

De zakelijke waarden zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar.

Vastrentende waarden

Alle vastrentende beleggingen, obligaties en leningen op schuldbekentenis, worden gewaardeerd tegen reële waarde. Voor de obligaties is dat de beurswaarde ultimo boekjaar en voor de leningen op schuldbekentenis is dat de berekende reële waarde. Bij deze berekening worden alle toekomstige geldstromen contant gemaakt tegen de geldende marktpercentages.

Derivaten en overige beleggingen

De derivaten en overige beleggingen, waaronder begrepen valutatermijntransacties, swaps en geldmarktinstrumenten zijn gewaardeerd tegen de reële waarde ultimo boekjaar. Swaps worden gewaardeerd op basis van in de markt waarneembare informatie. Valutatermijntransacties en geldmarktinstrumenten worden gewaardeerd op basis van de intrinsieke waarde rekening houdende met het pro-rata aandeel in de onderliggende producten. Verwerking vindt plaats op basis van de laatste bekende kwartaalrapportage en eventueel van toepassing zijnde nagekomen waarderingsontvangsten van de externe vermogensbeheerder. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt zonder vorming van een herwaarderingsreserve.

Deposito's

Deposito's zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en na eerste verwerking

tegen de gearmortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn, korte termijn deposito's en kortlopende uiterst liquide beleggingen die onmiddellijk kunnen worden omgezet in contanten. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Beleggingen voor risico deelnemers

De ter beurze genoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. Niet ter beurze genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde.

Premiedepot

Vanaf 1 januari 2015 wordt het verschil tussen de feitelijke premie en de kostendekkende premie (op basis van de 10 jaars gedempte rente) toegevoegd aan de 'bestemde reserve premiedepot'. Aan dit depot wordt een rendement toegevoegd vanaf 1 januari 2015. Inclusief het rendement wordt het depot gevuld tot maximaal euro 4 miljoen. Sociale partners hebben besloten dat premievrijval ten gevolge van de regeling naar 68 jaar en de VPL-premie 2020 ook ten gunste komen aan dit depot. Positieve premiemarge (exclusief voorgenoemde) valt daarna toe aan de algemene reserves van het fonds. Bij negatieve premiemarge wordt aan het depot onttrokken tot nihil. Het Premiedepot wordt niet meegerekend in de dekkinggraad van het fonds.

Vereist eigen vermogen

Om aan negatieve ontwikkelingen op de financiële markten het hoofd te kunnen bieden, wordt gestreefd naar een niveau van het eigen vermogen op basis van de volgende formule, waarbij het uitgangspunt is dat het pensioenfonds over een eigen vermogen ter grootte van het vereist eigen vermogen beschikt conform het standaardmodel van DNB met bijhorende wortelformule. De verschillende risicofactoren van de wortelformule worden als volgt berekend:

S1: Renterisico: Het effect van de meest ongunstige wijziging van de rente (termijnstructuur) volgens de wettelijk voorgeschreven stijgings- en dalingsfactoren.

S2: Aandelen- en vastgoedrisico: De waarde van S2 is opgebouwd uit het effect van een daling van de waarde van de beleggingen in beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten en indirect (actief) vastgoed met 30%, in aandelen opkomende markten met 40% in niet-beursgenoteerde aandelen met 40% en in direct vastgoed met 15%. De correlaties tussen de risicocategorieën die onderdeel uitmaken van het aandelen- en vastgoedrisico bedragen 0,75%. Hiermee wordt aangegeven, dat de risico's niet onafhankelijk van elkaar optreden, maar een sterke positieve samenhang met elkaar vertonen.

S3: Valutarisico: Het effect van een daling van valuta in de ontwikkelde markten met 20% buffer en valuta in opkomende markten met 35% buffer.

S4: Grondstoffenrisico: Het effect van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen (commodities) met 35%.

S5: Kredietrisico: Het effect van een daling van de gewogen gemiddelde rentemarge (credit spread) met 40%. Er is tevens een correlatie van 50% tussen zakelijkewaardenrisico en kredietrisico.

S6: Verzekeringstechnisch risico: Het verzekeringstechnische risico wordt bepaald door het procesrisico, de onzekerheid in de sterftetrend (TSO) en de negatieve stochastische afwijkingen (NSA) volgens de volgende formule:

$$S6 = \text{procesrisico} + \sqrt{(\text{TSO}^2 + \text{NSA}^2)}$$

S8: Concentratie risico: Het risico van te weinig spreiding van activa en passiva. De berekening sluit aan bij de Solvency II-richtlijnen voor verzekeraars, echter vanaf 2016 hoeft deze niet meer meegerekend te worden (nul).

S10: Actief beheer risico: Actief beheer risico ontstaat indien vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Deze wordt berekend indien de tracking error meer dan 1% bedraagt. Indien sprake is van leverage (bij vastgoed) wordt de buffer verhoogd.

Pensioenverplichtingen voor risico fonds

Bij de berekening van de contante waarde van de opgebouwde toekomstige aanspraken per 31 december boekjaar is uitgegaan van de volgende actuariële grondslagen:

Sterfte en interest

	2019	2018	2017	2016
	Prognosetafel	Prognosetafel	Prognosetafel	Prognosetafel
Overlevingstafel	AG2018	AG2018	AG2016	AG2016
Startjaar	2020	2019	2018	2017
Ervaringssterfte	Essity2017	Essity2017	SCA2017	SCA2014
Rente RTS ultimc	2019	2018	2017	2016
1-jaarsrente prim	-0,235%	-0,260%	-0,217%	0,060%
Vaste rekenrente	0,76%	1,43%	1,56%	1,39%

Gehuwdheid

Bij de vaststelling van de voorziening voor partnerpensioen wordt het onbepaalde partnersysteem gehanteerd. Hierbij worden de volgende partnerfrequenties toegepast (op tussenliggende leeftijden wordt lineair geïnterpoleerd):

Leeftijd	Mannen	Vrouwen
jonger dan 18	0,000	0,000
18	0,011	0,053
25	0,530	0,795
30	0,742	0,901
35	0,954	0,901
50	0,954	0,901
65	0,954	0,742
68	0,954	0,742

Voor het uitruilbare partnerpensioen wordt de partnerfrequentie op pensioenleeftijd op 100% verondersteld.

Leeftijdverschil en vaststelling leeftijd

Het leeftijdverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw). De leeftijd voor de berekening van de voorziening wordt op maandbasis nauwkeurig bepaald.

Uitkeringen

Aangenomen wordt dat de pensioenuitkeringen continu (zullen) plaatsvinden. In de praktijk wordt in maandelijkse termijnen achteraf uitgekeerd. Het wezenpensioen wordt verondersteld te worden uitgekeerd tot aan de 27-jarige leeftijd.

Kosten

De kostenvoorziening in 2019 is ongewijzigd ten opzichte van 2018 (2,5%).

Methoden van reserveberekening

Bij de reservering van de in uitzicht gestelde pensioenen wordt ervan uitgegaan dat per de balansdatum alle aan de verstreken diensttijd (dit is inclusief extra jaren uit waardeoverdrachten, vrijwillig ingekochte ouderdomspensioenjaren en eventuele garantiejaren) toe te rekenen pensioenaanspraken zijn ingekocht.

De voorziening pensioenverplichtingen is bepaald als de contante waarde van deze per de balansdatum opgebouwde

pensioenaanspraken, vermeerderd met de contante waarde van de ingegane pensioenen.

Bij de (gedeeltelijke) arbeidsongeschikte deelnemers (dit zijn deelnemers met ingegane WIA/WAO-uitkeringen) wordt voor de invaliditeitspensioenen (WIA/WAO-hiaat- en WIA/WAO-excedentuitkeringen) en de toekomstige opbouw van de pensioenen uit hoofde van de (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid bij de bepaling van contante waarde van deze verplichtingen verondersteld geen revalidatie plaats te vinden. Opbouw vanaf 2015 valt onder bepalingen Pensioenreglement 2015.

Voorziening voor risico deelnemers

Deze voorziening wordt opgebouwd uit (1) de afgedragen premie voor de Beschikbare Premie regeling van de werknemers van gemiddeld 2,8% van het pensioengevende salaris verhoogd met (2) het rendement op de beleggingen en (3) verminderd met de ingekochte pensioenen. De beleggingen voor deze regeling worden voor rekening en risico van de deelnemers uitgevoerd. Met dit beleggingskapitaal kan door de deelnemer een pensioen worden ingekocht bij ingang pensioen bij het pensioenfonds, of een externe verzekeraar of een externe partij die doorbeleggen mogelijk maakt.

Resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst verminderd met de kosten; bij de zakelijke waarden wordt hieronder verstaan het bruto-dividend, voor aftrek van dividendbelasting, verminderd met de kosten. De intresten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder deze post worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde koersverschillen bij verkopen van aandelen en obligaties;
- gerealiseerde koersverschillen bij (af)lossing van leningen op schuldbekentenis en obligaties;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- valutaverschillen met betrekking tot zakelijke waarden, vastrentende waarden, deposito's, valutatermijntransacties en bankrekeningen in buitenlandse valuta;
- niet-gerealiseerde koers- en valutaverschillen inzake aandelen, obligaties en leningen op schuldbekentenis.

Kosten vermogensbeheer

Dit betreft de kosten voor uitvoering vermogensbeheer die bestaan uit de aan het fonds gefactureerde kosten.

Herverzekering

Het fonds heeft de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid vanaf 2016 herverzekerd bij Elips Life.

16.5 Toelichtingen in euro x 1.000

1

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Essity

Beleggingen voor risico pensioenfonds

categorie	Stand ultimo 2018	Aankopen/ verstrekkingen	Verkopen/ uitdotingen (aflossingen)	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet- gerealiseerde koersverschil.	Lopende intrest	Stand ultimo 2019
Onroerende zaken:	70.126	951	0	-2	5.662	0	76.737
- Aandelen vastgoed	58.630	531	0	-2	5.246	0	64.405
- Infrastructuur	11.496	420	0	0	416	0	12.332
Zakelijke waarden:	131.689	1.073	0	0	35.770	0	168.532
- Aandelenfondsen	131.689	1.073	0	0	35.770	0	168.532
Vastrentende waarden:	226.263	158.376	-137.010	-2.132	19.622	-493	249.237
- Vastrentende beleggingsfondsen	108.807	27.645	-12.800	-2.112	10.397	0	131.937
- Credits	71.758	22.758	-20.336	-20	7.076	-1	81.235
- Depositio's*	1.000	106.473	-103.874	0	0	-1	3.598
- Repo's	0	0	0	0	0		0
- Hypothecaire leningen	53.524	1.500	0	0	2.149	-491	56.682
- Kortlopende vorderingen op banken	-8.826	0	0	0	0	0	-24.215
Derivaten:	3.762	0	2.030	-2.030	18.833	127	22.722
- Swaps	3.758	0	0	0	18.587	127	22.472
- Valutatermijncontracten	4	0	2.030	-2.030	246	0	250
Totaal beleggingen risico pensioenfonds:	431.840	160.400	-134.980	-4.164	79.887	-366	517.228
waarvan onder de passiva gepresenteerd:							
- Vastrentende waarden	8.826						24.215
- Derivaten	5.279						695
Beleggingen aan de activa-zijde balans:	445.945						542.138

De deposito's zijn gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum. Het zijn tijdelijk aangehouden liquide middelen binnen het mandaat van vermogensbeheerder. De deposito's hebben allemaal een looptijd aan korter dan een jaar en kennen een hoge omloopsnelheid.

Methodiek bepaling marktwaarde:

<i>Genoteerde marktprijzen:</i>	Directe marktwaardering, beursnotering in een actieve markt;
<i>Netto contante waarde:</i>	Afgeleide marktwaardering, geen directe beursnotering van andere uit de markt waarneembare data dan wel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet-actieve markt met niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen;
<i>Andere methode:</i>	Modellen en technieken, marktwaardebepaling niet gebaseerd op markt dat maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

Stichting Pensioenfonds Essity Methodiek bepaling marktwaarde

	Genoteerde marktprijzen	Netto contante waarde	Andere methode	stand ultimo 2019
Onroerende zaken:	0	0	76.737	76.737
- Indirecte vastgoedbeleggingen	0	0	64.405	64.405
- Infrastructuur	0	0	12.332	12.332
Zakelijke waarden:	0	0	168.532	168.532
Aandelen beleggingsfondsen	0	0	168.532	168.532
Vastrentende waarden:	57.020	3.598	188.619	249.237
Vastrentende beleggingsfondsen	0	0	131.937	131.937
Obligaties	81.235	0	0	81.235
Hypothecaire leningen	0	0	56.682	56.682
Deposito's	0	3.598	0	3.598
Cash onderpanden (CSA contracts)	-24.215	0	0	-24.215
Derivaten:	0	22.722	0	22.722
Valutaderivaten	0	250	0	250
Rentederivaten	0	22.472	0	22.472
Totaal belegd vermogen	57.020	26.320	433.888	517.228
Aansluiting bovenstaande met balansposten:				
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds				517.228
Depotbanken				9.998
Vorderingen uit hoofde van beleggingen				0
Verkoop beleggingen				577
Aankoop beleggingen				-622
Totaal belegd vermogen balans				527.181

2 Beleggingen voor risico deelnemers

De beleggingen zijn volledig bij ABN Amro ondergebracht, waarbij de deelnemers belegd hebben (voor hun eigen risico) in diverse beleggingsfondsen.

Stichting Pensioenfonds Essity Beleggingen voor risico deelnemers

categorie	Stand ultimo 2018	Herallo- catie *	Aankopen/ verstrekkingen	Verkopen/ uitlotingen (af)lossingen	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet- gerealiseerde koersverschil.	Stand ultimo 2019
Indirecte beleggingen vastgoed	2.895	-103	196	-192	186	519	3.501
Aandelen beleggingsfondsen	15.935	-16	1.253	-1.484	447	4.066	20.201
Vastrentende waarden	9.208	73	1.322	-1.003	102	484	10.186
Overige (liquiditeiten)	5.046	46	1.807	-435	0	100	6.564
Correctie beheerfee							
Totaal beleggingen risico deelnemers	33.084	0	4.578	-3.114	735	5.169	40.452

* dit betreft de correctie op de verdeling per categorie van de mix per 31-12-2018 naar de mix per 1 jan 2019

3 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa (looptijd korter dan een jaar)

	2019	2018
Lopende intrest	-2	-2
Overige vorderingen	2.813	2.632
- Dividend belasting	45	59
- Verkoop beleggingen	577	1.163
- Herverzekeraar	1.002	291
- Winstdeling herverzekeringen	0	-10
- R/C Ondernemingen + premies ex-pats	1.189	1.129
Overlopende activa	0	0
- Vooruitbetaalde uitgaande waardeoverdrachten en kosten	0	0
Totaal Vorderingen en overlopende activa	2.811	2.630

4 Liquide middelen

Stichting Pensioenfonds Essity Liquide middelen

	2019	2018
- Depotbanken	9.998	6.755
- ING Bank (vrije beschikking fonds)	747	863
Totaal liquide middelen	10.745	7.618

5 Reserves

Stichting Pensioenfonds Essity Reserves

	2019	2018
Algemene reserve		
Stand 1 januari	1.723	23.029
Mutatie uit bestemming saldo	7.197	-21.306
Stand per 31 december	8.920	1.723
Bestemde reserve Premiedepot		
- stand 1 januari	4.467	4.238
- dotatie uit premie	-572	289
- indexatie	0	0
- rendement*	800	-60
Stand per 31 december	4.695	4.467
Totale reserves 31 december	13.615	6.190

* Rendement wordt voor het eerst vanaf 1 januari 2016 toegevoegd

Stichting Pensioenfonds Essity
Vermogens, verplichtingen en dekkingsgraden

	2019	2018
Vermogens		
- Aanwezig eigen vermogen	8.920	1.723
- Minimaal vereist eigen vermogen	21.794	18.342
- Extra buffer vereist eigen vermogen (obv strat. beleg. mix)	70.875	63.985
- Totaal Vereist eigen vermogen obv strat. geldende FTK	92.669	82.327
Vermogen risico pensioenfonds 1)	529.844	439.873
Vermogen risico deelnemers (DC)	40.452	33.084
Subtotaal vermogen	570.296	472.957
af voor berekening dekkingsgraad Premiedepot	-4.695	-4.467
Vermogen voor berekening dekkingsgraad	565.601	468.490
Pensioenverplichting risico pensioenfonds	516.229	433.683
pensioenverplichting risico deelnemers	40.452	33.084
Pensioenverplichtingen voor berekening dekkingsgraad	556.681	466.767
Dekkingsgraden - totaal fonds (DB & DC)		
- Beleidsdekkingsgraad	99,5%	104,7%
- Actuele dekkingsgraad	101,6%	100,4%
- Reeke dekkingsgraad	80,3%	85,4%
- Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1%	103,9%
- Strategisch vereiste dekkingsgraad	116,6%	117,6%
Dekkingsgraden - risico fonds (DB)		
- Beleidsdekkingsgraad	99,5%	105,1%
- Actuele dekkingsgraad	101,7%	100,4%
- Reeke dekkingsgraad	79,1%	84,5%
- Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2%	104,2%
- Strategisch vereiste dekkingsgraad	118,0%	119,0%

Het vermogen voor berekening dekkingsgraad is vastgesteld als het balanstotaal van de activa minus kortlopende schulden, overlopende passiva, pensioenverplichtingen risico deelnemers en minus Premiedepot. De actuele (maand) dekkingsgraad is de deling van dit vermogen met de totale verplichting risico PF en risico deelnemers

Per 31 december 2019 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 99,5% (2018:104,7%). De beleidsdekkingsgraad is het voortrollende 12-maands gemiddelde van de maanddekkingsgraden. Het fonds verkeert in een reservetekort omdat de beleidsdekkingsgraad lager is dan het vereiste vermogen (116,6). Het fonds heeft een herstelplan ingediend waaruit blijkt dat het (zonder bijstortingen van de sponsors) in 10 jaar tijd zal herstellen tot een dekkingsgraad boven die van het vereiste eigen vermogen.

6 Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Essity
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2019	2018
Stand 1 januari	433.683	401.453
- Mutatie uit staat baten en lasten	82.546	32.230
Totaal voorzieningen per 31 december	516.229	433.683
waarvan opbouw per 31 december:		
- Deelnemers	237.169	201.283
- Gewezen deelnemers	139.312	102.429
- Pensioengerechtigden	139.748	129.971

7 Technische voorzieningen voor risico deelnemers

Stichting Pensioenfonds Essity

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico risico deelnemers

	2019	2018
Stand 1 januari	33.084	33.645
- Stortingen t.b.v. deelnemers	2.167	2.161
- Onttrekkingen deelnemers	-596	-1426
- Rendement	5.797	-1.296
Totaal voorzieningen per 31 december	40.452	33.084

8 Kortlopende schulden

Stichting Pensioenfonds Essity

Kortlopende schulden

	2019	2018
Verplichtingen uit handen van verkregen onderpand*	24.215	8.826
Derivaten met negatieve marktwaardering	695	5.279
erest derivaten met negatieve marktwaardering	0	463
Aankoop beleggingen	622	1.235
R/c Ondernemingen + Premie exp-pats	5	0
Herverzekeraar	0	66
De Nederlandsche Bank en AFM	0	34
Te betalen loonheffing	141	149
Uitkeringen (nabetaaling vervallen PP)	0	15
Sociale lasten	33	33
Vermogensbeheerders en beleggingsadministratie	57	120
Onderzoekskosten/Risk Management	0	0
Kosten implementatie 68jr regeling	0	19
Overige kosten	82	64
Totaal kortlopende schulden	25.850	16.303

*Het verkregen onderpand op rentederivaten wordt aan de debetzijde van de balans verantwoord onder Geldmarktinstrumenten en liquide middelen. Dientengevolge staat het bedrag van euro 24.215 (2018: euro 8.826) niet ter vrije beschikking van het fonds.

9 Overlopende passiva

Stichting Pensioenfonds Essity

Overlopende passiva (looptijd korter dan een jaar)

	2019	2018
Vooruitontvangen waardeoverdrachten	0	0
Vooruitontvangen onttrekkingen spaarkapitalen	0	17
Totaal overlopende passiva	0	17

Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen

- Stichting Pensioenfonds Essity beschikt over een rekening courant krediet bij ING Bank NV van euro 425.000. Er zijn geen garanties of zekerheden verstrekt.
- De sponsors hadden een verplichting tot bijstorting tot 31 december 2019 indien het fonds anders tot korting zou moeten besluiten. Vanaf 1 januari 2020 is deze bijstortverplichting komen te vervallen door overgang naar een CDC regeling.
- SPE heeft een verzoek tot investeringen in hypotheek en infrastructuur uitstaan die bij opening door de beleggingsmanagers opgevraagd kunnen worden (zogenaamde 'call's', voor respectievelijk (circa) euro 8,0 miljoen en euro 11,1 miljoen (tesamen euro 19,1 miljoen). De exacte bedragen zijn pas bekend na toekenning van de call's.

10

Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen

Stichting Pensioenfonds Essity

Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen

	2019	2018
Directe beleggingsopbrengsten	9.246	7.572
- Onroerende zaken	1.943	1.607
- Zakelijke waarden	1.072	826
- Vastrentende waarden	4.415	3.882
- Derivaten	1.437	1.285
- Overige	379	-28
Indirecte beleggingsopbrengsten	75.415	-13.182
<i>Gerealiseerd:</i>	<i>-4.472</i>	<i>32.232</i>
- Onroerende zaken	-2	-57
- Zakelijke waarden	0	33.827
- Vastrentenden waarden	-2.132	1.269
- Derivaten	-2.030	-2.715
- Overige beleggingen	-308	-92
<i>Niet-gerealiseerd:</i>	<i>79.887</i>	<i>-45.414</i>
- Onroerende zaken	5.662	1.973
- Zakelijke waarden	35.770	-47.073
- Vastrentenden waarden	19.622	-2.284
- Derivaten	18.833	1.969
- Overige	0	127
Kosten vermogensbeheer	-769	-769
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen	83.892	-6.253

11

Kosten vermogensbeheer

Stichting Pensioenfonds Essity

Kosten van vermogensbeheer in staat baten en lasten

	2019	2018
Kosten vermogensbeheer in staat baten en lasten incl kosten IC en BTW	-769	-769
- Beheerloon zakelijke waarden	-213	-247
- Beheerloon vastrentende waarden	-114	-92
- Beheerloon overige / rebates	-381	-377
- Beheer advies	-53	-46
- Overige kosten	-8	-7
<i>Aansluiting met totale kosten vermogensbeheer:</i>		
Kosten direct ten laste van de beleggingsrendementen	-1.956	-1357
Totale kosten vermogensbeheer	-2.725	-2.126

12

Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers

Stichting Pensioenfonds Essity

Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers

	2019	2018
Directe beleggingsopbrengsten	628	513
Indirecte beleggingsopbrengsten	5.393	-1.809
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers	6.021	-1.296

13 Premiebijdragen

Stichting Pensioenfonds Essity Premiebijdragen

	2019	2018
Premies	14.491	13.918
Inkoopsummen	520	1.367
Totaal premiebijdragen	15.011	15.285

14 Premiebijdragen voor risico deelnemers

Stichting Pensioenfonds Essity Premiebijdragen voor risico deelnemers

	2019	2018
Premiestortingen naar ABN Amro Pension Service*	1.943	2.161

Overzicht van premies volgt hieronder. Bij de bepaling van de aan het boekjaar toe te rekenen premie is rekening gehouden met verleende premiekortingen en/of toeslagen. In beide boekjaren waren kortingen en/of toeslagen niet aan de orde.

Stichting Pensioenfonds Essity Overzicht premies

	2019	2018
De feitelijke premie bedraagt*	15.762	16.110
De kostendekkende premie bedraagt	20.228	19.963
De gedempte premie bedraagt	16.334	15.821
<i>De kostendekkende premie is als volgt samengesteld:</i>	<i>20.228</i>	<i>19.963</i>
- Actuarieel benodigd	15.618	15.404
- Opslag in stand houden vereist vermogen	2.769	2.696
- Opslag voor uitvoeringskosten	942	918
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	899	945
- Actuarieel benodigd ten behoeven van toeslagverlening	0	0
<i>De gedempte premie is als volgt samengesteld:</i>	<i>16.334</i>	<i>15.821</i>
- Actuarieel benodigd	12.346	11.924
- Opslag in stand houden vereist vermogen	2.147	2.034
- Opslag voor uitvoeringskosten	942	918
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	899	945
- Actuarieel benodigd ten behoeven van toeslagverlening	0	0
<i>De feitelijke premie is als volgt samengesteld:</i>	<i>15.762</i>	<i>16.110</i>
- Actuarieel benodigd	12.346	11.924
- Opslag in stand houden vereist vermogen	2.147	2.034
- Opslag voor uitvoeringskosten	942	918
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	899	945
- Premiemarge	-572	289

* Voor 2018: reguliere premie basis regeling 12.635, DC premie 2.161 en DC kapitalen voor inkoop 1.314

* Voor 2019: reguliere premie basis regeling 13.413, DC premie 1.943 en DC kapitalen voor inkoop 406

15 Saldo van overdrachten van rechten

Stichting Pensioenfonds Essity Saldo van overdracht van rechten

	2019	2018
Overgenomen pensioenverplichtingen	484	1.420
Overgedragen pensioenverplichtingen	-467	-188
Saldo in- en uitgaande waardeoverdrachten	17	1.232

16 Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers

Stichting Pensioenfonds Essity Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers

	2019	2018
Onttrekkingen	-596	-1.426

17

Pensioenuitkeringen

Stichting Pensioenfonds Essity Pensioenuitkeringen

	2019	2018
Ouderdomspensioen	-6.377	-5.945
Invaliditeitspensioen	-143	-160
Weduwepensioen	-1.254	-1189
Wezenpensioen	-27	-26
Prepensioen	0	0
Afkoopsommen	-13	-4
Totaal pensioenuitkeringen	-7.814	-7.324

18

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Essity Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2019	2018
Voorziening 1 januari	433.683	401.453
Toevoeging pensioenopbouw	13.342	24.136
Indexering en overige toeslagen	0	0
Intresttoevoeging o.b.v. 1-jaars rente	-1.025	-1.054
Pensioenuitkeringen- en uitvoeringskosten	-8.034	-7.504
Wijziging marktrente*	78.071	19.673
Toename voorziening toekomstige kosten	333	323
Mutatiewaarde overdrachten	-9	1.186
Wijziging actuariale grondslagen en/of methoden	0	-4.357
Indexatie actieven	0	0
Indexatie slapers	0	0
Indexatie pensioentrekkenden	0	0
Resultaat op sterfte	-335	130
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	253	-84
Resultaat op mutaties	-39	9
Overige mutaties tech. voorz.	-11	-228
Voorziening 31 december	516.229	433.683
Mutatie verplichtingen ten laste resultaat	82.546	32.230

19

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Stichting Pensioenfonds Essity Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2019	2018
Voorziening 1 januari	33.084	33.645
- Rendement	6.021	-1.296
- Stortingen	1.943	2.161
- Uitgaande waardeoverdrachten	-48	-44
- Vrijval door overlijden	-28	-76
- Vrijval tbv reguliere inkoop pensioenaanspraken	-520	-1.305
- Afkopen	0	-1
Voorziening 31 december	40.452	33.084
Mutatie	-7.368	561

20

Herverzekering

Stichting Pensioenfonds Essity Herverzekering

	2019	2018
Risicopremie	-898	-945
Uitkering overlijden	555	142
Uitkering premievrijstelling en AO	318	112
- Winstdeling	0	-11
Totaal herverzekering	-25	-702

21 Kosten pensioenbeheer

Bezoldiging bestuursleden: In 2019/2018 heeft het bestuurslid namens de gepensioneerden een vergoeding ontvangen van euro 7.500/5.000. Overige bestuurders hebben geen vergoeding ontvangen. Wel zijn er kosten gemaakt voor opleiding, etc.. **Personeel:** gedurende het boekjaar 2019/2018 was bij Stichting Pensioenfonds Essity de heer Drs. M. van Gool als directeur in dienst. **Bezoldiging Verantwoordingsorgaan:** in 2019/2018 heeft het VO-lid namens gepensioneerden een vergoeding ontvangen van euro 3.000/3.000.

Stichting Pensioenfonds Essity

Kosten pensioenbeheer: pensioenadministratie, algemene kosten en controle/toezicht kosten*

	2019	2018
- Pensioenadministratie	-335	-335
- Algemene kosten	-541	-532
- Bestuursondersteuning	-49	-39
- Actuarieel advies en jaarwerk	-151	-120
- Juridisch advies	-5	-2
- Communicatie wo pensioenplanner	-19	-16
- Bestuur	-15	-7
- Directie (bezoldiging en pensioen)	-190	-192
- Bestuur en Directie uitvoeringskosten	-37	-54
- Incidentele kosten pensioenadministratie	-35	-116
- Overige kosten (incl doorbelasting aan werkgever)	-40	14
- Kosten controle en toezicht	-111	-92
- De Nederlandse Bank	-31	-32
- AFM	-3	-3
- Verantwoordingsorgaan	-3	-3
- Accountant	-38	-27
- Certificerende actuaris	-12	-12
- Visitatie Commissie	-11	-10
- Compliance	-12	-4
- Heffing pensioenregister	-1	-1
Totale kosten pensioenbeheer	-987	-959
BTW	-151	-142
Kosten pensioenbeheer inclusief BTW	-1.138	-1.101
Kosten per deelnemer:		
Pensioenadministratie	161	159
Controle en toezicht	53	44
BTW	72	67
Deelnemers (active deelnemers en gepensioneerden)	2.086	2.112
conform definitie Pensioenfederatie*		
Totale kosten pensioenbeheer in basispunten	20	22
(% van gemiddelde vermogen x 100)		
- Gemiddelde vermogen in miljoen	497	442

* Alle kosten, exclusief AZL administratiekosten, voor 64% toegerekend aan vermogensbeheer

22 Overige baten en lasten

Stichting Pensioenfonds Essity

Overige baten en lasten

	2019	2018
- Onttrokken spaarkapitalen overleden deelnemers zonder nabestaande	28	21
- Beeindiging VPL	0	9.997
- Diverse	0	-2
Totaal overige baten en lasten	28	10.016

23 Actuariële analyse van het resultaat

Stichting Pensioenfonds Essity

Actuariële analyse van het resultaat

Resultaat op:	2019	2018
Premie	-1.697	-1.157
Indexatie	0	0
Saldo beleggingsopbrengsten en mutatie rentetermijnstructuur	6.846	-24.871
Kosten	0	0
Uitkeringen	24	-3
Sterfte	1.032	87
Reguliere mutaties	39	-9
Arbeidsongeschiktheid	66	185
Waardeoverdrachten	26	45
Wijziging actuariële grondslagen en overige	11	4.585
Andere oorzaken	1.078	61
Resultaat	7.425	-21.077

16.6 Risicoparagraaf

(in euro x 1.000)

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet.

Conform de berekeningen van het vereist eigen vermogen in het Actuariel Rapport is de risicoparagraaf gebaseerd op basis van het doorkijkbeginsel (lookthrough-principe) en de geldende FTK.

In deze risicoparagraaf worden de afzonderlijke risico's van het vereist eigen vermogen gerelateerd aan de voorziening voor risico fonds.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste financieel risico voor het pensioenfonds is het niet kunnen nakomen van de pensioentoezeggingen. Een belangrijke maatstaf hiervoor is het aanwezig eigen vermogen.

Stichting Pensioenfonds Essity

Vereist eigen vermogen volgens standaardmodel

	2019		2018	
	Strategisch euro	%	Strategisch euro	%
Renterisico (S1)	8.773	0,8%	15.367	2,0%
Zakelijke waarden risico (S2)	67.754	12,0%	57.969	11,8%
valutarisico (S3)	23.670	1,2%	24.272	1,7%
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0%	0	0,0%
Kredietrisico (S5)	25.919	3,4%	18.868	2,9%
Verzekerings technische risico (S6)	15.648	0,5%	13.245	0,5%
Concentratierisico (S8)	0	0,0%	0	0,0%
Actief beheer risico (S10)	5.430	0,1%	4.706	0,1%
Diversificatie-effect	-54.525		-52.100	
subtotaal vereist eigen vermogen	92.669	18,0%	82.327	19,0%
Afiname voor toerekening totale technische voorziening		-1,4%		-1,4%
Vereist Eigen vermogen		16,6%		17,6%
Technische voorziening risico fonds	516.229		433.683	
Technische voorziening risico deelnemers	40.452		33.084	
Totaal technische voorziening voor berekening dekkingsgraad	556.681		466.767	
Aanwezige (maand)dekkingsgraad	8.920	101,6%	1.723	100,4%
Beleidsdekkingsgraad		99,5%		104,7%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	21.794	103,9%	18.342	103,9%
Vereiste dekkingsgraad obv vignerende FTK	92.669	116,6%	82.327	117,6%

Wettelijk is een gestandaardiseerde methode (standaardmodel) vastgelegd om te kunnen toetsen of het aanwezig eigen vermogen voldoende is om een aantal specifieke financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee of aan de pensioentoezeggingen kan worden voldaan. De berekeningen van het vereist eigen vermogen zijn met name van belang voor de premiestelling, herstelplan en haalbaarheidstoets van het fonds.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds per 31 december 2019 is 99,5% (2018 104,7%) en is daarmee lager dan de strategisch vereiste dekkingsgraad van 116,6%. Hierdoor heeft het fonds een reservetekort.

Renterisico S1

Het renterisico is het risico dat veranderingen in marktrente leiden tot verschillende veranderingen in de waarde van de vastrentende portefeuille ten opzichte van de pensioenverplichtingen.

Bijvoorbeeld, bij daling van de rente is er het risico dat de pensioenverplichtingen sneller in waarde stijgen dan de vastrentende portefeuille en daarmee de totale portefeuille. Dit is het geval als de gemiddelde looptijd van de verplichtingen (duratie) hoger is dan die van de vastrentende portefeuille.

Deze rentegevoeligheid is één van de actoren bij de bepaling van de (strategische) asset allocatie en de duratie van de portefeuilles. Dit renterisico is afgedekt deels door de duratie van de vastrentende portefeuille en deels door middel van renteswaps.

In het FTK wordt bepaald dat het renterisico het verschil is tussen de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen en die van de verplichtingen. Op basis van DNB renteschokkentoets wordt de gevoeligheid berekend en het afdekkingspercentage, de S1.

Renterisico

	2019	
	feitelijk	strategisch
Impact DNB rentetoets op verplichtingen in euro (A)	20.757	20.757
Impact DNB rentetoets op rentegevoelige beleggingen in euro (B)	8.233	11.984
Buffer Renterisico (S1)	12.524 = 1,2%	8.773 = 0,8%
Afdekkingspercentage (B/A)	39,70%	57,70%
Rentestanden	0,76%	
Duratie van pensioenverplichtingen	21,6	
Duratie van de vastrentende portefeuille excl. rente-afdekking	6,5	
Duratie van de vastrentende portefeuille incl. rente-afdekking	17,5	
Strategische rente-afdekking	50%	
Bandbreedte beleggingsplan	30%-70%	
<i>Dekkingsgraad gevoeligheid 1%-punt rentemutatie (Bron: MN)</i>		
Renteschok 0%	101,6%	
Renteschok 1%	111,1%	
Renteschok -1%	93,3%	
Verandering in dekkingsgraad bij -1% -punt	-8,3%	

Zakelijke waarden S2

Mogelijke waardedalingen van beleggingen voor het vastgoed en de aandelen zijn in het hiervoor genoemde standaardmodel begrepen. Hiervoor wordt een gedifferentieerde berekening naar categorieën van markten en beleggingen uitgevoerd. Ter zake van het zakelijke waarden risico worden risico-inschattingen aan de hand van de in de markt gebruikelijke risicoparameters gemaakt. In het beleggingsbeleid wordt

met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel is de samenstelling van de zakelijke waarden weergegeven.

Stichting Pensioenfonds Essity

Zakelijke waarden spreiding naar regio en sector

	2019		2018	
	euro	%	euro	%
Naar regio:				
Aandelen Europa ex UK	49.685	20,3%	39.389	19,5%
Aandelen VS	51.268	20,9%	38.252	19,0%
Aandelen Verre Oosten	14.861	6,1%	12.140	6,0%
Aandelen Emerging Markets	52.718	21,5%	41.908	20,8%
Indirect onroerend goed Europa	64.405	26,3%	58.630	29,1%
Infrastructuur	12.332	5,0%	11.496	5,7%
Totaal zakelijke waarden	245.269	100,0%	201.815	100,0%
Naar sector:				
Financiële instellingen	33.622	19,9%	26.161	20%
Handels- en industriële bedrijven	19.954	11,8%	14.939	11%
Energie	7.447	4,4%	6.271	5%
Technologie	24.601	14,6%	17.193	13%
Consumenten goederen	33.781	20,0%	24.930	19%
Communicatie	15.952	9,5%	11.701	9%
Farmacie- en biotechnologie	0	0,0%	0	0%
Materialen	7.532	4,5%	6.729	5%
Overige	25.643	15,2%	23.765	18%
Totaal aandelenfondsen	168.532	100,0%	131.689	100%
S2 obvstrategische mix	12,0%		11,8%	

Illiquiditeitsrisico en securities lending

Vermogen dat niet snel ten gelde gemaakt kan worden vormt een zogenaamd illiquiditeitsrisico. Het betreft het vermogen in vastgoed. Het percentage illiquide beleggingen in de portefeuille is met 5% van het totale vermogen laag. Het fonds maakt gebruik van het 'Securities Lending programma' van MN voor de MN-fondsen in de Return Portefeuille en BlackRock. In het MN programma wordt fysiek (non-cash) onderpand gevraagd als bijvoorbeeld obligaties. Het onderpand had een gemiddelde waarde van 103,9% (euro 5,0 miljoen) op jaareinde.

Valuta's S3

De pensioenverplichtingen luiden in euro's, de mogelijke valutakoersontwikkelingen beïnvloeden daarmee alleen de waarde van de beleggingen.

Het bestuur heeft ervoor gekozen de valuta-ontwikkeling niet te zien als een mogelijkheid om de waarde van de portefeuille te verhogen en heeft derhalve gekozen om de schommelingen via derivatencontracten voor de Amerikaanse dollar, de Britse pond, de Japanse yen en overige (gedeeltelijk) af te dekken. In onderstaande tabel worden de ontwikkelingen per jaareinde weergegeven.

Stichting Pensioenfonds Essity

Valuta-afdekking (in euro x 1.000)

	2019				2018			
	Vóór afdekking	waarde derivaat	Ná afdekking	reeële waarde	Vóór afdekking	waarde derivaat	Ná afdekking	reeële waarde
Euro	320.226	26.530	346.756	250	242.260	41.563	283.823	4
Amerikaanse dollar	136.210	-26.530	109.680	0	121.319	-33.391	87.928	0
Britse pond sterling	6.752	0	6.752	0	2.661	0	2.661	0
Japanse yen	148	0	148	0	7.967	-8.172	-205	0
Overige	63.845	0	63.845	0	63.853	0	63.853	0
Totaal	527.181	0	527.181	250	438.060	0	438.060	4
S3 strategische mix	1,2%				1,7%			

Grondstofrisico S4

Het fonds heeft geen beleggingen in grondstoffen, S4 is derhalve 0.

Kredietrisico S5

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Voor het pensioenfonds betreft dit voornamelijk de beleggingen in obligaties. Het kredietrisico wordt beperkt door spreiding van de vastrentende waarden naar regio's, creditrating van tegenpartijen en de sector.

Stichting Pensioenfonds Essity
Spreiding vastrentende waarden in euro x 1.000

	2019			2018
	Waarde	Duratie jaar	Credit spread	Waarde
Langlopende Europese obligaties	77.305	14,7	-0,20%	70.226
Bedrijfsobligaties	62.181	5,2	0,50%	59.058
Hypotheken	56.682	6,6	1,30%	53.525
Obligaties opkomende markten	44.286	6,8	3,20%	49.749
Kortlopende staatsobligaties	3.930	<1	0%	1.532
Deposito's	3.598	<1	0%	1.000
High Yield	12.581	2,9	2,90%	0
Bank Loans	12.889	4,2	4,10%	0
Totaal vastrentende waarden	273.452			235.090
S5 obv strategische mix	3,4%			

Verzekeringstechnisch risico S6

Binnen het verzekeringstechnische risico (S6) worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag, voor afwijking en ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op de

De zogenaamde creditspread is een handige maatstaaf voor het kredietrisico en geeft de opslag aan die de markt vraagt boven de risicovrije rente. Des te hoger deze opslag, des te hoger de markt het kredietrisico op een partij beoordeelt en des te hoger de vergoeding (de spread) is die de markt wil ontvangen voor het nemen van dit risico. Zo is de creditspread voor langlopende obligaties bijna 0 en van de bedrijfsobligaties 0,5%.

Stichting Pensioenfonds Essity
Ratingsklassen vastrentende waarden

	2019	2018
AAA	29,0%	47,0%
AA	8,0%	7,0%
A	17,0%	16,0%
BBB	23,0%	20,0%
Lager dan BBB	21,0%	9,0%
Geen rating	2,0%	1,0%
	100,0%	100,0%

actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen. In verband met het langlevensrisico wordt aanvullend boven het hanteren van de prudente grondslagen, de Voorziening toekomstige sterfte ontwikkeling gevormd. **S6 obv strategisch/ bedraagt 0,5%.**

Concentratierisico S8

Grote beleggingsposten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balans totaal uitmaakt. De grootste concentratierisico in de vastrentende waarden zijn Duitse en Nederlandse staatsobligaties conform onderstaande tabel. Vanaf 2016 worden hiervoor geen buffers aangehouden.

Stichting Pensioenfonds Essity
Concentratierisico

	2019 feitelijk euro	2018 feitelijk euro
Tegenpartij:		
Nederlandse staat	44.689	41.156
Duitse staat	18.262	17.120
S8	0,0%	0,0%

Actief beheer risico S10

Actief beheer risico (S10) treedt op als beleggingsmanagers actief afwijken van beleggings-indexen om hogere resultaten te bereiken. Het risico geldt vooral voor beleggingen in aandelen en wordt gemeten met name via tracking error en TER (total

expense ratio) indien tracking error > 1%. De tracking error voor aandelen is hoger dan 1% waardoor er een actief beheer risico is becijferd.

S10 obv strategisch is 0,1%.

Zeist, 8 juni 2020

Bestuurders en directie Stichting Pensioenfonds Essity per 8 juni 2020:

E. Ligthart, voorzitter, C.N.H. Quint, secretaris, K. Boijenga bestuurder, E. Luiken, bestuurder, R. van Sintemaartensdijk, bestuurder en Mathijs van Gool, directeur

17. Overige gegevens

17.1 Resultaatbestemming

In de bestuursvergadering van 8 juni 2020 hebben bestuurders van Stichting Pensioenfonds Essity besloten het resultaat van 2019 als volgt te verdelen:

Resultaatbestemming 2019 in euro x 1.000

Totaal resultaat	7.425
- Naar Algemene reserve	7.197
- Naar Premiedepot	228

18. Verklaringen

18.1 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Essity te Zeist is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaire ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Essity, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 4.700.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 235.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor 1 achtereenvolgende jaareinden.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Essity is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen. In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 12 mei 2020

drs. J.J.M. Tol AAG RBA

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

18.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Pensioenfonds Essity

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Pensioenfonds Essity te Zeist gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Essity op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2019.
2. De staat van baten en lasten over 2019.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van het coronavirus

Het coronavirus heeft ook invloed op Stichting Pensioenfonds Essity. In de toelichting op pagina 4 en 26 in de jaarrekening heeft het pensioenfonds de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Ook geeft zij aan dat het op dit moment voor hen niet goed mogelijk is om in te schatten wat de invloed van het coronavirus is op de financiële prestaties en gezondheid van Stichting Pensioenfonds Essity. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening". Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Essity zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische

alternatief is, waarbij opgemerkt wordt dat het bestuur op basis van de Pensioenwet het korten van pensioenen als ultimatum remedium kan inzetten. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 8 juni 2020
Deloitte Accountants B.V.
E.M. van der Hall RA

19. Bijlagen

19.1 Overzicht belegd vermogen (in euro x 1.000)

Stichting Pensioenfonds Essity

Overzicht belegd vermogen voor risico pensioenfonds

	2019		2018	
	euro	%	euro	%
Vastrentende waarden	259.980	49,6%	233.879	54,4%
Staatsobligaties	77.305	14,7%	70.226	16,3%
Vastrentende beleggingsfondsen	131.937	25,2%	108.807	25,3%
Credits	3.930	0,7%	1.635	0,4%
Geldmarktfondsen	0	0,0%	0	0,0%
Deposito's	3.598	0,7%	1.000	0,2%
Hypothecaire leningen	56.682	10,8%	53.421	12,4%
Kortlopende vorderingen op banken	-24.215	-4,6%	-8.826	-2,1%
Lopende intrest	0	0,0%	0	0,0%
Banken	10.745	2,0%	7.618	1,8%
Lopende bankintrest	-2	0,0%	-2	0,0%
Derivaten	22.722	4,3%	3.762	0,9%
Swaps	22.345	4,3%	3.741	0,9%
Valutatermijncontracten	250	0,0%	4	0,0%
Lopende intrest	127	0,0%	17	0,0%
Aandelen	168.532	32,1%	131.689	30,6%
Aandelenbeleggingsfondsen	115.814	22,1%	89.781	20,9%
Aandelenfondsen Emerging Markets	52.718	10,1%	41.908	9,7%
Vastgoed/infratructuur	76.737	14,6%	70.126	16,3%
Vastgoed	64.405	12,3%	58.630	13,6%
Infrastructuur	12.332	2,4%	11.496	2,7%
Te ontvangen dividend	0	0,0%	0	0,0%
Overige kortlopende vorderingen minus schulden	-3.517	-0,7%	-9.329	-2,2%
Vorderingen en overlopende activa	2.813	0,5%	2.632	0,6%
Kortlopende schulden	-1.635	-0,3%	-7.477	-1,7%
Besremde premiereserve	-4.695	-0,9%	-4.467	-1,0%
Overlopende passiva	0	0,0%	-17	0,0%
Totaal belegd vermogen	524.454	100,0%	430.127	100,0%

Dit **totaal belegd vermogen** kan ook worden berekend uit de balans: totaal aan activa minus kortlopende schulden min overlopende passiva en minus voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers:

Totaal activa	596.146	489.277
Kortlopende schulden	-26.545	-21.582
Bestemde premiereserve	-4.695	-4.467
Overlopende passiva	0	-17
Pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	-40.452	-33.084
Overige voorziening	0	0
Totaal belegd vermogen	524.454	430.127

19.2 Verzekerdenbestand

Stichting Pensioenfonds Essity

Verzekerdenbestand per ultimo boek jaar

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2018	1.394	1.352	718	3.464
Mutatie saldo:	-29	125	3	99
- Nieuwe toetredingen	151	0		151
- Ontslag met premievrije aanspraak	-190	190		0
- Waardeoverdracht	0	-8		-8
- Ingang pensioen	-9	-21	52	22
- Overlijden	-4	-3	-26	-33
- Afkoop	0	-1	-2	-3
- Andere oorzaken	23	-32	-21	-30
Stand per 31 december 2019	1.365	1.477	721	3.563

Er zijn 79 actieve deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling, 2017: 86

Specificatie pensioengerechtigden	2019	2018
- Ouderdomspensioen	516	504
- Partnerpensioen	188	177
- Wezenpensioen	17	37
Totaal	721	718

19.3 Begrippenlijst

Aandelen Bewijzen van deelneming in het vermogen van een onderneming. De bewijzen zijn verhandelbaar op de beurs.

ABTN Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. Ook wel bedrijfsplan genoemd. Hierin komen drie hoofdonderwerpen aan de orde: de wijze van vaststelling van de verplichtingen jegens de deelnemers, de beleggingsportefeuille en het intern risicobeheersingssysteem.

Accounting standaarden Centrale afspraken, gemaakt door de beroepsgroep van accountants, over de wijze waarop het jaarverslag van een onderneming wordt ingericht met gebruikmaking van uniforme waarderingsmethoden en begrippen. Deze afspraken moeten er toe leiden dat de jaarverslagen beter met elkaar kunnen worden vergeleken.

Actuaris Een wiskundige, gespecialiseerd in levensverzekeringen, die berekent onder meer de voorziening pensioenverplichtingen van het fonds en adviseert het fonds over het te voeren pensioenbeleid.

Actuariële methoden Methoden om met behulp van actuariële grondslagen de contante waarde te berekenen van een reeks toekomstige uitkeringen of bijdragen.

Actuariële grondslagen Wanneer een contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen moet worden bepaald maakt de actuaris gebruik van actuariële grondslagen, zoals: de marktrente; de kansstelsels: sterftekansen, arbeidsongeschiktheids- en revalideringskansen, frequenties van gehuwd zijn, soms ook toekomstige salarisontwikkeling of indexatiebeleid enz.; kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of uitbetalingskosten).

Actuele waarde De actuele waarde is voor beleggingen waarvoor dagelijks openbare prijzen worden vastgesteld, zoals aandelen en obligaties, de beurswaarde. Voor andere vastrentende waarden, zoals onderhandse leningen en hypotheek, wordt de actuele waarde benaderd als de contante waarde van de toekomstige netto kasstromen. Als actuele waarde van de beleggingen in vastgoedfondsen wordt de intrinsieke waarde gehanteerd.

Autoriteit Financiële Markten De toezichthouder die toeziet op de gedragingen van verantwoordelijke directies en besturen van financiële instellingen, dus ook pensioenfondsen.

Algemene nabestaandenwet De Anw vervangt met ingang van 1 juli 1996 de Algemene Weduwen- en Wezenwet. De volgende groepen hebben recht op een Anw-uitkering bij overlijden van de echtgenoot(e) of partner:
- nabestaanden geboren vóór 1 januari 1950;
- nabestaanden die ongehuwde kinderen jonger dan 18 jaar verzorgen;
- nabestaanden die voor ten minste 45% arbeidsongeschikt zijn.
De netto Anw-uitkering bedraagt maximaal 70% van het netto minimumloon en is afhankelijk van het inkomen. Een gedeelte van het inkomen uit arbeid wordt vrijgelaten. Ongehuwd samenwonenden worden gelijkgesteld met gehuwden.

Algemene Ouderdomswet De Algemene Ouderdomswet (AOW) is in 1956 tot stand gekomen. Het is een volksverzekering en geldt dus voor alle ingezetenen van Nederland. De AOW voorziet in uitkeringen bij ouderdom. De uitkeringen gaan in op de dag dat men de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. De hoogte van de uitkeringen is niet afhankelijk van het loon dat gedurende een eventuele loopbaan is verdiend, maar is afhankelijk van de burgerlijke staat en de gezinssituatie waarin de verzekerde verkeert.

ALM Afkorting voor Asset Liability Management. Een ALM-studie betreft de analyse van het risicobeheer van de balans tussen activa en de passiva van een pensioenfonds. Deze studie dient te resulteren in de formulering van een strategisch beleggingsbeleid.

Arbeidsongeschiktheidspensioen Het arbeidsongeschiktheidspensioen is een aanvulling van het pensioenfonds op de arbeidsongeschiktheidsuitkering van de overheid. In het algemeen zijn er twee soorten arbeidsongeschiktheidspensioenen: (1) het arbeidsongeschiktheidspensioen ter dekking van het WAO/WIA-hiaat en (2) het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.

Asset-mix De verdeling van de beleggingen over de verschillende beleggings-categorieën.

Backservice Pensioenaanspraken (of de waarde ervan) die betrekking hebben op de achterliggende dienstjaren en die ontstaan door verandering in de pensioengrondslag.

Benchmark Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van (de beheerder van) een beleggingsportefeuille of pensioenfonds. Een beursindex bijvoorbeeld. In het strategisch beleggingsbeleid wordt door het pensioenfonds zelf vooraf een normportefeuille, al dan niet bestaande uit indices, bepaald.

Bestuurderstoets Door middel van deze toets kan toezichthouder De Nederlandsche Bank de geschiktheid en integriteit van de bestuurders van het pensioenfonds beoordelen. Indien de toets tot een negatief oordeel leidt, kan DNB een wijziging in de samenstelling van het bestuur tegenhouden. Wanneer de samenstelling van het bestuur zich wijzigt, wordt het bestuur als geheel door De Nederlandsche Bank getoetst op zijn geschiktheid.

Beurskoers Marktprijs van een aandeel, obligatie of andere waardepapieren.

Bijzonder partnerpensioen Indien het huwelijk, geregistreerd partnerschap of partnerrelatie in de zin van de pensioenovereenkomst van een (gewezen) deelnemer aan een pensioenregeling eindigt, verkrijgt de gewezen echtgenoot of partner een premievrije aanspraak op partnerpensioen, tenzij expliciet anders is overeengekomen.

Code pensioenfondsen Op 1 januari 2014 is de Code Pensioenfondsen in werking getreden als document van zelfregulering van de pensioensector. Per 1 juli 2014 is de Code ook wettelijk verankerd in de Pensioenwet. De Code is gebaseerd op het "pas toe of leg uit-beginsel". Het volledig volgen van alle 83 normen uit de Code is niet verplicht. Wel wordt ieder pensioenfonds geacht in het jaarverslag (vanaf boekjaar 2014) aan te kunnen geven waarom bepaalde afwijkende keuzes zijn gemaakt. Deze Code is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, die hiermee normen formuleren voor "goed pensioenfondsbestuur". Het huidige tijdgewricht vereist vanuit het maatschappelijk belang van het pensioenfonds dat het functioneren van het bestuur meer aandacht krijgt. De Code vervangt de "Principes voor goed pensioenfondsbestuur (PFG)", die de Stichting van de Arbeid op 16 december 2005 heeft gepubliceerd.

Contante waarde De contante waarde van de pensioenverplichtingen is het bedrag dat het pensioenfonds nu moet bezitten om alle toekomstige betalingen te kunnen verrichten.

Conversie Bij conversie (omzetting) wijzigt naast de aard van de pensioenaanspraken, ook de persoon van de verzekerde. Daarbij wordt de helft van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk is opgebouwd en het bijzonder partnerpensioen omgezet in een aanspraak op ouderdomspensioen voor de ex-partner of ex-echtgenote.

Deelnemer Werknemer in dienst van de bij het fonds aangesloten werkgever. De werknemer verwerft op grond van een pensioenovereenkomst pensioenaanspraken jegens het fonds.

Deelnemersjaren Alle jaren die als deelnemer in het fonds zijn doorgebracht.

Dekkingsgraad Een maat voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De (actuele) dekkingsgraad wordt bepaald door de mate waarin het totaal vermogen de voorziening pensioen verplichtingen (VPV) overtreft, uitgedrukt in een percentage: een dekkingsgraad van 100% geeft aan dat het totaal vermogen juist toereikend is om de opgebouwde rechten te betalen. Een percentage lager dan 100% geeft aan dat er sprake is van onderdekking. Met de invoering van het nieuwe financiële toetsingskader per 1 januari 2015 is de term beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde (actuele) dekkingsgraad over de laatste 12 maanden. De overheid heeft deze regel ingevoerd, omdat de dekkingsgraad hierdoor minder pieken en dalen vertoont. Zo wordt onder meer voorkomen dat het bestuur op basis van een momentopname ingrijpende besluiten moet nemen. De toezichthouder DNB eist dat pensioenfondsen een beleidsdekkingsgraad van 110%-130% nastreven, afhankelijk van de mate van risico die zij in hun beleggingsbeleid accepteren.

De Nederlandsche Bank Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat onder andere de navolging van de Pensioenwet bewaakt.

Derivaten Financiële contracten waarvan de waarde afhankelijk is van een of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices. Voorbeelden van derivaten zijn opties, termijncontracten en rente- en valutawaps.

Directe beleggingsopbrengsten Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan: dividend- en rente opbrengsten van de beleggingen.

Duration (VPV) De gewogen gemiddelde looptijd van de pensioenbetalingen van een pensioenfonds, op basis van de contante waarde van deze betalingen. De duration van een rijp fonds is 12-13 jaar tegenover 15-20 van een jong fonds.

Duration (vastrentende waarden) De gewogen gemiddelde looptijd van de kasstromen van een obligatie, waarbij weging geschiedt op basis van de contante waarde van iedere kasstroom. Duration is een graadmeter voor de rentegevoeligheid van een obligatie. In de regel: hoe langer de looptijd van een obligatie, hoe gevoeliger de koers van die obligatie voor renteveranderingen.

Duration matching Een beleggingsstrategie die beoogt om de duration van het vastrentende deel van de beleggingsportefeuille van een pensioenfonds te verlengen zodat hij de duration van de VPV van het fonds benadert. Hierdoor wordt het renterisico voor het fonds nagenoeg uitgeschakeld.

Effectentypisch gedragstoezicht Toezicht uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten dat toeziet op de gedragingen van verantwoordelijke directies en besturen van financiële instellingen, zoals de naleving van gedragscodes.

Eindloosregeling Een eindloosregeling is in het algemeen een pensioenregeling, waarin de hoogte van het pensioen afgeleid is van het laatstverdiende salaris. Zolang men deelneemt aan de pensioenregeling volgt het pensioen zo de eigen loonontwikkeling. Dat is niet meer het geval als men niet meer deelneemt aan de pensioenregeling.

Ervaringssterfte De pensioenfondsspecifieke correctie op de gehanteerde, landelijke, overlevingstafel. Deze correctie kan voor verschillende leeftijden en voor mannen en vrouwen verschillen. De combinatie van overlevingstafel en de hier op toegepaste ervaringssterfte bepalen de levensverwachting van deelnemers binnen het fonds en daarmee mede de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen.

Franchise In veel pensioenregelingen is een bepaald drempelbedrag opgenomen waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt omdat de AOW geacht wordt hierover pensioen te verlenen. Dit bedrag is veelal afgeleid van de uitkeringen krachtens de AOW en wordt dan 'franchise' genoemd.

Financieel toetsingskader (FTK) Een rekenmethode die alle pensioenfondsen op last van de toezichthouder DNB vanaf 2007 toepassen. De kern van het FTK is dat de pensioenverplichtingen niet meer tegen een vaste rekenrente van 4%, maar op basis van de actuele marktrente worden verdisconteerd (constant gemaakt). Het FTK stelt ook stringente eisen met betrekking tot de buffers die de fondsen moeten aanhouden. Ten slotte moeten fondsen een kostendekkende premie van de werkgever eisen. Het financiële toetsingskader is per 1 januari 2015 aangepast. Bij deze aanpassing is onder meer het begrip beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd.

Gedragscode De gedragscode bevat voorschriften voor bestuurders en eventuele medewerkers van het pensioenfonds ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige, vertrouwelijke informatie. Deze informatie betreft voor een belangrijk deel de beleggingstransacties namens het fonds.

Gewezen deelnemer Deelnemer van wie de deelname aan een pensioenregeling is beëindigd, omdat hij niet meer voor het bedrijf werkt. De gewezen deelnemer bouwt geen pensioenaanspraken meer op, maar houdt wel recht op zijn of haar opgebouwde aanspraken. Een gewezen deelnemer wordt ook wel een slaper genoemd.

Herverzekering Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van extra hoge risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijdens- en invaliditeitsrisico's van deelnemers.

Index Cijfer dat een gewogen gemiddelde uitdrukt en waaraan men kan zien hoe een grootheid (bijvoorbeeld de beurskoersen in Amsterdam) zich ontwikkeld heeft.

Indexatie Een indexatie is een verhoging van een pensioenrecht of een aanspraak op pensioen, welke is gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven regeling, dan wel op incidentele basis wordt verleend. Tegenwoordig wordt indexatie ook toeslag of toeslagverlening genoemd.

Indirecte beleggingsopbrengsten Onder de indirecte beleggingsopbrengsten vallen de gerealiseerde verkoopresultaten inclusief valutarisultaten en de niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten.

Intern toezicht Het periodiek beoordelen van het functioneren van het bestuur van het pensioenfonds door onafhankelijke deskundigen. Het intern toezicht maakt deel uit van Wet versterking bestuur pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen en. Het doel van het intern toezicht is het beter functioneren van het pensioenfondsbestuur.

Intrinsieke waarde De intrinsieke waarde per aandeel is de 'werkelijke' waarde van dat aandeel, afgeleid van de onderliggende beleggingen. De intrinsieke waarde wordt berekend door de waarde van de activa (bezittingen) te verminderen met de passiva (schulden) en het saldo te delen door het aantal uitstaande aandelen.

Koopsom Een koopsom is een eenmalige betaling die aan de uitvoerder van de pensioenregeling is verschuldigd en waarvoor een bepaalde pensioenaanspraak wordt ingekocht. In beginsel is een koopsom dus een eenmalige betaling en een premie een periodieke betaling. Zowel premies als koopsommen dienen hetzelfde doel, namelijk de financiering van de pensioenen.

Liquide middelen Contant geld, dat op zeer korte termijn beschikbaar is.

Marktwaarde De waarde van een belegging op de markt.

Marktrente De rente zoals deze op een bepaald moment op de financiële markt geldt.

Middelloodregeling Een pensioenregeling waarbij het pensioen jaarlijks berekend wordt aan de hand van het salaris in dat jaar. Het pensioen dat in voorgaande jaren is opgebouwd wordt niet aangepast aan het nieuwe salaris. Wel bestaat voor het pensioenfonds de mogelijkheid om het pensioen in de middelloodregeling te indexeren. Daarmee wordt de koopkracht van het pensioen behouden. Indexering is wel bijna altijd voorwaardelijk. Dat betekent dat er niet of minder geïndexeerd wordt als er onvoldoende geld is.

Multi-OPF Een Multi-OPF is een pensioenfonds dat pensioenregelingen van verschillende ondernemingen uitvoert. Het Multi-OPF moet de vermogens van de verschillende deelnemende regelingen hierbij gescheiden houden (ring-fencing). Dit nieuwe pensioenfonds kent één bestuur, één deelnemersraad en één verantwoordingsorgaan.

Nabestaandenpensioen Partnerpensioen of wezenpensioen.

Nominale waarde De op het stuk (aandeel of obligatie) aangegeven waarde. Bij een koers van 100 (= 100%) is de prijs van het waardepapier gelijk aan de nominale waarde.

Obligatie Bewijzen van deelneming in een openbaar uitgegeven lening. Deze bewijzen zijn verhandelbaar op de beurs.

Onderhandse lening Lening op schuldbekentenis tussen twee partijen die niet via de effectenbeurs wordt verhandeld.

Ouderdomspensioen Ouderdomspensioen is een levenslange uitkering die aan de voormalige deelnemers van de pensioenregeling wordt verstrekt vanaf de pensioendatum tot aan het overlijden.

Overlevingstafels Geven aan wat de levens- en sterftekansen zijn van mannen en vrouwen in Nederland, afhankelijk van de bereikte leeftijd. Deze worden gebruikt bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen door de actuari.

Partnerpensioen Partnerpensioen is een uitkering die bij overlijden van (gewezen) deelnemers aan hun partner wordt verstrekt tot aan het overlijden.

Pensioengrondslag Onder de pensioengrondslag wordt in beginsel verstaan: het jaarlijks op 1 januari vastgestelde jaarsalaris verminderd met een op dat moment geldende franchise.

Pensioenregister In de Pensioenwet is bepaald dat de pensioenfondsen en -verzekeraars een Pensioenregister moeten inrichten. Dit is inmiddels operationeel per 6 januari 2011. Het Pensioenregister geeft de Nederlandse (collectieve) pensioenaanspraken via de website www.mijnpensioenoverzicht.nl weer.

Pensioen- en spaarfondsenwet De Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW) is destijds in 1952 van kracht geworden en is de oude wet die per 1 januari 2007 is vervangen door de Pensioenwet.

Pensioenverplichtingen De verplichtingen van het pensioenfonds uit hoofde van alle opgebouwde pensioenrechten en opgebouwde pensioenaanspraken.

Pensioenwet De wet die per 1 januari 2007 is ingegaan en de oude PSW vervangt. Naast een technische herziening van de PSW bevat de Pensioenwet een groot aantal nieuwe beleidsonderwerpen.

Pension Fund Governance (PFG) De Stichting van de Arbeid (STAR) heeft op basis van de onderzoeksresultaten de Principes voor goed pensioenfondsbestuur op 16 december 2005 vastgesteld. De naleving ervan was in de Pensioenwet vastgelegd. De principes hebben onder meer betrekking op verantwoording afleggen door het bestuur, deskundigheid en onafhankelijkheid van het bestuur, transparantie en communicatie, intern toezicht en op rechtstreeks verzekerde regelingen. Ze geven een minimumniveau waaraan pensioenfondsen moesten voldoen; er is ruimte voor differentiatie en maatvoering naar gelang het eigen karakter van de fondsen. De Code Pensioenfondsen is per 1 juli 2014 vervangen door de "Principes voor goed pensioenfondsbestuur (PFG)".

Performance Het rendement uitgedrukt in een percentage van het vermogen waarop het rendement is behaald.

Premievrije aanspraken Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Een andere vorm van premievrije aanspraak is het bijzonder partnerpensioen dat de gewezen partner ontvangt bij scheiding/einde partnerschap.

Prepensioen Een pensioensoort bedoeld als vervanging voor een VUT-regeling. Het betreft een tijdelijke uitkering welke uiterlijk eindigt op de 65-jarige leeftijd of zoveel eerder als het ouderdomspensioen ingaat.

Rating Met een rating wordt de mening over de kredietwaardigheid van een instelling weergegeven. Ratingbureaus, zoals Moody's en Standard & Poor's, geven alle voor de belegger relevante informatie in een zo beknopt mogelijke rating weer. Een voorbeeld van een rating voor (oplopende) kredietwaardigheid is de A-, AA-, AAA-rating voor debiteuren waarin beleggingen van vastrentende waarden plaatsvinden.

Reële rente Het verschil tussen het fondsrendement en de (loon- of prijs-)inflatie.

Rendement Het positieve of negatieve resultaat op een belegging over een bepaalde periode en uitgedrukt als een percentage over het belegde bedrag.

Rentetermijnstructuur Een, vaak op grafische wijze uitgedrukte, tabel die de rentepercentages van leningen en obligaties over een lange reeks van termijnen – van 1 maand tot 30 jaar – weergeeft. De toekomstige verplichtingen van het fonds worden naar het jaar van uitbetaling ingedeeld en tegen de voor elk jaar gegeven rente contant gemaakt.

Solvabiliteit Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Slaper Zie ook gewezen deelnemer.

Sterfetafels Vroeger gebruikte term voor overlevingstafels. Zie ook overlevingstafels.

Toeslag(verlening) Zie indexatie.

Totaal rendement Het totaal rendement van een belegging is samengesteld uit de koerswinst of het koersverlies (indirecte beleggingsopbrengsten) over de beschouwde periode, terwijl de directe beleggingsopbrengsten (dividend, rente, aflossingen, huur en dergelijke uitkeringen) meteen worden herbelegd en tijdsgegewen in het totaal rendement worden meegenomen. Het totaal rendement wordt - uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen.

UPO (Uniform Pensioenoverzicht) Een overzicht dat een pensioenuitvoerder (pensioenfonds of pensioenverzekeraar) in Nederland periodiek dient te verstrekken aan de personen van de pensioenen die de uitvoerder in beheer heeft.

Vastrentende waarden Hypothecaire leningen, liquiditeiten, leningen op schuldbekentenis en obligaties.

Verantwoordingsorgaan Door de Pension Fund Governance (maar ook in de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en Code Pensioenfondsen) gehanteerde term voor een orgaan waar het bestuur verantwoording aan aflegt en waarin de deelnemers, de pensioengerechtigden en de werkgever(s) zijn vertegenwoordigd. Ook 'slapers' kunnen hierin zijn vertegenwoordigd.

Verevening Verdeling van de tijdens het huwelijk opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen volgens de regels van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding.

Verzekeringstechnische risico's Bij het verzekeren van pensioenaanspraken loopt een fonds een langlevensrisico voor het ouderdomspensioen als verzekerden langer leven dan volgens de gebruikte overlevingstafel wordt verwacht.

Voor het nabestaandenpensioen loopt het fonds een kortlevensrisico als de verzekerden korter leven dan volgens de overlevingstafel wordt verwacht. Ook kan het invaliditeitsrisico worden gerekend tot de verzekeringstechnische risico's van fondsen.

Volatiliteit De beweeglijkheid van beurskoersen.

Voorziening pensioenverplichtingen De vastgestelde balanspost die de gekapitaliseerde waarde (contante waarde) van de opgebouwde pensioenrechten en pensioenaanspraken aangeeft.

VPL-overgangsregeling VUT-Prepensioen-Levensloop overgangsregeling. Relict uit het verleden. VPL-rechten zijn in 2006 berekend conform een overeengekomen methodiek tussen werkgever en vakbonden. De rechten zijn voorwaardelijk en de werkgever is verantwoordelijk voor affinanciering tenzij anders wordt overeengekomen met de vakbonden. Het pensioenfonds voert de regeling uit.

Waardeoverdracht Het is mogelijk het pensioen dat bij een vorige werkgever is opgebouwd over te brengen naar het pensioenfonds van een nieuwe werkgever. Dit noemen we waardeoverdracht. In dat geval vervallen de opgebouwde aanspraken bij het 'oude' pensioenfonds.

Waardevast Aanpassing aan de stijging van de prijzen.

Welvaartvast Aanpassing aan de stijging van de lonen.

Wet versterking bestuur pensioenfondsen (Wvbp) De Wet versterking bestuur pensioenfondsen is op 1 juli 2014 in werking getreden en vanaf die datum moeten pensioenfondsen voldoen aan de nieuwe governancewetgeving. De wet kent de volgende hoofdoelen: versterking van de deskundigheid van het bestuur en het intern toezicht, stroomlijning van taken en organen en adequate vertegenwoordiging van alle risicodragers. Primair is aan de orde voor welk bestuursmodel (inrichting van bestuur, intern toezicht en medezeggenschap) door het pensioenfonds wordt gekozen.

Wezenpensioen Een tijdelijke pensioenuitkering die na overlijden van (gewezen) deelnemers wordt verstrekt aan kinderen tot een bepaalde leeftijd. Zie ook nabestaandenpensioen.

WGA-hiaatpensioen Op grond van de WIA ontvangt een gedeeltelijk arbeidsongeschikte in eerste instantie een loongerelateerde WGA-uitkering. De hoogte van deze uitkering is afhankelijk van wat de gedeeltelijk arbeidsongeschikte nog verdient. De duur van deze uitkering is echter beperkt en hangt af van hoe lang de arbeidsongeschikte heeft gewerkt. Als na het einde van de loongerelateerde uitkering de gedeeltelijk arbeidsongeschikte nog niet werkt of minder verdient dan 50% van de door het UWV vastgestelde verdien capaciteit, ontvangt de gedeeltelijk arbeidsongeschikte een uitkering gebaseerd op een percentage van het minimumloon (afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid). Deze vervolguutkering bedraagt minder dan de loonaanvullinguitkering die de arbeidsongeschikte ontvangen zou hebben als deze 50% of meer van zijn verdien capaciteit zou benutten. Dit verschil wordt het WGA-hiaat genoemd. Een pensioenfonds kan dit verschil met een WGA-hiaatpensioen aanvullen.

UFR Door DNB is besloten vanaf 30 september 2012 de rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen aan te passen. De aanpassing van de rentetermijnstructuur betreft een aanpassing van de rentes voor looptijden langer dan 20 jaar. Voor looptijden tot en met 20 jaar is de rente gelijk aan de waargenomen driemaands gemiddelde rente. Voor looptijden vanaf 21 jaar wordt via extrapolatie toegewerkt naar de ultimate forward rate (UFR). De UFR is vastgesteld op 4,2%. De extrapolatie van de forward rente bestaat uit een gewogen gemiddelde van de waargenomen forward rente (op basis van de driemaands gemiddelde swapcurve) en de UFR.

WIA Afkorting van de Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen. De WIA geldt voor mensen die op of na 1 januari 2004 arbeidsgeschikt zijn geworden. Degenen die voor die datum al arbeidsongeschikt waren, blijven onder de WAO vallen. De aanleiding voor deze wet was het grote aantal mensen dat een beroep deed op de WAO. In de nieuwe wet staat werken voorop. Werknemers en werkgevers worden met financiële prikkels gestimuleerd er alles aan te doen om gedeeltelijk arbeidsgeschikten aan het werk te helpen of te houden.

WIA-uitkering Een arbeidsongeschiktheidsuitkering als bedoeld in de WIA. Deze uitkering kan gebaseerd zijn op de Regeling werkherhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) of de Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA).

Wvps Afkorting van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding.

Zakelijke waarden Aandelen, converteerbare obligaties en onroerend goed(fondsen).